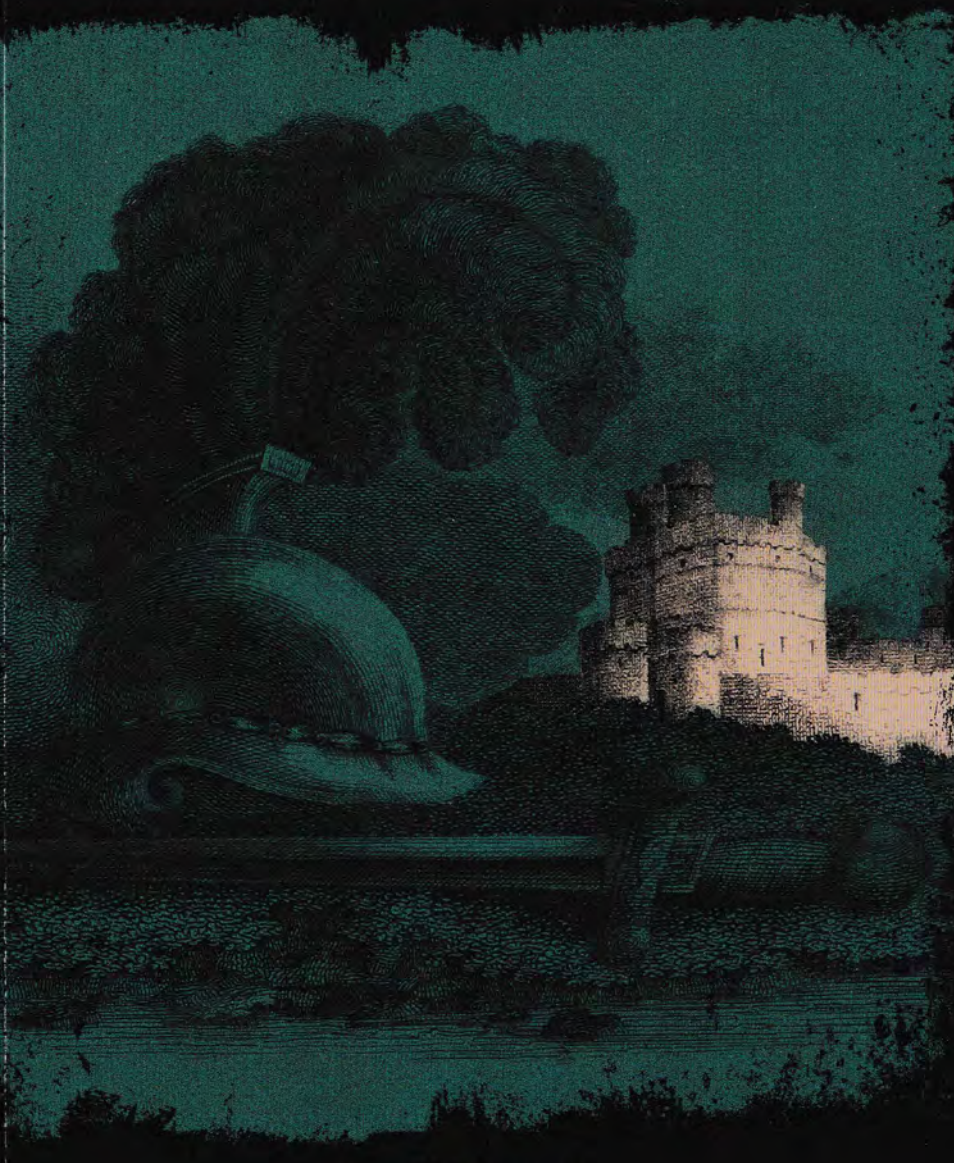

karanlık kitaplık

HORACE WALPOLE

otranto şatosu

ithaki

Çeviren:
Nazire Ersöz

"Kalıcı bir tür olarak korku öyküsünün edebiyattaki kurucusu."

—H. P. Lovecraft

Hem yazdıklarıyla edebi bağlamda hem de malikânesiyle mimari anlamda âdeta gotik kavramının vücut bulmuş hâli sayabileceğimiz Horace Walpole, 1764'ten günümüze uzanan bir kültürün öncüsü. Walpole'un ilk gotik roman olarak kabul edilen eseri *Otranto Şatosu*, aile, mülkiyet, soy gibi konulara getirdiği yaklaşımla, korku edebiyatının temelindeki unsurların nasıl oluştuğunu yansıtıyor.

Otranto Prensi Manfred, oğlu Conrad'ı evlendirecektir. Manfred'in evlilik töreni konusundaki sabırsızlığı yakınlarının dikkatini çeker. Bu acele evliliği, Prens'in eski bir kehanetin gerçekleşmesinden korkmasına bağlarlar. Kehanete göre Otranto Şatosu, asıl sahibi oraya sığamayacak kadar büyüdüğünde mevcut ailenin elinden çıkacaktır. Bu kehanetin ne anlama geldiğini çözmek zordur. Tören başlamak üzereyken herkes dehşet içinde bir manzaraya bakakalır. Conrad, dev bir miğferin altında ezilmiştir.

Ah! Miğfer! Miğfer!

ithaki
www.ithaki.com.tr
9 786258 327113
/ithakiyayinlari

HORACE WALPOLE

Büyük Britanya'nın ilk başbakanı olarak tarihe geçen Sir Robert Walpole'un oğlu Horace Walpole, 1717'de doğdu. Twickenham'daki malikânesi Strawberry Hill'i gotik bir şatoya dönüştürerek İngiltere'de gotik mimarinin yeniden doğuşunda önemli bir rol üstlendiği gibi ilk gotik roman *Otranto Şatosu*'nu yazarak edebiyatta da bir çığır açtı. Politikacı, sanat tarihçisi ve antika meraklısı bir koleksiyoncu olan Walpole, hayatı boyunca ciltler dolusu mektup kaleme aldı. 1797'de hayatını kaybeden yazarın *Otranto Şatosu* dışındaki kurgu eserleri *Hiyeroglif Masallar* ve *Esrarengiz Anne*'dir.

Otranto Şatosu

Horace Walpole
Orijinal Adı: *The Castle of Otranto*

İthaki Yayınları - 2183
Karanlık Kitaplık - 55

Yayın Yönetmeni: *Alican Saygı Ortanca*
Sanat Yönetmeni: *Hamdi Akçay*

Dizi Editörü: *Yankı Enki*
Yayına Hazırlayan: *Özgün Muti*
Düzelti: *Yankı Enki*
Kapak Tasarımı: *Hamdi Akçay*
Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık: *Mehmet Büyükturna*
1. Baskı, Temmuz 2022, İstanbul

ISBN: 978-625-8327-11-3
Sertifika No: 63989

Türkçe Çeviri © Nazire Ersöz, 2022
Sonsöz © Uğur Kılınç, 2022
© İthaki, 2022

Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ İthaki Yayıncılık Basın Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin tescilli markasıdır.
Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy - İstanbul
Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık
Maltepe Mah. Hastane Yolu Sok. No: 1/6, Zeytinburnu - İstanbul
Tel: (0212) 613 30 06 denizmatbaamucellit@gmail.com
Sertifika No: 48625

karanlık kitaplık

Horace Walpole

Otranto Şatosu

Çeviren
Nazire Ersöz

ithaki

I

Otranto Prensi Manfred'in bir oğlu ve bir kızı vardı. On sekiz yaşındaki güzel kızının adı Matilda'ydı. Ondan üç yaş küçük olan oğlu Conrad ise çirkin, sağlıksız ve umut vermeyen bir gençti; yine de Matilda'ya hiç yakınlık göstermeyen babasının gözdesiydi. Manfred, oğlunu Vicenza Markisi'nin kızı Isabella ile evlendirmek üzere bir anlaşma yapmıştı; kız, vasileri tarafından çoktan Manfred'in ellerine teslim edilmişti, böylece Conrad'ın sağlığı düzelir düzelmez düğün töreni yapılabilecekti.

Manfred'in bu tören konusundaki sabırsızlığı ailesinin ve komşularının dikkatini çekmişti. Prens'in sert mizacını bilen ailesi, bu aceleciliğe dair tahminlerini söylemeye cesaret edemiyordu. Cana yakın bir hanım olan karısı Hippolita, çok genç ve hasta olması nedeniyle, tek oğullarının bu kadar erken evlenmesinin tehlikesini anlatmaya cüret etmiş ama sadece bir vâris vermesinin onun kusuru olduğunun belirtilmesinden başka yanıt alamamıştı. Kiracıları ve tebaası daha rahat konuşabiliyorlardı. Bu acele evliliği, Prens'in eski bir kehanetin gerçekleşmesinden korkmasına bağlıyorlardı; kehanete göre Otranto Şatosu ve egemenliği, asıl sahibi oraya sığamayacak kadar büyüdüğünde mevcut ailenin elinden çıkacaktı. Bu kehanetin ne anlama geldiğini çözmek zordu, söz konusu evlilikle ilgisini anlamak daha da zordu. Yine de bu gizemler ve çelişkiler, halkın fikirlerine bağlılığını azaltmıyordu.

Genç Conrad'ın nikâhı, doğum gününde yapılacaktı. Şatonun şapelinde toplanılmıştı, kutsal törenin başlaması için her şey hazırdı, Conrad ise ortalıkta yoktu. En ufak bir gecikmeye tahammülü

olmayan Manfred, oğlunun gittiğini görmemişti, hizmetkârlarından birini genç Prens'i çağırması için gönderdi. Hizmetkâr, Conrad'ın odasına çıkan avluyu geçecek kadar uzaklaşmamıştı ki nefes nefese geri döndü, çılgın gibiydi, bakışları donuktu ve ağzı köpürmüştü. Hiçbir şey söylemeden avluyu işaret ediyordu.

Topluluk dehşet ve şaşkınlık içinde kalmıştı. Sorunun ne olduğunu bilmeyen ama oğlu için endişelenen Prenses Hippolita baygınlık geçirdi. Endişelenmekten çok nikâhın gecikmesine ve hizmetkârının aptallığına öfkelenen Manfred, emredercesine ne olduğunu sordu. Adam yanıt vermedi, avluyu işaret etmeye devam etti; sonunda, tekrar tekrar sorulunca "Ah! Miğfer! Miğfer!" diye haykırdı.

Bu arada, topluluktan bazıları korku ve şaşkınlık dolu çığlıkların karışık gürültüsünün duyulduğu avluya doğru koştular. Oğlunu göremeyince telaşlanmaya başlayan Manfred, bu tuhaf kargaşaya neyin yol açtığını bizzat öğrenmeye gitti. Matilda annesine yardım etmek için kaldı; Isabella da aynı sebeple ve aslında pek etkilenmediği damada karşı sabırsız görünmekten kaçındığı için orada kaldı.

Manfred'in gözüne çarpan ilk şey, bir grup hizmetkârının kapkara bir tüy yığınını kaldırmaya çabalamasıydı. Gözlerine inanamayarak bakmaya devam etti.

"Ne yapıyorsunuz?" diye haykırdı öfkeyle. "Oğlum nerede?"

Topluca karşılık verdiler, "Ah! Efendim! Prens! Prens! Miğfer! Miğfer!"

Bu acıklı seslerden şaşkına döndü, sebebini bilmediği bir korkuyla hızlıca ilerledi – bir baba için ne manzaraydı ama! – çocuğunun paramparça olduğunu ve insanoğlu için yapılmış herhangi bir başlıktan yüz kat daha büyük ve bu büyüklükle orantılı miktarda siyah kuş tüyleriyle kaplanmış devasa bir miğferin altında âdeta gömülü olduğunu gördü.

Manzaranın korkunçluğu, etraftakilerin bu talihsizliğin nasıl meydana geldiğine dair bir şey bilmemeleri ve özellikle de önündeki heybetli şey karşısında Prens'in nutku tutulmuştu. Ama sessizliği,

kederin sebep olabileceğinden bile uzun sürdü. Gözlerini, boş yere hayal olduğuna inanmak istediği şeye dikti; kaybından çok, buna neden olan o dehşet verici büyüklükteki nesne üzerine düşünmeye dalmış gibiydi. Ölümcül miğfere dokundu, onu inceledi; genç Prens'in kanlı, ezilmiş kalıntıları bile Manfred'in, önündeki kötülük alametinden gözlerini ayırmasını sağlayamadı.

Genç Conrad'a olan düşkünlüğünü bilenler, miğfer mucizesi karşısında ne kadar hayrete düştülerse, prenslerinin duyarsızlığına da o kadar şaşırdılar. Manfred'den en ufak bir emir almadan, biçimsiz cesedi salona taşıdılar. Manfred, şapelde kalmış olan hanımlara da pek ilgi göstermedi. Aksine, üzgün prensesleri yani karısı ve kızını anmadan, dudaklarından dökülen ilk sözler, "Leydi Isabella'yla ilgilenin," oldu.

Bu emrin tuhaflığını fark etmeyen hizmetkârlar, hanımlarına olan yakınlıklarının etkisiyle, özellikle onun durumuna yönelik bir emir olduğunu düşünerek Hippolita'nın yardımına koştular. Canlıdan çok ölü gibi duran ve oğlunun ölümü dışında, işittiği tüm tuhaf durumlara kayıtsız kalan kadını odasına taşıdılar.

Annesine çok düşkün olan Matilda, kendi kederini ve şaşkınlığını bastırmıştı, acı çeken annesine yardım etmekten ve onu rahatlatmaktan başka bir şey düşünmüyordu. Hippolita'nın kendi kızıymış gibi davrandığı ve bu şefkate aynı saygı ve yakınlıkla karşılık veren Isabella da Prenses'e özen göstermekten geri durmadı; aynı zamanda, içten dostluk duygularıyla sevdiği Matilda'nın bastırmaya çalıştığı üzüntüsünü paylaşmak ve hafifletmek için çabalıyordu. Ama bir yandan da kendi durumunu düşünüyordu. Genç Conrad'ın ölümüyle ilgili acıma dışında bir şey hissetmiyordu; kendisine çok az mutluluk vadeden bir evlilikten, kaderine yazılmış olan damattan, kendisine anlayışlı davransa da aklında korkuyla yer eden sert mizaçlı Manfred'den ve onun Hippolita ve Matilda gibi iyi huylu prenseslere sebepsizce zalimlik etmesinden kurtulduğu için üzgün değildi.

Hanımlar perişan hâldeki anneyi yatağına taşırlarken, Manfred avluda kaldı; tuhaf olayın etrafına topladığı kalabalığa aldırmadan gözünü dikmiş, o uğursuz miğfere bakıyordu. Söylediği birkaç söz, miğferin nereden geldiğini bilen birinin olup olmadığını araştırmaya yönelikti. Kimse en ufak bir bilgi veremedi. Ama onun merak ettiği bu konu, az sonra, benzeri görülmemiş felaketin kendisi kadar saçma ve olasılık dışı tahminlerde bulunan diğer seyircilerin de ilgisini çekti. Anlamsız tahminlerin arasında, söylenti üzerine komşu bir köyden oraya gelmiş olan genç bir köylü, mucizevi miğferin eski prenslerden Alfonso'nun, Aziz Nicholas Kilisesi'nde bulunan siyah mermer heykelindekine tamamen benzediğini ileri sürdü.

"Hain! Ne diyorsun sen?" diye haykırdı Manfred, dalgınlığından sıyrılarak öfkeden çıldırmış vaziyette genç adamın yakasına yapıştı. "Böyle bir ihaneti dile getirmeye nasıl cüret edersin? Bunu canınla ödeyeceksin."

Görmüş oldukları diğer tüm şeyler gibi Prens'in öfke nedenini de anlamayan seyirciler, bu yeni durumu çözmekte zorlandılar. Genç köylü daha da şaşkındı, Prens'i nasıl kızdırdığını anlamıyordu. Yine de toparlanarak, nezaket ve alçakgönüllülükle, kendini Manfred'in elinden kurtardı; sonra da korkudan çok masumiyet gösteren bir reverans yaparak, saygıyla, suçunun ne olduğunu sordu. Manfred, genç adamın alçakgönüllü tavrıyla sakinleşeceğine, ölçülü bir şekilde kullanılmış olsa da, onun silkinerek elinden kurtulmasını sağlayan güce iyice öfkelenmişti; hizmetkârlarına onu yakalamalarını emretti, nikâh törenine davet ettiği dostları engellemeseydi, köylüyü onu tutan kolların arasında hançerleyecekti.

Bu kavga sırasında, halk arasından bazı seyirciler şatonun yanında yer alan büyük kiliseye koşmuş ve ağızları açık kalmış vaziyette geri dönmüşlerdi, Alfonso'nun heykelindeki miğferin kaybolduğunu söylüyorlardı. Bunu duyan Manfred iyice çılgına döndü, öfkesini dışavuracak bir şey arar gibi yine genç köylünün üstüne yürüdü.

"Hain! Canavar! Büyücü! Bunu sen yaptın! Oğlumu sen katlettin!" diye haykırdı.

Kafalarındaki karışıklığı giderebilmeye yönelik olarak kendi sınırları içinde bir hedef arayan kalabalık, efendilerinin ağzından çıkan sözcükleri yakalayıp tekrarladı.

"Evet, evet! O! Alfonso'nun mezarından miğferi o çaldı ve genç prensimizin kafasını onunla parçaladı."

Kilisedeki mermer miğfer ile gözlerinin önünde duran çelikten yapılmış şeyin boyutları arasındaki orantısızlığı ya da yirmi yaşında bile görünmeyen bir gencin böyle ağır bir zırh parçasını tutup kullanmasının mümkün olmadığını hiç düşünmüyorlardı.

Bu haykırışların çılgınlığı Manfred'i kendine getirdi. Ama ya köylünün iki miğfer arasındaki benzerliği fark ederek kilisedekinin yokluğunun anlaşılmasını sağlamasına kızmıştı ya da herhangi bir söylentiyi yersiz bir varsayımla gizlemek istiyordu; öyle ki ciddi bir tavırla, genç adamın kesinlikle bir büyücü olduğunu söyledi. Kilise, mesele hakkında bilgilendirilene kadar, ortaya çıkardıkları bu büyücüyü miğferin altına hapsedeceğini duyurdu. Hizmetkârlarına miğferi kaldırmalarını ve genç adamı onun altına koymalarını emretti; yiyecek verilmeden orada tutulacağını, şeytani hünerlerinin ona yardım edebileceğini söyledi.

Gencin bu akıl almaz cezaya karşı çıkması boşunaydı; Manfred'in dostlarının, onu bu zalim ve dayanaksız karardan vazgeçirme çabaları da boşunaydı. Çoğunluk, efendilerinin kararından etkilenmişti; büyücünün, suçu işlediği araçla cezalandırılması da onların anlayışına göre büyük bir adalet belirtisiydi. Gencin aç kalma ihtimaline karşı en ufak bir acıma duygusu hissetmiyorlardı, çünkü şeytani hünerleri sayesinde kolayca yiyecek sağlayabileceğine kesinlikle inanıyorlardı.

Manfred, emirlerine keyifle itaat edildiğini gördü; tutukluya yemek getirilmesini engellemesi için bir nöbetçiye kesin talimat verdi; dostlarının ve görevlilerin gitmesine izin verdi ve içeride ailesi ve

hizmetçilerinden başka kimse kalmayınca şatonun kapılarını kilitleyip odasına çekildi.

Bu sırada, genç hanımların bakımı ve çabası Prenses Hippolita'nın kendine gelmesini sağlamıştı; üzüntüsünün arasında sık sık efendisinin haberini almak istiyor, ona göz kulak olmaları için hizmetçilerini gönderiyor, Matilda'dan da kendisini bırakıp babasının yanına gitmesini ve onu rahatlatmasını istiyordu. Manfred'e karşı hiçbir şefkat sorumluluğu almak istemeyen Matilda, babasının sert tavrından ürperse de, nazikçe Isabella'ya emanet ettiği Hippolita'nın emirlerine itaat etti; babasının hizmetkârlarından bilgi alarak, onun odasına çekildiğini ve kimsenin içeriye girmemesini emrettiğini öğrendi. Erkek kardeşinin ölümünden dolayı babasının üzüntü içinde olduğu sonucuna vardı, geride kalan tek çocuğunu görünce gözyaşlarını tutamayacağından çekinerek yanına gitmekte tereddüt etti; yine de onunla ilgili endişesi ve annesinin talimatları, Matilda'yı babasının emirlerine karşı gelmeye cesaretlendirdi; daha önce hiç böyle bir kabahat işlememişti.

Yaradılışından gelen nazik çekingenliği, kapının önünde birkaç dakika beklemesine neden oldu. Onun düzensiz adımlarla odada bir o yana bir bu yana dolaştığını duyuyordu; bu ruh hâli endişesini artırmıştı. İçeri girmek için izin istemek üzereydi ki Manfred ansızın kapıyı açtı; hava alacakaranlıktı, kafası da karışık olunca karşısındaki kişiyi tanıyamadı ama öfkeyle kim olduğunu sordu.

Matilda titreyerek, "Sevgili babacığım, benim, kızınız," diye cevap verdi.

Manfred aceleyle geri çekilerek, "Defol! Kız evlat istemiyorum," diye haykırdı; birden kapıyı tutup dehşete düşmüş hâldeki Matilda'nın yüzüne kapattı.

Matilda, babasının şiddetini, ikinci bir denemeyi göze alamayacak kadar iyi biliyordu. Böyle tatsız bir karşılamanın etkisinden az da olsa kurtulunca gözyaşlarını sildi, annesini bir de bununla üzmek istemiyordu; Hippolita onu, Manfred'in sağlığı ve kaybına

nasıl dayandığı hakkında sorguya çekti. Matilda, annesini, onun iyi olduğuna ve talihsizliğini erkeğe yakışır bir metanetle karşıladığına ikna etti.

"Onu görmeme izin vermeyecek mi?" dedi Hippolita kederle. "Gözyaşlarımın onunkilere karışmasına, bir annenin elemini efendisinin göğsüne dökmesine izin vermeyecek mi? Yoksa beni kandırıyor musun Matilda? Manfred'in oğluna nasıl da düşkün olduğunu biliyorum, bu darbe ona çok mu ağır geldi? O ağırlığın altında mı kaldı? Bana cevap vermiyorsun! Eyvah! En kötüsünden korkuyorum! Kaldırın beni kızlarım, efendimi göreceğim. Beni hemen ona götürün. O, benim için çocuklarımdan bile kıymetlidir."

Matilda, Hippolita'nın ayağa kalkmasını engellemesi için Isabella'ya işaret etti; bu iki güzel hanım, nazik bir şekilde Prenses'i durdurmaya ve sakinleştirmeye çalışırken, Manfred'in bir hizmetkârı geldi ve Isabella'ya efendisinin onunla konuşmak istediğini söyledi.

"Benimle mi!" diye haykırdı Isabella.

Efendisinden bir haber aldığı için rahatlayan Hippolita, "Git," dedi. "Manfred, ailesini görmeye dayanamıyor. Senin, bizden daha az etkilendiğini düşünüyor ve benim kederimin ağırlığından korkuyor. Onu teselli et sevgili Isabella ve kendi acımı bastıracağımı, onunkine eklemeyeceğimi söyle."

Akşam olduğu için Isabella'nın önünden giden hizmetkâr bir meşale taşıyordu. Salonda sabırsızca dolaşan Manfred'in yanına vardıklarında, birden irkildi ve aceleyle, "O ışığı al ve git," dedi.

Sonra kapıyı sertçe kapatarak kendini, duvara dayalı duran bir kanepeye attı ve Isabella'ya yanına oturmasını söyledi. Kız titreyerek boyun eğdi.

"Sizi çağırttım hanımefendi," dedi ve sonra kafası karışıkmış gibi görünerek durakladı.

"Efendim!"

"Evet, önemli bir mesele için sizi çağırttım," diye devam etti. "Gözyaşlarınızı silin, genç hanımefendi. Müstakbel kocanızı kaybet-

tiniz. Evet, zalim kader! Ben de soyuma dair umutlarımı kaybettim! Ama Conrad sizin güzelliğinize layık değildi."

"Nasıl olur, efendim!" dedi Isabella. "Eminim ki gerektiği kadar kaygı duymadığımdan şüphe etmiyorsunuzdur. Görevim ve ilgim daima..."

"Artık onu düşünmeyin," diye araya girdi Manfred. "Hastalıklı, zayıf bir çocuktu; Tanrı belki de onu, ailemin onurunu böyle güçsüz bir temele teslim edemeyeceğim için yanına aldı. Manfred soyunun güçlenmesi gerekiyor. O çocuğa olan aptalca düşkünlüğüm sağduyumu köreltti ama böylesi daha iyi. Umuyorum ki birkaç yıl içinde Conrad'ın ölümüne sevinmek için nedenim olacak."

Isabella'nın şaşkınlığını anlatmaya sözcükler yetmezdi. Önce kederden ötürü Manfred'in aklının karışmış olmasından endişelendi. Sonra bu tuhaf konuşmanın onu sıkıştırmak için yapıldığını düşündü; Manfred'in, oğluna ilgi duymadığını anlamış olmasından korktu ve bu nedenle şöyle yanıt verdi:

"Sevgili efendim, hassasiyetimden kuşkunuz olmasın, kalbim de elime eşlik edecekti. Conrad'a çok özen gösterecektim. Kader beni nereye götürürse götürsün onu sevgiyle hatırlayacağım, siz majesteleriyle erdemli Hippolita'yı annem ve babam olarak göreceğim."

"Lanet olsun Hippolita'ya!" diye haykırdı Manfred. "Benim yaptığım gibi, siz de şu andan itibaren onu unutun. Kısacası, hanımefendi, cazibenizi hak etmeyen bir kocayı kaybettiniz; şimdi bu cazibenin hakkı verilmeli. Hasta bir oğlan yerine, güzelliğinizin kıymetini bilecek ve sayısız çocuk bekleyen olgun yaşta bir kocaya sahip olmalısınız."

"Ah, efendim!" dedi Isabella. "Ailenizin başına gelen felaket kafamı öyle meşgul ediyor ki başka bir evlilik düşünemiyorum. Eğer babam döner de bunu isterse, oğlunuza elimi vermeyi kabul ettiğim gibi ona itaat ederim; ama o dönünceye kadar konuksever çatınızın altında kalmama, bu hüzünlü saatlerde sizin, Hippolita'nın ve güzel Matilda'nın acılarını hafifletmeme izin verin."

"Sizden daha önce istediğim gibi," dedi Manfred öfkeyle, "o kadını anmayın, şu andan itibaren benim için olduğu gibi sizin için de bir yabancı olmalı. Kısacası, Isabella, size oğlumu veremediğime göre, kendimi teklif ediyorum."

Isabella yanıldığını anlayarak "Tanrım!" diye haykırdı. "Neler duyuyorum? Siz! Efendim! Siz! Kayınpederim! Conrad'ın babası! Erdemli ve nazik Hippolita'nın kocası!"

Manfred emredercesine, "Size söylüyorum," dedi. "Hippolita artık benim karım değil; şu andan itibaren onu boşuyorum. Uzun süredir kısırlığıyla beni lanetledi. Kaderim oğul sahibi olmama bağlı ve inanıyorum ki bu gece, umutlarım için yeni bir tarih olacak."

Bu sözlerle birlikte, korku ve dehşetle yarı ölüye dönmüş Isabella'nın soğuk elini tuttu. Kız çığlık atarak ondan uzaklaştı, Manfred peşinden gitmek üzere ayağa kalktı; artık yükselmiş ve karşı pencerede parıldamakta olan ay, ölümcül miğferin tüylerini görmesini sağladı; miğfer pencerelerin hizasına yükselmiş, yankılanan bir hışırtı sesi eşliğinde şiddetle ileri geri sallanıyordu. Durumundan cesaret alan ve hiçbir şeyden Manfred'in açıkladığı meseleden korktuğu kadar korkmayan Isabella haykırdı:

"Bakın, efendim! Görün işte, Tanrı da sizin dine aykırı niyetinize karşı olduğunu bildiriyor!"

Manfred, Prenses'i yakalamak için tekrar ileri atılarak, "Ne Tanrı ne de ahiret planlarıma engel olabilir," dedi.

Tam o anda, Manfred'in büyükbabasının, oturdukları kanepenin üzerinde asılı duran portresi derin bir iç çekti ve göğsü inip kalktı.

Resme sırtı dönük olan Isabella, hareketi görmemiş ve sesin nereden geldiğini anlamamıştı ama ürktü, "Duydunuz mu efendim! O ses de neydi?" dedi ve aynı anda kapıya doğru ilerledi.

Merdivenlere ulaşmış olan Isabella'nın kaçışıyla aklı karışan Manfred, hareket etmeye başlayan resimden gözünü alamıyordu; kızın peşinden birkaç adım gitti ama arkasına dönüp portreye bakmaya devam etti; derken portrenin, tahta tuvalin içinden çıkıp ciddi ve hüzünlü bir havayla yere indiğini gördü.

Manfred geri dönerek, "Rüya mı görüyorum?" diye haykırdı, "Yoksa iblisler bana karşı birleşti mi? Konuş, şeytani hortlak! Eğer benim büyükbabamsan neden zavallı torununa kötülük ediyorsun, hem de böyle ağır bedel öderken..." O cümlesini bitirmeden hayalet yine iç çekti ve Manfred'e kendisini takip etmesini işaret etti.

"Önden buyur!" diye haykırdı Manfred, "Seni cehennemin dibine kadar takip edeceğim."

Hortlak, sakin ama kederli bir şekilde salonun sonuna kadar ilerledi ve sağ taraftaki bir odaya döndü. Manfred biraz arkasından geliyordu, endişe ve korku içindeydi ama kararlıydı. Odaya gireceği sırada görünmeyen bir el kapıyı sertçe kapattı. Cesaretini toplayan Prens, kapıyı ayağıyla zorlayarak açmaya çalıştı ama kapının tüm çabasına karşı direndiğini gördü.

"Şeytani yollarla merakımı gideremeyeceksem," dedi Manfred, "ben de soyumu korumak için elimdeki insani yolları kullanırım; Isabella benden kaçamayacak."

Genç kız, Manfred'den ayrıldığı anda kararlılığı yerini dehşete bırakmış, ana merdivenin altına kadar kaçmaya devam etmişti. Adımlarını nereye yönlendireceğini ya da Prens'in hışmından nasıl kaçacağını bilemeden orada durdu. Şatonun kapılarının kilitli olduğunu ve avluya nöbetçiler yerleştirildiğini biliyordu. Yüreğinin yönlendirdiği gibi, gidip Hippolita'yı onu bekleyen zalim kadere hazırlayacak olursa, Manfred'in kendisini orada arayacağına, onların kendi şiddetinden sakınmak üzere odadan çıkmalarına fırsat vermeden, hiddetinin onu, tasarladığı hasarı iki katına çıkarmaya teşvik edeceğine kuşku duymuyordu. En azından o gece için onun iğrenç planından kaçabilirse, belki de Manfred aklındaki korkunç hesaplar hakkında düşünme fırsatı bulabilir ya da kendi lehine olan bir durum ortaya çıkabilirdi. Ama nerede saklanacaktı? Manfred'in şatonun her tarafında yapacağı kapsamlı bir aramadan nasıl kaçacaktı?

Bu düşünceler hızla aklından geçerken, şatonun mahzenlerinden

Aziz Nicholas Kilisesi'ne giden bir yeraltı geçidi olduğunu hatırladı. Yakalanmadan kilisenin sunağına ulaşabilir miydi? Manfred'in zorbalığının bile bu yerin kutsallığını kirletmeye cüret edemeyeceğini biliyordu; başka bir kurtuluş yolu ortaya çıkmadığı takdirde, katedrale bitişik manastırdaki kutsal bakirelerin arasında sonsuza kadar kalmaya karar verdi. Bu kararla birlikte, merdivenin dibinde yanan bir lambayı aldı ve aceleyle gizli geçide doğru gitti.

Şatonun altına birçok karışık dehliz kazılmıştı; böyle endişeli biri için mağaraya açılan kapıyı bulmak kolay değildi. Bu yeraltı bölgelerinde, arada bir rüzgârın esmesiyle yanından geçtiği kapıların sallanması ve paslı menteşelerden çıkan gıcırtıların karanlığın uzun labirenti boyunca yankılanması dışında korkunç bir sessizlik hâkimdi. Duyduğu her sesle birlikte yeni bir korkuya kapılıyordu; yine de Manfred'in, hizmetkârlarını onun peşine düşmeye zorlayan hiddet dolu sesini duymaktan daha çok korkuyordu.

Olabildiğince sessiz yürümeye çalışıyordu, ama takip edilip edilmediğini anlamak için sık sık duruyor ve etrafını dinliyordu. İşte o anlardan birinde bir iç çekiş duyduğunu sandı. Ürperdi ve birkaç adım geri çekildi. Az sonra birinin ayak sesini duyduğunu sandı. Kanı donmuştu; onun Manfred olduğunu düşündü. Bu korku aklına her türlü şeyi getiriyordu. Çığlıklarını kimsenin duyamayacağı ve yardıma gelemeyeceği bir yerde Manfred'in öfkesine maruz kalmasından, aceleyle kaçmış olmasını sorumlu tuttu. Ama ses arkadan gelmiyor gibiydi. Manfred onun nerede olduğunu bilseydi arkasından gelirdi. Hâlâ dehlizlerden birinin içindeydi; duyduğu ayak sesleri, geçmiş olduğu yoldan gelemeyecek kadar belirgindi. Bu düşünce onu rahatlattı, Prens'ten başka bir tanıdıkla karşılaşma ümidiyle ilerlemeye devam ediyordu ki biraz ileride, sol tarafta aralık duran bir kapı yavaşça açıldı; tuttuğu lambayla kapıyı kimin açtığını göremedi, o kişi ışığı görünce aceleyle geri çekilmişti.

Her an korkmaya hazır olan Isabella, ilerleyip ilerlememekte tereddüt etti. Az sonra, Manfred'den korkusu diğer tüm korkulara

baskın çıktı. Kendisinden kaçan kişinin durumu ona cesaret verdi. Onun sadece şatodan bir hizmetkâr olabileceğini düşündü. Nezaketi sayesinde hiç düşmanı olmamıştı; bilinçli masumiyeti ise, şayet Prens'in emriyle onu aramak için yollanmamışlarsa hizmetkârların, kaçmasına engel olmak yerine ona yardım edeceklerini ummasını sağladı. Bu düşüncelerden güç alarak ve yeraltı mağarasının ağzına geldiğine inanarak az önce açılan kapıya yaklaştı; ama kapıda karşılaştığı ani bir rüzgâr lambasını söndürdü ve onu büsbütün karanlıkta bıraktı.

Prenses'in durumunun dehşeti kelimelerle anlatılamazdı. Bu kasvetli yerde yalnız başına kalmıştı, o günün tüm korkunç olayları aklından çıkmıyordu. Umutsuz kaçışı, her an Manfred gelecek diye beklemek, kim olduğunu bilmediği ama nedense oralarda gizleniyormuş gibi görünen birinin yakınlarda olduğunu bilmenin huzursuzluğu... Tüm bu düşünceler karışık zihnine üşüşmüştü ve o da endişelerinin altında kalmaya hazırdı. İçinden cennetin tüm azizlerine seslendi ve yardım etmeleri için yakardı. Uzun bir süre çaresizliğin acısıyla kalakaldı.

Sonunda, olabildiğince sessiz şekilde kapıyı aradı, bulunca iç çekişin ve ayak seslerinin geldiği mahzene titreyerek girdi. Toprağa mı yoksa binaya mı ait olduğunu kestiremediği, içeriye doğru çökmüş görünen bir parçanın asılı olduğu tavandan süzülen bulanık ay ışığını görmek onu bir anlığına neşelendirdi. Hevesle bu aralığa doğru yürüdüğünde duvara yaslanmış duran bir insan sureti fark etti.

Onun, nişanlısı Conrad'ın hayaleti olduğunu zannederek çığlık attı. Suret ilerleyerek uysal bir sesle, "Telaşlanmayın hanımefendi, size zarar vermeyeceğim," dedi.

Yabancının sözleri ve ses tonuyla az da olsa cesaretlenen, onun kapıyı açan kişi olması gerektiğini hatırlayan Isabella, kendine geldi ve cevap verdi:

"Efendim, her kimseniz, felaketin eşiğine gelen zavallı bir prensese acıyın. Bu ölümcül şatodan kaçmama yardım edin, yoksa az sonra hayatım sonsuza kadar kararabilir."

"Eyvah!" dedi yabancı, "Size yardım etmek için ne yapabilirim? Sizi savunmak uğruna canımı feda ederim ama bu şatoyu pek bilmiyorum ve isterim ki..."

"Ah!" dedi Isabella, aceleyle adamın sözünü keserek, "Buralarda gizli bir kapı olması gerek, onu bulmama yardım ederseniz bana büyük faydanız dokunur, çünkü kaybedecek bir dakikam bile yok."

Bu sözleri söylerken zemini yokladı ve yabancıyı da aynı şekilde taşlardan birine iliştirilmiş pürüzsüz pirinç bir parçayı araması için yönlendirdi.

"Kilit bir yayla açılıyor," dedi, "onu açmanın sırrını biliyorum. Eğer onu bulabilirsek kaçabilirim, bulamazsak eyvah! Nazik yabancı, korkarım ki sizi de talihsizliğime bulaştırmış olacağım. Manfred, kaçmama yardım ettiğinizden kuşkulanacak ve gazabına kurban gideceksiniz."

"Canımın bir kıymeti yok," dedi yabancı, "sizi onun zalimliğinden kurtarmaya çalışırken ölmek bir teselli olacaktır."

"Yüce gönüllü genç," dedi Isabella, "bunun karşılığını nasıl ödeyeceğim..."

O bu sözleri söylerken, yukarıdaki çöküntünün bir yarığından süzülen ay ışığı, aradıkları kilidin tam üstünde parıldadı.

"Ah! İşte gizli kapı burada!" dedi Isabella, anahtarı çıkarıp yaya dokundu, yay kenara kalkınca demir bir halka buldu.

"Kapıyı kaldırın," dedi Prenses.

Yabancı denileni yaptı ve aşağıda, karanlık bir mahzene doğru inen birkaç taş basamak göründü.

"Buradan aşağıya inmeliyiz," dedi Isabella. "Beni takip edin, karanlık ve kasvetli olsa da yolumuzu kaybedemeyiz; burası doğruca Aziz Nicholas Kilisesi'ne çıkıyor. Ama belki de," diye ekledi Prenses alçakgönüllülükle, "şatodan ayrılmanız için bir neden yoktur, hem birazdan yardımınıza ihtiyacım kalmayacak; birkaç dakika sonra Manfred'in gazabından kurtulmuş olacağım, sadece kime borçlu olduğumu bilmek istiyorum."

"Güvenliğinizi sağlayıncaya kadar sizi asla bırakmayacağım," dedi yabancı istekle, "beni olduğumdan daha yücegönüllüymüşüm gibi düşünmeyin Prenses. Asıl sorumluluğum siz olsanız da..."

Yabancının konuşması yaklaşmakta olan seslerle aniden kesildi ve az sonra şu sözleri işittiler:

"Bana büyücülerden bahsetmeyin, size söylüyorum kız şatoda olmalı, büyüye rağmen onu bulacağım."

"Ah, Tanrım!" diye haykırdı Isabella, "Manfred'in sesi bu! Acele edin, yoksa mahvoluruz! Gizli kapıyı arkanızdan kapatın."

Bunu söylerken aceleyle basamaklardan indi; yabancı onu takip etmek üzere hızlanırken kapı elinden kayıp düştü ve yay da üstüne kapandı. Açmak için boşuna çabaladı, ne Isabella'nın yaya nasıl dokunduğunu izlemişti ne de bir deneme yapmak için zamanı vardı. Manfred düşen kapının sesini duymuştu, meşale taşıyan hizmetkârlarıyla birlikte sesin geldiği yere doğru hızla ilerledi.

Manfred mahzene girmeden önce, "Bu Isabella olmalı," diye bağırdı. "Yeraltı geçidinden kaçıyor ama fazla uzaklaşmış olamaz."

Prens, meşalelerin ışığında Isabella yerine, ölümcül miğferin altına hapsedildiğini sandığı genç köylüyü görünce çok şaşırdı.

"Hain!" dedi Manfred, "Buraya nasıl geldin? Senin yukarıda, avluda tutulduğunu düşünüyordum."

"Hain değilim," dedi genç adam cesurca, "düşüncelerinizden de sorumlu değilim."

"Küstah hain!" diye haykırdı Manfred, "Öfkemi kışkırtmaya mı çalışıyorsun? Söyle, yukarıdan nasıl kaçtın? Nöbetçilere rüşvet verdin demek, bunu canlarıyla ödeyecekler."

"Yoksulluğum," dedi köylü sakince, "onları aklayacaktır. Bir zorbanın gazabına yardımcı olsalar da size sadıklar ve insafsızca verdiğiniz emirleri yerine getirmeye can atıyorlar."

"Benim intikam alma arzuma meydan okuyacak kadar yürekli misin?" dedi Prens, "Ama işkencelerle gerçeği anlatmaya mecbur kalacaksın. Söyle de suç ortaklarını bileyim."

Gülümseyerek tavanı işaret eden genç adam, "İşte benim suç ortağım!" dedi.

Manfred meşalelerin yukarı kaldırılmasını emretti, hizmetkârları büyülü miğferi köylünün üzerine kapatırken, miğferin yüzlerinden birinin avlunun zeminini zorladığını ve bir yarık açacak şekilde mahzenin içine doğru çökmesine neden olduğunu anladı; köylü, Isabella onu bulmadan az önce bu yarıktan geçerek aşağıya inmişti.

"Bu yoldan mı aşağıya indin?" dedi Manfred.

"Bu yoldan," dedi genç.

"Peki, dehlize girerken duyduğum o ses neydi?" dedi Manfred.

"Bir kapı kapandı," dedi köylü, "sizin gibi ben de duydum."

"Ne kapısı?" dedi Manfred telaşla.

"Şatonuzu pek bilmiyorum," dedi köylü, "ilk kez giriyorum ve bu mahzen de şatonun içinde bulunduğum tek bölümü."

Manfred (genç adamın gizli kapıyı bulup bulmadığını anlamak isteğiyle) "Sana söylüyorum," dedi, "sesin bu taraftan geldiğini duydum. Hizmetkârlarım da duydu."

Hizmetkârlardan biri işgüzarlık ederek, "Efendim," diye araya girdi," "kesinlikle gizli kapıydı ve oradan kaçmaya çalışacaktı," dedi.

"Sus, ahmak!" dedi Prens öfkeyle, "Madem kaçacaktı, nasıl bu tarafta oluyor peki? Duyduğum sesin ne olduğunu kendi ağzından öğreneceğim. Bana doğruyu söyle, hayatın dürüstlüğüne bağlı."

"Dürüstlüğüm benim için hayatımdan daha değerlidir," dedi köylü, "birine sahip olmak için diğerini kaybetmezdim."

"Öyle mi, genç filozof!" dedi Manfred aşağılayarak, "Söyle o hâlde, duyduğum ses neydi?"

"Bana cevabını verebileceğim sorular sorun," dedi genç adam, "ve eğer size yalan söylersem beni hemen öldürün."

Gencin cesaretinin kırılmaması ve aldırmazlığı karşısında giderek sabırsızlanan Manfred haykırdı:

"Peki o zaman, gerçeğin adamı, cevap ver! Duyduğum, gizli kapının kapanma sesi miydi?"

"Evet, öyleydi," dedi genç adam.

"Öyle miydi!" dedi Prens, "Burada bir gizli kapı olduğunu sen nasıl öğrendin?"

"Ayın ışığıyla pirinç levhayı gördüm," diye cevap verdi genç adam.

"Peki ama onun bir kilit olduğunu nereden biliyordun?" dedi Manfred. "Onu açmanın sırrını nasıl buldun?"

"Beni miğferden kurtaran ilahî takdir, kilidin yayına da yönlendirdi," dedi genç adam.

"O ilahî takdir biraz daha ileri gitmeli ve seni benim gazabımdan uzak bir yere koymalıydı," dedi Manfred. İlahî takdir sana kilidi açmayı öğretince ondan nasıl faydalanacağını bilmeyen bir aptal olarak bırakmış seni. Kaçman için gösterilen yolu neden takip etmedin? Neden basamaklara inmeden kapattın gizli kapıyı?"

"Efendim," dedi köylü, "şatonuzu hiç tanımayan biri olarak o basamakların bir çıkış yoluna götürdüğünü nereden bileyim, diye sorabilirdim. Ama sorularınıza cevap vermekten kaçınmak istemiyorum. O basamaklar nereye çıkıyor olursa olsun belki de yolu keşfetmem gerekirdi, şu an olduğumdan daha kötü bir durumda olmazdım. Ama gerçek şu ki, gizli kapının kapanmasına izin verdim. Bunu sizin ansızın gelişiniz izledi. Tehlike işaretini çoktan vermiştim. Bir dakika önce ya da bir dakika sonra yakalanmamın benim için ne önemi vardı ki?"

"Yaşına göre cesur bir hain sayılırsın," dedi Manfred, "ama düşününce beni oyaladığından kuşkulanıyorum. Henüz bana kilidi nasıl açtığını söylemedin."

"Göstereceğim efendim," dedi köylü. Yukarıdan düşen bir taş parçası alarak gizli kapının üzerine uzandı ve pirinç kaplamaya vurmaya başladı, böylece Prenses'in kaçması için zaman kazanmaya çalışıyordu. Gencin dürüstlüğüne eklenen bu soğukkanlı düşünebilme yetisi Manfred'i hayrete düşürdü. Hiçbir suçu olmayan bu kişiyi bağışlama isteği bile duydu. Manfred, nedensiz zalimlik eden

o acımasız zorbalardan biri değildi. Kaderin getirdiği şartlar insancıl olan mizacını sertleştirmişti; tutkuları aklını karartmadığı zaman erdemleri daima harekete geçmeye hazır olurdu.

Prens bu kararsızlık içindeyken, uzaktaki mahzenlerde karışık sesler yankılandı. Ses yaklaştıkça bunun, Isabella'yı aramaları için şatoya dağılmalarını emrettiği hizmetkârların yaygarası olduğunu fark etti.

"Efendim nerede? Prens nerede?" diye bağırıyorlardı.

Onlar yaklaşırken, "Buradayım," dedi Manfred, "Prenses'i buldunuz mu?"

İlk gelen, "Ah, efendim! Sizi bulduğumuza memnun oldum," diye cevap verdi.

"Beni bulduğunuza mı?" dedi Manfred, "Prenses'i buldunuz mu?"

Korkmuş görünen adam, "Bulduğumuzu sandık efendim, ama..." dedi.

"Ama, ne?" diye bağırdı Prens, "kaçtı mı?"

"Jaquez ve ben, efendim..."

Daha büyük bir korkuyla çıkagelen ikincisi, "Evet, ben ve Diego," diye araya girdi.

"Teker teker konuşun," dedi Manfred, "size soruyorum, Prenses nerede?"

İkisi birden, "Bilmiyoruz," dediler, "ama çok korkuyoruz."

"Sanırım öyle, ahmaklar," dedi Manfred, "peki sizi bu kadar korkutan nedir?"

"Ah, efendim!" dedi Jaquez, "Diego öyle bir şey gördü ki! Majesteleri gördüklerimize inanamazdı."

"Bu yeni saçmalık da nedir?" diye haykırdı Manfred, "bana açık bir cevap verin, yoksa Tanrı şahidimdir ki..."

"Efendim, şayet beni dinlemek majestelerini memnun edecekse," dedi zavallı adam, "Diego ve ben..."

"Evet, ben ve Jaquez..." diye haykırdı arkadaşı.

"Aynı anda konuşmanızı yasaklamadım mı?" dedi Prens. "Sen Jaquez, cevap ver, çünkü öteki aptal senden daha şaşkın görünüyor. Sorun nedir?"

"Saygıdeğer efendim," dedi Jaquez, "şayet beni dinlemek majestelerini memnun edecekse... Diego ve ben, majestelerinin emriyle genç hanımı aramaya gittik; ama majestelerinin oğlunun, genç efendimizin hayaletiyle karşılaşmış olabileceğimizi düşünüyoruz, huzur içinde yatsın, henüz Hıristiyan âdetlerine göre gömülmediği için..."

"Ayyaş!" diye bağırdı Manfred öfkeyle, "O hâlde gördüğünüz sadece bir hayalet miydi?"

"Ah! Daha kötüsü! Daha kötüsü, efendim!" diye haykırdı Diego. "On hayalet görmüş olmayı tercih ederdim."

"Tanrım bana sabır ver!" dedi Manfred, "Bu ahmaklar dikkatimi dağıtıyor. Diego, gözüme görünme! Ve sen, Jaquez, bana tek kelimeyle cevap ver, aklın başında mı? Yoksa delirdin mi? Az da olsa akıllı sayılırdın. Öteki ayyaş kendini de seni de korkuttu mu? Konuş! Ne gördüğünü zannediyor?"

Jaquez titreyerek, "Efendim," dedi, "majestelerine diyecektim ki, huzur içinde yatsın, genç efendimizin başına gelen vahim talihsizlikten beri, sizin sadık hizmetkârlarınızdan –yoksul adamlar olsak da gerçekten sadığız efendim– hiçbiri, diyebilirim ki aramızdan kimse, şatoda tek başına dolaşmaya cesaret edemedi. Böylece Diego ve ben, genç hanımın büyük salonda olabileceğini düşünerek onu aramak ve majestelerinin kendisine açıklamak istediği bir şey olduğunu söylemek için yukarıya çıktık."

"Sizi beceriksiz aptallar!" diye haykırdı Manfred, "Bu sırada, o kaçmayı başardı çünkü siz cinlerden korkuyordunuz. Üçkâğıtçılar! Salondayken yanımdan ayrıldı; ben de oradan geliyorum."

"Yine de hâlâ orada olabileceğini düşünüyorum," dedi Jaquez," ama bir daha onu orada ararsam şeytanlar alsın götürsün beni. Zavallı Diego. Bunu atlatacağına inanmıyorum."

"Neyi atlatacağına?" dedi Manfred, "Bu serserileri neyin korkut-

tuğunu öğrenemeyecek miyim? Ama zaman kaybediyorum; beni takip et köle, onun salonda olup olmadığına bakacağım."

"Tanrı aşkına, sevgili efendim," diye haykırdı Jaquez, "salona gitmeyin, sanırım salonun yanındaki odada şeytan var."

O zamana kadar hizmetkârlarının korkusunu gereksiz bir telaş olarak gören Manfred, bu yeni durum karşısında hayrete düştü. Portredeki görüntüyü ve salonun sonundaki kapının aniden kapanmasını hatırladı. Sesi titredi ve kaygıyla, "Büyük odada ne var?" diye sordu.

"Efendim," dedi Jaquez, "Diego ve ben salona geldiğimizde, Diego benden daha cesur olduğunu söyleyerek önden gitti. İçeride kimseyi göremedik. Her kanepenin, her iskemlenin altına baktık ve yine kimseyi bulamadık."

"Tüm resimler yerlerinde miydi?" dedi Manfred.

"Evet, efendim," diye yanıtladı Jaquez, "ama onların arkasına bakmayı düşünemedik."

"Peki, peki!" dedi Manfred, "devam et."

"Büyük odanın kapısına geldiğimizde," diye devam etti Jaquez, "onu kapalı bulduk."

"Açamadınız mı?" dedi Manfred.

"Ah! Evet, açtık efendim. Açmamış olmayı isterdik!" diye cevap verdi, "Açan ben değildim, Diego'ydu; gözünü karartmıştı, yapmamasını söylesem de yapacaktı. Bir daha da kapalı bir kapıyı açarsam!"

Manfred ürpererek, "Boş konuşma," dedi, "kapı açılınca büyük odada ne gördüğünü söyle bana."

"Efendim, ben!" dedi Jaquez, "Diego'nun arkasındaydım ama sesi duydum."

"Jaquez," dedi Manfred ciddi bir ses tonuyla, "atalarımın ruhları adına sana yalvarıyorum, söyle bana! Gördüğün şey neydi? Duyduğun şey neydi?"

"Onu gören Diego'ydu efendim, ben değildim," diye cevap verdi

Jaquez, "ben sadece sesi duydum. Diego kapıyı açar açmaz çığlık attı ve geri dönüp koştu. Ben de koştum ve 'O hayalet mi?' dedim. 'Hayalet! Hayır! Hayır!' dedi Diego, saçları diken diken olmuştu. 'Sanırım o bir dev; her yeri zırhla kaplı, ayağını ve bacağının bir kısmını gördüm; aşağıda, avluda duran miğfer kadar büyükler.' O bu sözleri söylerken efendim, sert bir hareket sesi ve zırhın tıngırtısını duyduk, sanki dev ayağa kalkıyordu; çünkü Diego, ayağın ve bacağın yerde boylu boyunca uzatılmış olmasından devin yattığını düşündüğünü söylemişti. Henüz salonun ucuna varmamıştık ki büyük odanın kapısının arkamızdan çarpıldığını duyduk ama devin peşimize düşüp düşmediğine bakmak için arkaya dönmeye cesaret edemedik. Ama şimdi düşünüyorum da, bizi takip etmiş olsaydı onu duyardık. Tanrı aşkına efendim, şapel papazını çağırtın, şatoda şeytan çıkarsın çünkü burası kesinlikle büyülü."

Tüm hizmetkârlar hep birden, "Aman efendim, lütfen yapın," diye haykırdılar, "yoksa majestelerinin hizmetinden ayrılmamız gerekecek."

"Sessiz olun, aptallar!" dedi Manfred, "Beni takip edin, tüm bunların ne demek olduğunu öğreneceğim."

Hep bir ağızdan, "Biz mi! Efendim!" diye haykırdılar, "Majestelerinin hazinesi karşılığında bile o salona çıkmayız."

Bir süredir sessizce beklemekte olan genç köylü konuştu.

"Majesteleri," dedi, "bu maceraya atılmama izin verirler mi? Hayatımın kimse için bir önemi yok; kötü melekten korkmam, iyi olanları da hiç üzmedim."

Onu şaşkınlık ve hayranlıkla seyreden Manfred, "Görünüşünden beklenenden daha üstün davranıyorsun," dedi. "Cesaretini sonra ödüllendireceğim ama şimdi," diye devam etti iç çekerek, "öyle bir durumdayım ki sadece kendi gözlerime güvenirim. Yine de benimle gelmene izin veriyorum."

Manfred salondan çıkıp Isabella'yı takip ederken, Prenses'in oraya sığındığını düşünerek doğruca karısının odasına gitmişti. Ayak sesini tanıyan Hippolita, oğullarının ölümünden beri görme-

diği efendisini karşılamak için hevesle ayağa kalktı. Sevinç ve keder karışımı bir coşkuyla sarılmak istedi ama Manfred onu kaba bir şekilde itti ve, "Isabella nerede?" dedi.

Şaşırıp kalmış olan Hippolita, "Isabella mı, efendim?" dedi.

Manfred emreder gibi, "Evet, Isabella," diye haykırdı, "Isabella'yı istiyorum."

Onun tavrının annesini ne kadar şaşırttığını fark eden Matilda, "Efendim," diye cevap verdi, "siz majesteleri onu odanıza çağırttığınızdan beri bizimle değil."

"Bana onun şu anda nerede olduğunu söyleyin," dedi Prens, "daha önce nerede olduğunu bilmek istemiyorum."

"Sevgili efendim," dedi Hippolita, "kızınız doğruyu söylüyor. Emriniz üzerine Isabella yanımızdan ayrıldı ve sonra geri dönmedi. Ama efendim, toparlayın kendinizi, biraz dinlenin; bu kederli gün sizi huzursuz etti. Sabah olunca Isabella emirlerinizi bekleyecektir."

"Ne! O hâlde nerede olduğunu biliyorsunuz! Hemen söyleyin bana çünkü bir dakika bile kaybedemem," diye haykırdı Manfred. "Ve sen kadın!" diye seslendi karısına, "şapel papazına söyle, hemen yanıma gelsin."

"Isabella," dedi Hippolita sakince, "sanırım odasına çekilmiştir. Böyle geç saatte uyanık olmaya alışık değil. Merhametli efendim," diye devam etti, "sizi rahatsız eden şeyin ne olduğunu bilmeme izin verin. Isabella sizi kızdırdı mı?"

"Sorularla canımı sıkma," dedi Manfred, "sadece onun nerede olduğunu söyle bana."

"Matilda onu çağırır," dedi Prenses, "siz oturun efendim, her zamanki gibi metin olun."

"Ne! Isabella'yı mı kıskanıyorsun?" diye cevap verdi Manfred, "Öyle ki biz konuşurken yanımızda olmak istiyorsun!"

"Aman Tanrım!" dedi Hippolita, "Majesteleri ne demek istiyor?"

"Çok geçmeden öğreneceksin," dedi zalim Prens. "Şapel papazını bana yolla ve beni burada bekle."

Bunları söyler söylemez, çılgın tavrı ve sözleriyle şaşkına dönmüş olan, ne tasarladığını tahmin etmek için boşuna uğraşan hanımları geride bırakarak, Isabella'yı aramak üzere odadan fırladı.

Manfred, köylü ve kendisine eşlik etmeye mecbur bıraktığı birkaç hizmetkârıyla birlikte mahzenden dönüyordu. Salona varana kadar hiç durmadan merdivenleri çıktı, salonun kapısında Hippolita ve şapel papazıyla karşılaştı. Diego, Manfred tarafından kovulduğunda, görmüş olduğu şeyin telaşıyla doğruca Prenses'in odasına gitmişti. Görüntünün gerçekliğinden Manfred'den daha fazla kuşkulanmayan o seçkin hanımefendi, yine de duruma hizmetkârın bir hezeyanıymış gibi yaklaştı. Belki de efendisini yeni bir darbeden korumak ve bir keder silsilesiyle karşılaşması hâlinde sarsılmamak isteğiyle, kaderin onları mahvetmek için belirlemiş olduğu o saatte, önce kendini feda etmeye karar verdi. Annesinin yanında kalmak için boşuna yalvarmış olan Matilda gönülsüzce dinlenmeye çekilince, Hippolita sadece şapel papazının eşliğinde salonu ve büyük odayı görmeye gitmişti; saatlerdir hissetmediği bir ruh dinginliğiyle efendisini karşıladı ve onu, dev bacak ve dev ayak görüntüsünün bir masal olduğuna ikna etti; bunun, korkunun, gecenin o karanlık ve kasvetli saatinin hizmetkârların zihinlerinde yarattığı bir görüntü olduğuna kuşku yoktu.

Manfred, karısı gibi, görüntünün hayal ürünü olduğuna ikna olsa da o tuhaf olayların kendisini içine düşürdüğü zihinsel çalkantıdan tümüyle kurtulamamıştı. Her fenalığa, duyarlılığına ve saygısına dair yeni belirtilerle karşılık veren bir prensese zalimce davrandığı için utanmış, aşkı gözlerinde yeniden hissetmişti; ama içten içe daha kötü davranmayı tasarladığı birine karşı pişmanlık hissetmek de daha az utandırıcı değildi; yüreğinin arzularına gem vurdu ve merhamet etmeye yanaşmadı. Ruhu bundan sonra kusursuz bir kötülük evresine geçti.

Hippolita'nın sarsılmaz itaatkârlığını düşününce, boşanmaya sabırla razı olmakla kalmayıp, eğer Manfred isterse, Isabella'yı ona

elini vermesi için ikna etmeyi kabul edecek olması gururunu okşadı; ama korkunç isteğini yerine getirmeden önce, Isabella'nın henüz bulunamadığını anımsadı. Kendini toparladı, şatoya çıkan tüm yolların sıkı gözetim altında tutulmasını emretti ve hizmetkârlarına, canları pahasına da olsa, kimseyi dışarı çıkartmamalarını tembihledi. İyi davrandığı genç köylüye, merdivenlerin üstündeki, içinde ottan bir yatağın bulunduğu küçük odada kalmasını emretti, odanın anahtarını yanına aldı ve genç adama kendisiyle sabahleyin konuşacağını söyledi. Hizmetkârlarını gönderip Hippolita'ya somurtarak selam verdikten sonra kendi odasına çekildi.

II

Hippolita'nın emriyle odasına çekilen Matilda, dinlenebilecek durumda değildi. Kardeşinin korkunç kaderi onu derinden etkilemişti. Isabella'yı göremediğine şaşırmıştı; ama babasının ağzından çıkan o tuhaf sözler, öfkeli bir tavırla karısı Prenses'e karşı savurduğu üstü kapalı tehdit, Matilda'nın hassas zihnini korku ve telaşla doldurmuştu. Isabella'ya ne olduğunu öğrenmek üzere gönderdiği genç yardımcısı Bianca'nın dönüşünü endişeyle bekliyordu. Çok geçmeden Bianca göründü ve hanımına hizmetkârlardan öğrendiklerini haber verdi, Isabella hiçbir yerde bulunamamıştı. Hizmetkârların tutarsız açıklamalarına birçok basit ekleme yaparak, mahzende bulunmuş olan genç köylünün hikâyesini de anlattı; salonun yanındaki odada görülen dev bacak ve dev ayaktan da özellikle bahsetti. Bu son olay Bianca'yı öyle dehşete düşürmüştü ki, Matilda dinlenmeye çekilmeyeceğini, Prenses kalkana kadar bekleyeceğini söylediğinde çok sevindi.

Genç Prenses, Isabella'nın kaçışı ve Manfred'in annesine savurduğu tehditler hakkında tahminde bulunurken yorgun düştü. "Şapel papazıyla bu kadar acil ne işi olabilir ki?" dedi Matilda, "Kardeşimin bedenini gizlice şapele gömmeyi mi tasarlıyor?"

"Ah, hanımefendi!" dedi Bianca, "Sanırım, artık onun vârisi olduğunuza göre sizi evlendirmek için sabırsızlanıyor. Hep daha çok oğlu olmasını istemiştir; eminim şimdi de erkek torunları olsun diye sabırsızlanıyor. Sonunda sizin gelin olduğunuzu göreceğim hanımefendi. Güzel hanımım, artık büyük bir prensessiniz, sadık Bianca'nızı gönderip yerine Donna Rosara'yı almazsınız herhalde."

"Zavallı Bianca'm," dedi Matilda," düşüncelerin nasıl da hızlı akıyor! Büyük prensesmişim! Kardeşim öldüğünden beri Manfred'in tavrında bana karşı daha sevecen olduğunu gösteren ne gördün? Hayır, Bianca, yüreği bana karşı hep soğuktu ama o benim babam ve yakınmamalıyım. Eğer Tanrı babamın yüreğini bana karşı kapattıysa, annemin şefkatiyle hakkımı fazlasıyla ödüyor. Ah, sevgili annem! Evet, Bianca, Manfred'in sert mizacını anlıyorum. Bana kabalık etmesine sabredebilirim ama anneme yönelik nedensiz şiddetine tanık olunca ruhum yaralanıyor."

"Ah, hanımefendi!" dedi Bianca, "Karılarından bıktıklarında tüm erkekler böyle davranıyorlar."

"Gerçi az önce," dedi Matilda, "babamın beni başından atmaya niyetlendiğini düşündüğün sırada bile beni kutladın!"

"Ne olursa olsun," dedi Bianca, "sizi mükemmel bir hanımefendi olarak görüyorum. Kötü bir kocanın, olmayan bir kocadan iyi olduğunu bilen anneniz sizi engellemeseydi ve istediğinizi yapmış olsaydınız, bir manastıra kapanıp bunalacaktınız, sizi o hâlde görmek istemezdim. Aman Tanrım! O ses de ne! Aziz Nicholas beni bağışla! Sadece şaka yaptım."

"Rüzgârdır," dedi Matilda, "yukarıdaki kulenin mazgallarının arasında uğulduyor, bin kere duymuşsundur."

"Hayır," dedi Bianca, "söylediklerimde bir kötülük yok, evlilikten bahsetmek günah değil. Hanımefendi, dediğim gibi, Efendi Manfred size damat olarak yakışıklı, genç bir prens önerecek olursa önünde reverans yaparak rahibe olmayı tercih ettiğinizi mi söylersiniz?"

"Çok şükür! Böyle bir tehlike içinde değilim," dedi Matilda, "onun, benim için yapılan kaç evlilik teklifini geri çevirdiğini biliyorsun."

"Siz de saygılı bir kız evlat olarak ona teşekkür ediyorsunuz, değil mi hanımefendi? Ama hadi hanımefendi, diyelim ki yarın sabah sizi büyük konsey odasına çağırttı ve yanında büyük kara gözleri,

düzgün beyaz bir alnı ve simsiyah erkeksi bukleleri olan hoş bir prens olduğunu gördünüz. Kısacası hanımefendi, salonda bulunan ve oturup saatlerce seyrettiğiniz Alfonso resmindekine benzer genç bir yiğit..."

Matilda iç çekerek, "O resimden umursamazca söz etme," diye araya girdi, "o resmi seyrederken duyduğum hayranlığın sıradışı olduğunu biliyorum ama renkli bir panoya âşık değilim. O erdemli prensin karakteri, annemin onun hatırasına göstermemi telkin ettiği saygı, nedendir bilmem, onun mezarında okumamı tembihlediği dualar, tüm bunlar kaderimin her nasılsa onunla ilgili bir şeyle bağlantılı olduğuna beni ikna etti."

"Tanrım! Hanımefendi! Bu nasıl olur?" dedi Bianca, "Ailenizin onunkiyle hiçbir ilgisi olmadığını hep duymuşumdur. Prenses'in neden sizi soğuk bir sabahta ya da rutubetli bir gecede, onun mezarında dua etmeye gönderdiğini kesinlikle anlayamayacağım. Üstelik yıllıkta aziz olduğu da yazmıyor. Dua etmeniz gerekiyorsa, neden yüce azizimiz Nicholas'a seslenmenizi söylemiyor? Bir koca için benim dua ettiğim aziz kesinlikle o."

"Eğer annem bana nedenlerini açıklasaydı," dedi Matilda, "belki de zihnim daha az etkilenirdi. Ama o, beni çeken şeyin gizem olduğunu görüyor, bunu nasıl adlandıracağımı bilmiyorum. Hiçbir zaman şımarıkça davranmaz, eminim ki bunun altında ölümcül bir sır var, olduğunu biliyorum. Kardeşimin ölümünün acısıyla kıvranırken bunu ima eden bazı sözler söyledi."

"Ah, sevgili hanımefendi!" diye haykırdı Bianca, "Neydi onlar?"

"Hayır," dedi Matilda, "eğer anne veya baba, ağzından bir söz kaçırırsa ve onu geri almak isterse, o sözü dile getirmek çocuğa düşmez."

"Ne! Söylediği şeyden pişman mı oldu?" diye sordu Bianca. "Hanımefendi, kesinlikle bana güvenebilirsiniz."

"Kendi küçük sırlarım için güvenebilirim," dedi Matilda, "ama anneminkiler için asla. Annesi veya babası izin vermedikçe bir çocuğun gözleri ve kulakları olmamalı."

"Pekâlâ! Siz kesinlikle azize olmak için doğmuşsunuz hanımefendi," dedi Bianca, "ve bu ilahî göreve karşı durmak olmaz. Sonunda bir manastıra gideceksiniz. Ama Leydi Isabella bana karşı çok da ketum sayılmaz. Onunla genç erkekler hakkında konuşmama izin verir. Şatoya yakışıklı bir şövalye geldiğinde kardeşiniz Conrad'ın ona benzemesini istediğini bana itiraf etmişti."

"Bianca," dedi Prenses, "arkadaşımdan saygısızca bahsetmene izin veremem. Neşeli bir mizacı var ama ruhu erdemin kendisi kadar saftır. Senin gevezelik etme huyunu bilir, belki de babamın bizi içine hapsettiği yalnızlığı renklendirmek ve kasveti dağıtmak için arada bir seni cesaretlendirmiştir."

Bianca irkilerek, "Kutsal Meryem," dedi, "İşte yine oluyor! Sevgili hanımefendi, hiçbir şey duymuyor musunuz? Bu şato kesinlikle hayaletli!"

"Sus!" dedi Matilda, "Dinle! Bir ses duyduğumu düşündüm ama hayal olmalı. Sanırım, senin korkuların bana da bulaştı."

Bianca ağlamaklı bir hâlde, "Gerçek! Gerçek! Hanımefendi," dedi, "bir ses duyduğuma eminim."

"Aşağıdaki odada biri kalıyor mu?" dedi Prenses.

"Kardeşinizin öğretmeni olan o büyük müneccim boğulduğundan beri kimse orada kalmaya cesaret edemedi. Hanımefendi, onun hayaleti ve genç Prens'inki şimdi kesinlikle alttaki odada buluştu. Tanrı aşkına, annenizin odasına kaçalım!"

"Sana yerinden kımıldamamanı emrediyorum," dedi Matilda, "eğer bu ruhlar acı içindeyse, onları sorgulayarak çektikleri acıyı hafifletebiliriz. Bize zarar vermezler çünkü onları incitmedik. Zarar vereceklerse, başka bir odada daha güvende olur muyuz? Bana tespihimi ver, dua edeceğiz ve sonra onlarla konuşacağız."

"Ah, sevgili hanımefendi! Bir hayaletle asla konuşmam!" diye haykırdı Bianca. O bu sözleri söylediği sırada Matilda'nın odasının altındaki küçük odanın penceresinin açıldığını duydular. Dikkatle dinlediler, birkaç dakika sonra birinin şarkı söylediğini duyduklarını sandılar ama sözleri anlayamadılar.

Prenses alçak sesle, "Bu kötü bir ruh olamaz," dedi. "Hiç kuşku yok ki aileden biri. Pencereyi aç da kimin sesi olduğunu anlayalım."

"Doğrusu, buna cesaret edemem hanımefendi," dedi Bianca.

Matilda pencereyi yavaşça açarken, "Çok aptalsın," dedi. Aşağıdaki kişi Prenses'in çıkardığı gürültüyü duyunca sustu. Onun, pencerenin açıldığını duymuş olduğu sonucuna vardılar.

"Aşağıda kimse var mı?" dedi Prenses, "Eğer varsa konuşsun."

"Evet," dedi bilinmeyen bir ses.

"Kim o?" dedi Matilda.

"Bir yabancı," diye cevap verdi ses.

"Ne yabancısı?" dedi Matilda, "Bu saatte, şatonun tüm kapıları kilitliyken, buraya nasıl geldiniz?"

"İsteyerek gelmedim," diye cevap verdi ses. "Sizi rahatsız ettiysem beni bağışlayın hanımefendi. Sesimin duyulduğunu bilmiyordum. Uykum kaçtı. Rahatsız bir yatağı terk ettim ve şatodan gönderilmeyi sabırsızlıkla beklerken bu sıkıcı saatleri sabahın gelişini gözleyerek geçirmeye geldim."

"Sözleriniz ve vurgularınız hüzünlü," dedi Matilda, "eğer mutsuzsanız size acırım. Yoksulluk sıkıntı veriyorsa, bileyim. Prenses'e sizden söz ederim, cömert ruhu sıkıntıda olanlara karşı hep yumuşaktır, o sizi rahatlatır."

"Gerçekten de mutsuzum," dedi yabancı, "ve zenginliğin ne olduğunu bilmiyorum. Ama Tanrı'nın benim için uygun gördüğü yazgıdan yakınmıyorum. Genç ve sağlıklıyım, geçimimi kendim sağlamaktan utanmıyorum; yine de gururlu olduğumu ya da cömert tekliflerinizi küçümsediğimi sanmayın. Dualarımda sizi hatırlayacağım, yardımsever kişiliğiniz ve soylu hanımınız için iyi dileklerde bulunacağım. Eğer ah ediyorsam, hanımefendi, bunu kendim için değil, başkaları için yapıyorum."

Bianca, Prenses'e fısıldayarak, "Şimdi anladım hanımefendi," dedi. "Bu kesinlikle o genç köylü ve bana göre, âşık olmuş. Ah! Ne büyüleyici bir macera! Hanımefendi, izin verin onu araştıralım. Sizi

tanımıyor, sizin Leydi Hippolita'nın hizmetçilerinden biri olduğunuzu sanıyor."

"Utanmıyor musun, Bianca!" dedi Prenses. "Bu genç adamın kalbinin sırlarına burnumuzu sokmaya ne hakkımız var? Erdemli ve dürüst birine benziyor, bize mutsuz olduğunu söylüyor. Bu durumu kullanmaya hakkımız var mı? Güvenini nasıl hak edeceğiz?"

"Tanrım, hanımefendi! Aşk hakkında ne kadar az şey biliyorsunuz!" dedi Bianca. "Âşıkların, sevdikleri kadınlardan konuşmak kadar zevk aldıkları başka bir şey yoktur."

"Sen de benim bir köylünün sırdaşı olmamı mı istiyorsun?" dedi Prenses.

"Peki o hâlde, izin verin de ben konuşayım onunla," dedi Bianca. "Majestelerinin nedimesi olma onuruna sahip olsam da, her zaman böyle önemli biri değildim. Ayrıca, eğer aşk, seviyeleri eşitliyorsa onları yükseltebilir de. Âşık olmuş her genç adama saygım vardır."

"Sus, aptal!" dedi Prenses. "Mutsuz olduğunu söylese de, bu âşık olduğu anlamına gelmez. Bugün olanları düşün, aşkın yol açtığı bir talihsizlik var mı, söyle bana. Yabancı," diye devam etti Prenses, "eğer yaşadığınız talihsizlikler kendi kusurunuzla ortaya çıkmamışsa ve Prenses Hippolita'nın bunları düzeltmeye gücü yetiyorsa, koruyucunuz olacağına dair size güvence veririm. Bu şatodan çıkınca Aziz Nicholas Kilisesi'nin bitişiğinde bulunan manastırdaki Peder Jerome'a gidin ve hikâyenizi ona anlatın. Yardımına muhtaç olan herkese anne gibi davranan Prenses'e, durumu haber vermeyi ihmal etmeyecektir. Elveda! Bu saatte bir erkekle daha fazla sohbet etmek bana göre değil."

"Tüm azizler sizi korusun, merhametli hanımefendi!" diye cevap verdi köylü. "Ama, ah! Fakir ve kıymetsiz bir yabancı bir dakika daha konuşmayı isteyebilse... O kadar şanslı mıyım? Pencere kapanmadı. Şunu sorabilir miyim..."

"Çabuk konuşun," dedi Matilda, "gün ağarıyor, ırgatlar tarlalara gelmeye başlarlar ve bizi görürler. Ne soracaktınız?"

Genç yabancı duraklayarak, "Nasıl yapacağımı, buna cüret edip edemeyeceğimi bilmiyorum," dedi, "ama benimle insancıl bir şekilde konuşmanız cesaret veriyor. Hanımefendi! Size güvenebilir miyim?"

"Tanrım!" dedi Matilda, "Ne demek istiyorsunuz? Ne için güveneceksiniz bana? Sırrınız temiz bir kalbe emanet edilmeye uygunsa, cesurca söyleyin."

Köylü kendini toparlayarak, "Şunu soracaktım," dedi, "şayet hizmetkârlardan duyduklarım doğruysa, Prenses şatoda kaybolmuş, öyle mi?"

"Bunu neden öğrenmek istiyorsunuz?" dedi Matilda. "İlk sözleriniz ihtiyatlı ve ciddiydi. Manfred'in sırlarına burnunuzu sokmak için mi geldiniz buraya? Hoşça kalın. Hakkınızda yanılmışım. Bu sözleri söylerken genç adama cevap verecek zaman tanımadan pencereyi aceleyle kapattı.

Prenses Bianca, "Bu köylüyle senin konuşmana izin verseydim," dedi sertçe, "akıllıca davranmış olurdum. O da senin gibi meraklı."

"Majesteleriyle tartışmam uygun olmaz," diye yanıt verdi Bianca, "ama belki benim ona yönelteceğim sorular, sizin lütfedip sorduğunuz sorulardan daha isabetli olurdu."

"Ah, buna şüphe yok!" dedi Matilda. "Çok sağduyulu bir kişisindir! Ona neler sorardın, öğrenebilir miyim?"

"Bir seyirci çoğunlukla oyunu, oyunculardan daha iyi görür," diye cevap verdi Bianca. "Majesteleri, Leydi Isabella hakkında sorulan sorunun sadece meraktan ileri geldiğini mi düşünüyor? Hayır, hayır hanımefendi, işin içinde siz büyük insanların bildiğinden fazlası var. Lopez bana, tüm hizmetkârların, bu genç adamın Leydi Isabella'nın kaçışını planladığına inandıklarını söyledi. Siz de ben de Leydi Isabella'nın kardeşiniz Prens'ten pek hoşlanmadığını biliyoruz. Peki! Çok hassas bir anda öldürüldü, kimseyi suçlamıyorum. Aydan bir miğfer düşüyor, Efendimiz olan babanız öyle diyor; ama Lopez ve tüm hizmetkârlar, bu genç hovardanın bir büyücü olduğunu ve miğferi Alfonso'nun mezarından çaldığını söylüyorlar..."

"Küstahça konuşmayı bırak," dedi Matilda.

"Nasıl isterseniz hanımefendi," diye haykırdı Bianca, "yine de Leydi Isabella'nın kaybolduğu gün, bu genç büyücünün gizli kapının ağzında bulunmuş olması epey dikkate değer. Kimseyi suçlamıyorum ama genç Efendi'nin ölümü..."

"Sevgili Isabella'mın masumiyetine gölge düşürmeye cüret etme," dedi Matilda.

"Masum ya da değil," dedi Bianca, "gitti işte. Sonra kimsenin tanımadığı bir yabancı ortaya çıktı. Ona kendiniz sordunuz. Âşık olduğunu ya da mutsuz olduğunu söylüyor size, ikisi de aynı şey. Başkaları adına mutsuz olduğunu söyledi. O kişiye âşık olmadığı sürece insan başkası için mutsuz olur mu? Zavallıcık, hemen sonra da masumca, Leydi Isabella'nın kaybolup kaybolmadığını soruyor."

"Elbette," dedi Matilda, "gözlemlerin tümüyle dayanaksız değil. Isabella'nın kaçışı beni şaşırtıyor. O yabancının merakı da epey dikkate değer; ama Isabella benden hiçbir düşüncesini gizlemezdi."

"Sırlarınızı öğrenmek için," dedi Bianca, "size öyle söylemiştir. Fakat kimbilir hanımefendi, bu yabancı kılık değiştirmiş bir prens olabilir. Hanımefendi, izin verin de pencereyi açayım ve ona birkaç soru sorayım."

"Hayır," dedi Bianca, "Isabella hakkında bir şey bilip bilmediğini ona kendim sorarım. Onunla daha fazla konuşmaya değmez." Tam pencereyi açıyordu ki Matilda'nın kaldığı kulenin sağ tarafında bulunan arka kapıdaki zilin çaldığını duydular. Bu, Prenses'in yabancıyla yeniden konuşmasına engel oldu.

Bir süre sessiz kaldıktan sonra Bianca'ya, "Isabella'nın kaçış nedeni ne olursa olsun," dedi Matilda, "o nedenin önemsiz olmadığına ikna oldum. Eğer bu yabancı ona yardım ettiyse Isabella onun sadakatine ve değerine inanmış olmalı. Dikkat ettim de sözleri sıradışı bir dindarlık telkiniyle bezeliydi, sana da öyle gelmedi mi Bianca? Kaba birinin konuşması gibi değildi, ifadeleri soylu bir adama yakışır cinstendi."

"Size söyledim hanımefendi," dedi Bianca, "kılık değiştirmiş bir prens olduğuna eminim."

"Peki ama," dedi Matilda, "Isabella'nın kaçmasından haberi varsa, onunla birlikte gitmemesini nasıl açıklarsın? Neden kendini boş yere ve düşünmeden babamın öfkesine maruz bırakıyor?"

"Şöyle ki hanımefendi," diye cevap verdi Bianca, "miğferin altından çıkabildiyse, babanızın öfkesinden kurtulmanın yollarını da bulur. Yanında tılsım ya da başka bir şey bulundurduğuna eminim."

"Her şeyi büyüye bağlıyorsun," dedi Matilda, "ama şeytani ruhlarla ilişkisi olan bir adam, onun söylediği o görkemli ve kutsal sözleri kullanmaya cüret etmez. Dualarında beni de hatırlayacağına nasıl bir coşkuyla söz verdiğini fark etmedin mi? Evet, Isabella'nın onun dindarlığına inandığına kuşku yok."

"Birlikte kaçmak için anlaşan genç bir adamla genç bir kızın dindarlığını övün bana! Hayır, hayır, hanımefendi! Leydi Isabella'nın sizin sandığınızdan farklı bir yapısı var. Yanınızdayken iç çeker ve bakışlarını yukarı çevirirdi, çünkü sizin bir azize olduğunuzu biliyor, fakat arkanızı döndüğünüzde..."

"Yanılıyorsun," dedi Matilda, "Isabella iki yüzlü değildir, içten bir bağlılık duygusu vardır, asla olmadığı biri gibi görünmemiştir. Aksine, manastıra kapanma isteğimle her zaman mücadele etti. Kaçışındaki gizemin kafamı karıştırdığını kabul etsem de ve bu durum aramızdaki dostlukla bağdaşmıyor gibi görünse de, rahibe olmama karşı çıkarken sergilediği tarafsız samimiyeti unutamam. Çeyizim onun ve kardeşimin çocukları için bir kayıp olacağı hâlde, evlendiğimi görmek istiyordu. Onun hatırına, bu genç köylünün iyiliğine inanacağım."

"O hâlde siz de aralarında bir ilişki olduğunu düşünüyorsunuz," dedi Bianca. O konuşurken bir hizmetçi aceleyle odaya girdi ve Prenses'e, Leydi Isabella'nın bulunduğunu söyledi.

"Nerede?" dedi Matilda.

"Aziz Nicholas Kilisesi'ne sığınmış," diye cevap verdi hizmetçi. "Peder Jerome haberi bizzat getirdi. Aşağıda majesteleriyle birlikte.

"Annem nerede?" dedi Matilda.

"Kendi odasında hanımefendi ve sizi istedi."

Manfred sabahın ilk ışıklarıyla uyanmış ve Isabella hakkında bir şey bilip bilmediğini öğrenmek için Hippolita'nın odasına gitmişti. Onu sorguladığı sırada Jerome'un kendisiyle konuşmak istediği haberi geldi. Rahip'in geliş nedeninden biraz kuşkulanan ve Hippolita'nın hayır işlerinde onu görevlendirdiğini bilen Manfred, kendisi Isabella'yı aramayı sürdürürken, ikisini baş başa bırakmak niyetiyle onun içeri alınmasını emretti.

"İşiniz benimle mi yoksa Prenses'le mi?" dedi Manfred.

"İkinizle de," dedi kutsal adam. "Leydi Isabella..."

Manfred heyecanla, "Ne olmuş ona?" diye araya girdi.

"Aziz Nicholas'ın sunağında," diye cevap verdi Jerome.

Manfred kafa karışıklığıyla, "Bunun Hippolita'yla bir ilgisi yok," dedi, "benim odama geçelim Peder ve bana onun oraya nasıl geldiğini anlatın."

Jerome'un azizlerinkine benzer erdemlerine saygı göstermek zorunda kalan güçlü Manfred'i bile sindiren bir sertlik ve etkiyle, "Hayır, efendim," diye cevap verdi adam, "görevim ikinizle de ilgili, majesteleri de uygun görürse, ikinizin huzurunda yerine getireceğim. Ama önce efendim, Prenses'e, Leydi Isabella'nın şatonuzdan ayrılma sebebini bilip bilmediğini sormalıyım."

"Hayır, kesinlikle bilmiyorum," dedi Hippolita, "Isabella bundan haberim olduğunu mu iddia ediyor?"

"Peder," diye araya girdi Manfred, "kutsal mesleğinize hak ettiği saygıyı gösteriyorum; ama burada hükümdar benim ve başkalarının işlerine burnunu sokan bir papazın, ailevi meselelerimize karışmasına izin vermeyeceğim. Eğer söyleyecekleriniz varsa benimle odama gelin; karımın, devletimin gizli meselelerinden haberdar olmasına izin vermem; onlar bir kadını ilgilendirmez."

"Efendim," dedi kutsal adam, "aile sırlarınıza karışmıyorum. Benim vazifem huzuru teşvik etmek, anlaşmazlıkları gidermek, tövbeyi

öğütlemek ve insanoğluna inatçı tutkularına gem vurmayı öğretmektir. Majestelerinin nezaketsizce araya girmesini bağışlıyorum. Görevimi biliyorum, ben Manfred'den daha kudretli bir prensin elçisiyim. Benim organlarım aracılığıyla konuşuyor, ona kulak verin."

Manfred öfke ve utançla titredi. Hippolita'nın yüzündeki ifade, şaşkınlığını ve meselenin nerede sona ereceğini öğrenmek için sabırsızlandığını belli ediyordu. Sessizliği ise Manfred'e itaatini fazlasıyla anlatıyordu.

"Leydi Isabella," diye devam etti Jerome, "siz majestelerine, ikinize de saygılarını sunuyor; ikinize de, şatonuzda kendisine gösterilen nezaketten ötürü teşekkür ediyor; oğlunuzun ölümü ve her zaman anne baba olarak saygı duyduğu siz bilge ve soylu Prens ve Prenses'in kızı olamadığı için çok üzülüyor; beraberliğinizin ve mutluluğunuzun sürmesi için dua ediyor." (Manfred'in rengi attı.) "Ama artık sizinle birlikte olması mümkün olmadığı için, babasından haber alana ya da onun ölümüyle özgür kalması durumunda vasilerinin de onayıyla uygun bir evlilik yapana kadar mabette kalmasına rıza göstermenizi rica ediyor."

"Böyle bir rıza göstermeyeceğim," dedi Prens, "ama vakit kaybetmeden şatoya dönmesi için ısrar ediyorum. Onun için vasilerine karşı sorumluyum, başkasının elinde olmasına dayanamam."

"Majesteleri bunun artık uygun olamayacağını anımsayacaktır," diye cevap verdi Rahip.

Manfred kızararak, "Denetime ihtiyacım yok," dedi. "Isabella'nın davranışı tuhaf kuşkulara neden oluyor ve belki kaçışının sebebi değildir ama en azından kaçışının suç ortağı olan o genç hain, ..."

"Sebep mi!" diye araya girdi Jerome, "Sebep bir genç adam mıydı?"

"Katlanılır gibi değil!" diye bağırdı Manfred. "Kendi sarayımda küstah bir keşiş bana karşı mı gelecek? Sanırım siz de aşklarının sırdaşısınız."

"Majesteleri, beni haksız yere suçladığı için vicdanen rahatsız

olmuyorsa," dedi Jerome, "ben de acımasız şüphelerini gidermesi için Tanrı'ya dua edeceğim. Bu acımasızlığı bağışlaması için Tanrı'ya dua ediyorum. Prenses'i, bir erkeğin aşk nutukları gibi öyle boş ve dünyevi hayallerle rahatsız edilmeyeceği o kutsal yerde huzur içinde bırakması için majestelerine yalvarıyorum."

"Boş konuşmayı bırakın," dedi Manfred, "geri dönün ve Prenses'i görevinin başına getirin."

"Görevim onun buraya dönmesini engellemektir," dedi Jerome. "O, yetimlerin ve bakirelerin bu dünyanın tuzaklarından, hilelerinden korundukları yerde ve onu oradan ancak bir ebeveynin yetkisi çıkarır."

"Ben onun ebeveyniyim," diye haykırdı Manfred, "ve onu istiyorum."

"O sizi ebeveyni olarak kabul etmek istemişti," dedi Rahip, "ama o ilişkiyi yasaklamış olan Tanrı, aranızdaki tüm bağları ebediyen kopardı ve majestelerine bildiririm ki..."

"Kes! Küstah adam," dedi Manfred, "ve öfkemden kork."

"Kutsal Peder," dedi Hippolita, "sizin vazifeniz, insanlar arasında ayrım yapmamaktır. Vazifenizin belirlediği şekilde konuşmalısınız; ama efendimin duymamdan hoşnut olmayacağı hiçbir şeyi duymamak da benim görevim. Odasına kadar Prens'e eşlik edin. Kendi mabedime çekilip, kutsal öğütleriyle size ilham vermesi ve merhametli efendimin yüreğine her zamanki huzurunu ve yumuşaklığını yerleştirmesi için Kutsal Bakire'ye dua edeceğim."

"Mükemmel kadın!" dedi Peder. "Efendim, emrinize amadeyim."

Manfred, Rahip'le beraber kendi odasına geçti, kapıyı kapatırken, "Görüyorum ki Peder," dedi, "Isabella, sizi niyetimden haberdar etmiş. Şimdi kararımı dinleyin ve buna itaat edin. Siyasi sebepler, çok önemli sebepler, kendimin ve halkımın güvenliği bir oğul sahibi olmamı gerektiriyor. Hippolita'dan bir vâris beklemek boşuna. Isabella'yı seçtim. Onu geri getirmelisiniz ve daha fazlasını yapmalısınız. Hippolita üzerindeki etkinizi biliyorum, onun vicdanı

sizin ellerinizdedir. Kabul ediyorum, o kusursuz bir kadın. Ruhu cennete ait ve bu dünyanın değersiz ihtişamını önemsemiyor. Onu bundan tümüyle uzaklaştırabilirsiniz. Onu, evliliğimizin sona ermesine rıza göstermeye ve bir manastıra çekilmeye ikna edin. Eğer isterse bağış da yapacaktır; onun dilediği ya da sizin dilediğiniz kadar cömert olabilme imkânlarına da sahip olacaktır. Böylece tepemizde asılı duran felaketleri dağıtacak ve Otranto Prensliği'ni yıkımdan kurtarmanın ödülüne sahip olacaksınız. Siz sağduyulu bir adamsınız, kızgınlığım beni uygunsuz ifadeler kullanmaya yöneltmiş olsa da erdemlerinize saygı duyuyorum, hayatımın huzuru ve ailemin korunması için size müteşekkir olmak isterim."

"Tanrı'nın istediği olur!" dedi Rahip. "Ben sadece onun değersiz bir aracıyım. O, size hoş görülmeyen tasarılarınız olduğunu söylemek için benim dilimi kullanıyor. Erdemli Hippolita'nın kırgınlıkları acının tahtına çıktı. Zina yapmak için onu boşamak istemeniz nedeniyle, benim aracılığımla kınanıyorsunuz. Sözleşmeyle kızınız sayılan birine karşı ensest ilişki tasarınızı gerçekleştirmemeniz için benim aracılığımla uyarılıyorsunuz. Son günlerde evinizde yaşanan kıyamet size başka düşünceler aşılarken, Leydi Isabella'yı gazabınızdan kurtaran Tanrı onu kollamaya devam edecektir. Biçare ve hor görülen bir rahip olan ben bile onu sizin zorbalığınızdan koruyabilirim. Majesteleri tarafından, bilmediğim bir aşkın sırdaşı olarak suçlanıp aşağılanan ben, bir günahkâr olarak, dürüstlüğümü ayartmak için sunduğunuz cezbedici şeyleri umursamıyorum. Kendi düzenimi seviyorum, dindar ruhları onurlandırıyorum. Prenses'in dindarlığına saygı gösteriyorum, ama bana duyduğu güvene ihanet etmeyeceğim; dinsel amaçlara hizmet için bile olsa kirli ve günahkâr bir itaatkârlığı kabul etmeyeceğim. Gerçekten mi! Devletin refahı majestelerinin bir oğlu olmasına bağlı demek! Tanrı ileriyi göremeyen insanlarla alay eder. Dün sabah kimin evi Manfred'inki kadar büyük ve gösterişliydi? Genç Conrad nerede şimdi? Efendim, gözyaşlarınıza saygı duyuyorum ama onları durdurmak istemem. Bıra-

kın aksınlar, Prens! Tanrı için o gözyaşları, halkınızın refahı adına, şehvet ya da politika üstüne kurulmuş ve asla yolunda gidemeyecek bir evlilikten daha etkili olacaktır. Alfonso'nun soyundan sizinkine geçen hükümdarlık, kilisenin asla izin vermeyeceği bir evlilikle korunamaz. Eğer Manfred'in adının yok olması Yüce Tanrı'nın arzusuysa, onun hükümlerine teslim olun efendim ve böylece asla yok olup gitmeyecek bir tacı hak edin. Gelin efendim, bu hüznü severim, Prenses'in yanına dönelim. Zalim planlarınızdan haberi yok; sizi uyarmaktan fazlasını amaçlamamıştım. Nasıl nazik bir sabırla, ne büyük bir sevgiyle dinlediğini, suçunuzun boyutunu duymayı reddettiğini gördünüz. Sizi kollarının arasına alarak değişmeyecek sevgisine inandırmayı çok istediğini biliyorum."

"Peder," dedi Prens, "pişmanlığımı yanlış anlıyorsunuz. Doğru, Hippolita'nın erdemlerine saygı duyuyorum; onun azize olduğunu düşünüyorum; bizi birleştiren bağı güçlendirmenin ruhuma esenlik vermesini isterim ama heyhat! Peder, acılarımın en kötüsünü bilmiyorsunuz! Bir süre önce evliliğimizin yasallığı konusunda şüphelerim oldu. Hippolita dördüncü dereceden akrabam; doğru, özel iznimiz var ama başka biriyle daha sözleşme yaptığını öğrendim. Yüreğime oturan şey bu. Conrad'ın ölümüyle başıma gelen felaketi bu yasadışı evliliğe bağlıyorum! Vicdanımı bu yükten kurtarın, evliliğimizi feshedin ve kutsal tavsiyelerinizin ruhumda başlattığı ilahî işi tamamlayın."

Kurnaz Prens'in bu hamlesini fark ettiğinde o iyi adamın hissettiği acı nasıl da ağırdı! Hippolita'nın yıkımının kararlaştırıldığını anladı ve onun adına ürperdi. Isabella'yı geri alma umudu kalmadığı takdirde, hemen bir oğul sahibi olma isteğinin Manfred'i, makamının cazibesine karşı koyamayacak başka bir hedefe yöneltecek olmasından korktu. Kutsal adam bir süreliğine düşüncelere daldı. Sonunda, en akıllıca davranışın Prens'in Isabella'yı geri almaktan umudunu kesmesini engellemek olduğunu düşündü. Rahip, kilisenin yargısı boşanmaya yasak getirene kadar, Isabella'nın

Hippolita'ya olan sevgisi ve kendisine ifade etmiş olduğu gibi Manfred'in sözlerine duyduğu tiksinti nedeniyle, onu kendi görüşlerine destek vermeye ikna edebileceğini biliyordu. Bu niyetle, sanki Prens'in şüphelerinden etkilenmiş gibi şöyle dedi:

"Efendim, majestelerinin söyledikleri üzerine düşünüyordum; erdemli hanımınıza karşı hissettiğiniz isteksizliğin asıl nedeni vicdani hassasiyetse, kalbinizi sertleştirmeye uğraşmak bana düşmez. Kilise hoşgörülü bir annedir, dertlerinizi ona açın. Ya vicdanınızı rahatlatarak ya da şüphelerinizin sınavıyla sizi serbest bırakarak ve soyunuzu sürdürmenin meşru yollarını sağlayarak sadece o ruhunuzu ferahlatabilir. İkinci durumda ise, eğer Leydi Isabella razı edilebilirse..."

Ya bu iyi adamı kandırdığını ya da onun ilk heyecanının, sadece kalıplara bağlı olmasından kaynaklandığı sonucuna varan Manfred, bu ani dönüşe çok sevinmişti ve Rahip'in arabuluculuğuyla başarıya ulaştığı takdirde gerçekleştireceği muhteşem vaatleri yineledi. İyi niyetli Rahip, onun kendini kandırmasına izin verdi, görüşlerine destek olmak yerine karşı gelmeye kesinlikle kararlıydı.

"Artık birbirimizi anladığımıza göre," diye devam etti Prens, "Peder, bir konuda cevap bekliyorum. Mahzende bulduğum genç kimdir? Isabella'nın kaçışından haberi olmalı. Bana doğruyu söyleyin, o âşığı mı? Yoksa başka birinin aşkına aracılık mı ediyor? Çoğu kez Isabella'nın oğluma karşı ilgisiz olduğundan şüphelendim. Bu şüpheyi doğrulayacak binlerce durum geliyor aklıma. O da bunun farkındaydı, onunla salonda konuşurken kuşkularımı artırdı ve Conrad'a soğuk davranmadığını kanıtlamaya çabaladı."

O genç hakkında, ara sıra Prenses'ten öğrendiklerinden başka bir şey bilmeyen, başına ne geldiğinden haberi olmayan Rahip, Manfred'in öfkesinin şiddeti üzerine yeterince düşünmeden, zihnine kıskançlık tohumları ekmenin yanlış olmayacağını tasarladı. Onlar ileride, evlilikte ısrar ettiği takdirde, ya Prens'e Isabella'ya karşı olumsuz fikirler aşılamak ya da dikkatini yanlış ize yönlendirmek

ve düşüncelerini hayali bir entrikayla meşgul ederek yeni birinin peşine düşmesini önlemek için kullanılabilirlerdi. Bu uygunsuz politikayla, Manfred'in Isabella ile o genç arasında bir ilişki olduğuna dair inancını doğrulayan bir şekilde cevap verdi. Öfkesinin alevlenmesi için biraz körüklenmesi yeterli olan Prens, Rahip'in ileri sürdüğü iddia ile çılgına döndü.

"Bu entrikanın içyüzünü araştıracağım," diye haykırdı ve kendisi dönene kadar orada kalmasını emrederek Jerome'un yanından hızla ayrıldı. Şatonun büyük salonuna doğru koştu ve köylünün huzuruna getirilmesini emretti.

Genci görür görmez, "Seni pişkin düzenbaz!" dedi Prens, "O övündüğün dürüstlüğüne ne oldu şimdi? Gizli kapının kilidini bulmanı sağlayan ilahî takdir ve ay ışığıydı, öyle mi? Söyle bana küstah çocuk, kimsin sen ve Prenses'i ne zamandan beri tanıyorsun? Dikkat et de dün gece yaptığın gibi kaçamak cevap verme, yoksa işkenceler gerçeği senden zorla alır."

Genç adam, Prenses'in kaçışındaki payının ortaya çıktığını anladı ve artık söyleyeceği hiçbir şeyin Prenses'e faydasının ya da zararının olmayacağı kararına vararak şöyle cevap verdi:

"Düzenbaz değilim efendim, hakaret dolu sözleri de hak etmiyorum. Majestelerinin dün gece bana sormuş olduğu her soruya, şimdi yapacağım gibi dürüstlükle cevap verdim; bunu işkencelerinizin korkusundan değil, ruhum yalandan tiksindiği için yaptım. Lütfen sorularınızı tekrarlayın efendim, elimden geldiğince sizi memnun etmeye hazırım."

"Sorularımı biliyorsun," dedi Prens, "sadece yakanı kurtarmak için zaman kazanmak istiyorsun. Açık konuş; kimsin sen ve Prenses'i ne zamandan beri tanıyorsun?

"Yakındaki köyde ırgatım," dedi köylü, "adım Theodore. Prenses beni dün gece mahzende buldu, ondan önce hiç huzurunda bulunmadım."

"Buna inanıp inanmamak bana kalmış," dedi Manfred, "ama

doğruluğunu araştırmadan önce hikâyeni dinleyeceğim. Söyle bana, Prenses kaçışının sebebi olarak sana ne söyledi? Hayatın cevabına bağlı."

"Yıkımın eşiğinde olduğunu ve eğer şatodan kaçamazsa, birkaç dakika içinde onu sonsuza kadar perişan edecek bir tehlikeyle karşı karşıya kalacağını söyledi bana," dedi Theodore.

"Böyle önemsiz bir sebeple, aptal bir kızın sözüyle," dedi Manfred, "beni öfkelendirmeye mi cesaret ettin?"

"Tehlikede olan bir kadın korumam altına girdiğinde," dedi Theodore, "kimsenin öfkesinden korkmam."

Bu sorgulama sırasında Matilda, Hippolita'nın odasına gidiyordu. Koridorun üst ucunda, Manfred'in bulunduğu yerde, kafesli pencereleri olan ahşap kaplı bir salon vardı, Matilda ve Bianca oradan geçmekteydi. Babasının sesini duyunca ve hizmetkârların çevresine toplanmış olduğunu görünce ne olduğunu öğrenmek için durdu. Az sonra mahkûm dikkatini çekti. Sağlam ve soğukkanlı bir tavırla cevap vermesi, açıkça duyduğu ilk sözler olan son cevabındaki yiğitlik Matilda'nın ilgisini çekmişti. O durumdayken bile soylu, etkileyici ve saygındı. Ama birazdan tüm dikkatini çeken şey yüzü oldu.

"Tanrım! Bianca!" dedi Prenses yavaşça, "Rüya mı görüyorum? Yoksa bu genç, Alfonso'nun salondaki resmine tıpatıp benzemiyor mu?"

Daha fazla konuşamadı çünkü babasının sesi her sözcükte daha da yükseliyordu.

"Bu meydan okuma," dedi, "önceki küstahlıklarının hepsini aştı. Hafife almaya cüret ettiğin gazabı tadacaksın. Tutun şunu," diye devam etti Manfred, "ve bağlayın. Prenses'in, kahramanı hakkında duyacağı ilk haber kellesini kendisinin uğruna kaybettiği olacak."

"Bana yaptığınız bu haksızlık," dedi Theodore, "onu sizin zorbalığınızdan kurtarmakla iyi bir iş yaptığıma ikna ediyor beni. Bana ne olursa olsun ama o mutlu olsun!"

Manfred öfkeyle, "Âşık bu!" diye haykırdı. "Ölümle yüz yüze olan bir köylü böyle duygularla hareket etmez. Söyle bana, korkusuz çocuk, kim olduğunu söyle, yoksa işkence sehpası sırrını senden zorla alacak."

"Size gerçeği söylediğim için," dedi genç, "beni zaten ölümle tehdit ettiniz. Dürüstlük karşılığında göreceğim teşvik buysa, anlamsız merakınızı daha fazla gidermeye hevesli değilim."

"O hâlde konuşmayacak mısın?" dedi Manfred.

"Konuşmayacağım," diye cevap verdi genç.

"Onu avluya götürün," dedi Manfred, "derhal başının gövdesinden ayrıldığını göreceğim."

Bu sözleri duyan Matilda düşüp bayıldı. Bianca çığlık attı ve, "İmdat! İmdat! Prenses öldü!" diye haykırdı.

Manfred bu feryatla irkildi ve ne olduğunu sordu. Sesi duyan köylü de korkuya kapıldı ve heyecanla aynı soruyu sordu; ama Manfred, onun derhal avluya götürülmesini ve kendisi Bianca'nın çığlıklarının sebebini öğrenene kadar infaz için orada tutulmasını emretti. Ne olduğunu öğrendiğinde bunu, kadınsı bir telaş olarak gördü ve Matilda'nın odasına taşınmasını emrederek avluya koştu; muhafızlarından birini çağırıp Theodore'un dizlerinin üstüne çöktürülmesini ve ölümcül darbeyi almak için hazırlanmasını söyledi.

Korkusuz genç bu amansız hükmü, Manfred'inkinden başka her yüreğe dokunan bir teslimiyetle kabul etti. Prenses'e ilişkin duyduğu sözlerin ne anlama geldiğini içtenlikle öğrenmek istiyordu; ama zorbayı ona karşı daha fazla öfkelendirmekten çekinerek bundan vazgeçti. İstemeye tenezzül ettiği tek iyilik, günah çıkartan bir papazla konuşmasına ve Tanrı'yla barışmasına izin verilmesiydi. Günah çıkartan papaz aracılığıyla gencin geçmişini öğrenmeyi isteyen Manfred, onun bu isteğini hemen kabul etti ve Peder Jerome'un artık kendisinin menfaatini gözeteceğine inandığı için onun çağırılmasını ve mahkûmun günahlarını dinlemesini emretti. Düşüncesizliğinin yol açtığı felaketi öngörememiş olan kutsal adam, Prens'in

önünde dizlerinin üstüne çöktü ve son derece ciddi bir tavırla, masum kanı dökmemesi için ona yalvardı. Boşboğazlığı için kendini en sert ifadelerle suçladı, genci aklamaya uğraştı ve zorbanın öfkesini yatıştırmak için denemediği yol kalmadı. Jerome'un suçun bağışlanması için aracılık etmesi Manfred'i yatıştıracağına daha da hiddetlendirdi, onun sözünden dönmesi artık ikisi tarafından da aldatıldığından kuşkulanmasına yol açmıştı, mahkûma itiraf için fazla zaman tanımayacağını söyleyerek Rahip'e görevini yapmasını emretti.

"Fazla zaman istemiyorum efendim," dedi mutsuz genç adam. "Tanrı'ya şükür, çok günahım yok, yaşımdan beklenenden fazla değil. Gözyaşlarınızı silin Peder, hemen bitirelim. Kötü bir dünya bu; onu pişmanlıkla terk etmek için nedenim yok."

"Ah, zavallı delikanlı!" dedi Jerome, "Beni görmeye nasıl katlanabiliyorsun? Senin katilin benim! Bu üzücü anları yaşamana neden olan benim!"

"Sizi içtenlikle bağışlıyorum," dedi genç, "Tanrı'nın da beni bağışlayacağını umuyorum. İtirafımı dinleyin Peder ve beni kutsayın."

"Seni bu yolculuğa gerektiği gibi nasıl hazırlayabilirim?" dedi Jerome. "Düşmanlarını bağışlamadan kurtulamazsın, oradaki imansız adamı bağışlayabilir misin?"

"Bağışlayabilirim," dedi Theodore, "bağışlıyorum."

"Bu da mı etkilemedi sizi, zalim Prens?" dedi Rahip.

"Sizi buraya günah çıkartmanız için çağırttım," dedi Manfred sertçe, "onun adına yalvarmanız için değil. Beni ona karşı öfkelendiren ilk sizdiniz. Vebali boynunuza!"

Üzüntüden kıvranarak, "Öyle olacak! Öyle olacak!" dedi adam. "Siz de ben de bu kutsanmış gencin gideceği yere gitmeyi asla ümit etmemeliyiz."

"Hemen bitirin!" dedi Manfred, "Artık rahiplerin sızlanmalarına kadınların çığlıklarından daha fazla duygulanmıyorum."

"Ne!" dedi genç, "Prenses yine elinize mi düştü? Kaderimde bunu duymak da mı varmış?"

"Beni sadece gazabımla hatırlarsın," dedi Manfred. "Hazırla kendini, bunlar senin son anların."

Öfkesinin kabardığını hisseden, Rahip'e ve diğer seyircilere aktardığı kederden etkilenen genç, duygularını bastırdı ve ceketini çıkarıp yakasının düğmelerini çözerek dua etmek için dizlerinin üstüne çöktü. Öne doğru eğildiği sırada gömleği omzundan aşağıya kaydı ve kanlı bir ok izi açığa çıktı.

Kutsal adam irkilerek, "Merhametli Tanrım!" diye haykırdı, "Ne görüyorum? Bu benim çocuğum! Benim Theodore'um!"

Ortaya çıkan duygular tasvir edilemez ancak hayal edilebilirdi. Görevlilerin gözyaşlarını sevinçten çok merak kesmişti. Ne hissetmeleri gerektiğini efendilerinin gözlerinde arıyor gibiydiler. Gencin yüzünde şaşkınlık, kuşku, şefkat, saygı birbirini izliyordu. Yaşlı adamın gözyaşlarını ve sarılmalarını alçakgönüllülükle karşıladı. Yine de umutlanmaktan korkarak ve olanlardan ötürü Manfred'in sert mizacına güvenmediği için, "Böyle bir sahne karşısında da duygulanmayabilir misiniz?" dercesine Prens'e baktı.

Manfred'in yüreği de etkilenebiliyordu. Şaşkınlığından öfkesini unutmuştu; yine de gururu, etkilendiğini kabul etmesine engel oluyordu. Bu keşfin Rahip'in genci kurtarmak için düzenlediği bir oyun olmasından bile kuşkulandı.

"Bu da ne demek oluyor?" dedi. "O nasıl sizin oğlunuz olabilir? Bir köylü çocuğunun çarpık ilişkinizin meyvesi olduğunu itiraf etmek mesleğinizle ve varsayılan kutsallığınızla bağdaşıyor mu?"

"Ah, Tanrım!" dedi kutsal adam, "Onun bana ait olup olmadığını mı sorguluyorsunuz? Babası olmasaydım böyle acı çekebilir miydim? Canını bağışlayın! Yüce Prens! Canını bağışlayın! Ve bana istediğiniz gibi hakaret edin!"

Hizmetkârlar, "Canını bağışlayın! Bu iyi adamın hatırına canını bağışlayın!" diye haykırdılar.

Manfred sertçe, "Susun!" dedi. "Bağışlamaya ikna olmadan önce daha fazlasını öğrenmeliyim. Bir azizin piçi aziz olmayabilir."

"Zalim Efendi!" dedi Theodore, "Acımasızlığınıza hakareti de eklemeyin. Eğer bu saygıdeğer adamın oğluysam, sizin gibi Prens olmasam da, damarlarımda akan kan bellidir..."

Rahip araya girerek, "Evet," dedi, "onun kanı soyludur; dediğiniz o iğrenç şey de değildir. O benim meşru oğlumdur, Sicilya, Falconara'dakilerden daha köklü birkaç aileyle övünebilir. Heyhat! Efendim! Kan nedir ki! Soyluluk nedir ki! Hepimiz sürüngeniz, sefil, günahkâr yaratıklarız. Bizi içinden çıktığımız ve geri döneceğimiz topraktan ayıran tek şey dindarlıktır."

"Vaazı bırakın," dedi Manfred, "artık Rahip Jerome olmadığınızı, Falconara Kontu olduğunuzu unutuyorsunuz. Bana geçmişinizi anlatın; oradaki güçlü kuvvetli suçluyu saygınlığa kavuşturamazsanız, bundan böyle ahlak dersi vermek için çok zamanınız olacak."

"Kutsal Meryem Ana!" dedi Rahip, "Efendimizin, bir babanın yıllardır kayıp olan tek çocuğunun hayatını bağışlamaması mümkün mü? Beni çiğneyin efendim, aşağılayın, eziyet edin, onunki yerine benim canımı alın ama oğlumu bağışlayın!"

"O hâlde," dedi Manfred, "tek oğlunuzu kaybetmenin nasıl olduğunu hissedebiliyorsunuz! Bir saat önce bana teslimiyet hakkında vaaz veriyordunuz. Eğer kader öyle istiyorsa ailem yok olmalı ama Falconara Kontu..."

"Heyhat! Efendim!" dedi Jerome, "Sizi incittiğimi itiraf ediyorum; yaşlı bir adamın çektiklerini daha fazla ağırlaştırmayın! Ailemle övünmüyorum ya da böyle gösterişleri aklımdan geçirmiyorum. Bu çocuğu savunan doğadır, onu doğuran değerli kadının hatırasıdır. O öldü mü, Theodore?"

"Ruhu huzura kavuşalı çok oldu," dedi Theodore.

"Ah! Nasıl?" diye haykırdı Jerome, "Söyle bana. Hayır! Mutludur! Şimdi bir tek seninle ilgileniyorum! Heybetli Efendim! Zavallı oğlumun canını bana bağışlayacak mısınız?"

"Manastırınıza dönün," diye cevap verdi Manfred, "Prenses'i buraya getirin, bildiğiniz diğer şeylerde de bana itaat edin, o durumda oğlunuzun hayatı için size söz veririm."

"Ah! Efendim!" dedi Jerome, "Bu değerli gencin güvenliği için ödemem gereken bedel dürüstlüğüm mü?"

"Benim için mi!" diye bağırdı Theodore. Vicdanınız lekeleneceğine, bırakın da bin kere öleyim. Bu zorba sizden ne istiyor? Prenses hâlâ güvende mi? Onu koruyun, saygıdeğer yaşlı adam. Bırakın gazabının tüm ağırlığı benim üstüme yığılsın."

Jerome gencin coşkunluğunun önüne geçmeye çalıştı; Manfred yanıt vermeden önce atların ayak sesleri geldi ve şatonun kapısının dışında asılı olan pirinç trompetin ansızın çalınmaya başlandığı duyuldu. Aynı anda, hâlâ avlunun diğer ucunda durmakta olan büyülü miğferin üstündeki kara tüyler şiddetle dalgalandı ve sanki görünmeyen biri başıyla selam veriyormuşçasına üç kez öne eğildi.

III

Manfred, mucizevi miğferin üstündeki tüylerin pirinç trompetin sesiyle uyum içinde sallanmasını seyrederken yüreğine kuşku düştü.

Falconara Kontu olarak davranmaktan vazgeçtiği Jerome'a, "Peder," dedi, "bu alametler ne anlama geliyor? Eğer suç işlediysem..."

Tüyler öncekinden daha şiddetle sallanıyordu.

"Mutsuz bir prens olurum," diye haykırdı Manfred. "Kutsal Peder! Bana dualarınızla yardım etmeyecek misiniz?"

"Efendim," diye cevap verdi Jerome, "kullarıyla alay etmeniz hiç kuşku yok ki Tanrı'yı kızdırmıştır. Kiliseye boyun eğin ve onun vekillerine eziyet etmeyi bırakın. Bu masum genci salıverin ve taşıdığım kutsal kişiliğe saygı göstermeyi öğrenin. Gördüğünüz gibi, Tanrı hafife alınmaz..."

Trompetten yine ses geldi.

"Çok aceleci davrandığımı kabul ediyorum," dedi Manfred. "Peder, kapıya gidip orada kimin olduğunu sorar mısınız?"

"Theodore'un hayatını bana bağışlıyor musunuz?" diye cevap verdi Rahip.

"Bağışlıyorum," dedi Manfred, "ama dışarıdakinin kim olduğunu sorun!"

Jerome, oğlunun boynuna sarılarak, ruhunun kabarıp taştığını gösteren gözyaşlarına boğuldu.

"Kapıya gitmeye söz verdin," dedi Manfred.

"Düşündüm de," diye cevap verdi Rahip, "majesteleri önce yürekten takdirlerimle kendilerine teşekkür etmemi mazur görsünler."

"Gidin, değerli beyefendi," dedi Theodore, "Prens'e itaat edin.

Onun memnuniyetini benim için geciktirmeyin, bunu hak etmiyorum."

Dışarıdakinin kim olduğunu soran Jerome'a, "Bir elçi," diye cevap verildi.

"Kimden?" dedi Jerome.

"Dev Kılıç'ın Şövalyesi'nden," dedi haberci, "Otranto'yu gaspeden kişiyle konuşmalıyım."

Jerome, Prens'e döndü ve mesajı aynı sözcüklerle tekrarladı. İlk duydukları, Manfred'i dehşete düşürmüştü ama kendisine gaspçı dendiğini işitince öfkesi yeniden alevlendi ve cesareti geri geldi.

"Gaspçı mı! Küstah hain!" diye haykırdı; "Unvanımı sorgulamaya kim cüret eder? Çekilin Peder, bu iş keşişleri ilgilendirmiyor. Bu haddini bilmez adamı bizzat karşılayacağım. Manastırınıza gidin ve Prenses'i dönüş için hazırlayın. Oğlunuz sadakatinize karşılık rehin tutulacak. Hayatı itaatinize bağlı."

"Aman Tanrım! Efendim!" diye haykırdı Jerome, "Majesteleri, biraz önce oğlumu koşulsuz olarak bağışlamıştınız. Tanrı'nın müdahalesini bu kadar çabuk mu unuttunuz?"

"Tanrı," diye cevap verdi Manfred, "meşru bir Prens'in unvanını sorgulamak için haberciler göndermez. İradesini rahipler aracılığıyla bildirdiğinden de kuşkuluyum ama bu sizin meseleniz, benim değil. Şimdi ne istediğimi biliyorsunuz. Prenses'le birlikte dönmezseniz, oğlunuzu kurtaracak olan küstah bir elçi değildir."

Kutsal adamın cevap vermesi anlamsızdı. Manfred, onun arka kapıya kadar götürülmesini ve şatonun dışına çıkartılmasını emretti. Hizmetkârlarından bazılarına Theodore'u kara kulenin tepesine taşımalarını ve sıkı gözetim altında tutmalarını emretti; babayla oğulun ayrılırken kucaklaşmalarına zar zor izin verdi. Sonra salona geri döndü ve prenslik makamına yerleşerek elçinin huzuruna alınmasını emretti.

"Peki! Seni küstah!" dedi Prens, "Benimle ne işin var?"

"Otranto Prensliği'nin gaspçısı Manfred, size geldim," diye ce-

vap verdi elçi, "ünlü ve yenilmez şövalye, Dev Kılıç'ın Şövalyesi tarafından gönderildim. Efendisi Vicenza Markisi Frederic adına, Prens'in yokluğunda, güvenilmez vasilerine rüşvet vererek alçakça ve haince ele geçirdiğiniz kızı Leydi Isabella'yı istiyor. Son meşru hükümdar olan Alfonso'nun en yakın akrabası Marki Frederic'ten gaspettiğiniz Otranto Prensliği'ni de bırakmanızı istiyor. Bu talepleri hemen kabul etmezseniz, sizi düelloya davet ediyor." Elçi bunları söyleyerek asasını yere attı.

"Seni gönderen palavracı nerede peki?" dedi Manfred.

"Bir fersah ötede," dedi elçi. "O gerçek bir şövalye, siz de gaspçı ve zorba olduğunuz için efendisinin hakkını almaya geliyor."

Bu meydan okuma onur kırıcı olsa da Marki'yi kışkırtmanın yararına olmadığını düşündü. Frederic'in iddiasının sağlam bir dayanağı olduğunu iyi biliyordu ve bunu ilk kez duymuyordu. Alfonso, çocuk sahibi olmadan öldüğü için Frederic'in ataları Otranto Prensliği unvanını üstlerine almışlardı; ama Manfred'in babası ve büyükbabası, Vicenza ailesinin alt edemeyeceği kadar güçlüydüler. Cesur ve tutkulu genç bir prens olan Frederic âşık olduğu genç bir hanımla evlenmiş, onu Isabella'nın doğumunda kaybetmişti. Onun ölümünden öyle etkilenmişti ki haçını alıp Kutsal Topraklar'a gitmişti, orada kâfirlere karşı bir muharebede yaralanmış, esir düşmüş ve öldüğü bildirilmişti. Bu haberi duyan Manfred, Leydi Isabella'yı oğlu Conrad'a gelin olarak göndermeleri için genç kızın vasilerine rüşvet vermiş, bu evlilikle iki ailenin taleplerini birleştirmeyi tasarlamıştı. Bu sebeple, Conrad'ın ölümü üzerine, birdenbire Isabella'yla evlenmeye karar verdi. Aynı düşünce onu, Frederic'in bu evliliğe onay vermesi için çabalamaya yönlendirdi. Benzer bir politikanın etkisiyle, Frederic'in savaşçısını şatoya davet etmeyi düşündü, onun Isabella'nın kaçışından haberdar olmaması için hizmetkârlarına, Şövalye'nin maiyetinden kimseye durumu açıklamamalarını sıkıca tembihledi.

Manfred bu düşünceleri sindirir sindirmez, "Elçi," dedi, "efendinin yanına dön ve ona anlaşmazlıklarımızdan kılıçla kurtulmadan

önce, Manfred'in kendisiyle biraz konuşmak istediğini söyle. Şatoma davet edildiğini bildir, gerçek bir şövalye olarak söz veririm ki nezaketle karşılanacak, kendisinin ve yanındakilerin güvenliği sağlanacaktır. Meselemizi barışçıl yollarla çözemezsek, buradan güvenli biçimde ayrılacağına ve savaş hukukuna uygun davranılacağına yemin ederim. Tanrı, Baba, Oğul ve Kutsal Ruh yardımcım olsun!"

Elçi üç kez saygıyla eğildi ve oradan ayrıldı.

Bu görüşme devam ederken Jerome'un aklından da bin farklı düşünce geçiyordu. Oğlunun hayatı için kaygılanıyordu ve düşündüğü ilk şey, Isabella'yı şatoya dönmeye ikna etmekti. Ama Isabella'nın Manfred'le evlenmesi düşüncesinin onu telaşlandırmadığı söylenemezdi. Hippolita'nın, efendisinin iradesine sınırsız teslim oluşundan korkuyordu; eğer ona ulaşabilirse, boşanmaya razı olmaması için onu dindarlığıyla uyarabileceğine kuşkusu yoktu; ama Manfred engelin kendisinden geldiğini anlarsa, bu Theodore için aynı derecede ölümcül olabilirdi. Böyle rahat bir şekilde Manfred'in unvanını sorgulayan elçinin nereden geldiğini öğrenmek için sabırsızlanıyordu. Ancak Isabella oradan ayrılır da kaçışının suçu üstüne yüklenir diye manastırdan uzaklaşmaya cesaret edemiyordu. Çözüm için hangi yolu izleyeceğine emin olamadan, kederli bir hâlde manastıra döndü. Girişte onu karşılayan ve hüzünlü hâlini fark eden bir keşiş, "Eyvah, kardeşim! Mükemmel Prensesimiz Hippolita'yı kaybettiğimiz doğru mu?" dedi.

Kutsal adam irkildi ve, "Ne demek istiyorsun, kardeşim? Şu anda şatodan geliyorum, yanından ayrılırken gayet sağlıklıydı," diye haykırdı.

Diğer rahip, "Martelli," dedi, "on beş dakika önce şatodan manastıra geldi ve majestelerinin öldüğünü bildirdi. Tüm kardeşlerimiz, Prenses daha iyi bir hayata huzurla geçebilsin diye dua etmek için şapele gittiler, benden de gelişini beklememi istediler. O iyi hanımefendiye olan kutsal bağlılığını biliyorlar, haberin seni üzmesinden endişeliler; aslında gözyaşı dökmek için hepimizin sebebi

var; o, evimizin annesiydi. Ama bu hayat sadece bir hac yolculuğu, yakınmamalıyız. Hepimiz onu takip edeceğiz! Sonumuz onunki gibi olsun!"

"Güzel kardeşim, rüya görüyorsun," dedi Jerome. "Şatodan geliyorum ve Prenses'in gayet iyi olduğunu söylüyorum sana. Leydi Isabella nerede?"

Rahip, "Zavallı hanımefendi!" diye cevap verdi, "Ona üzücü haberi verdim ve ruhsal rahatlama teklif ettim. İnsanın fâni olduğunu hatırlattım ona ve manastırda kalmasını tavsiye ettim. Aragon'un kutsal prensesi Sanchia örneğini aktardım."

"Gayretin övgüyü hak ediyor," dedi Jerome sabırsızlıkla, "ama şu anda gereksiz. Hippolita iyi. En azından Tanrı'dan öyle olmasını umuyorum. Karşıt bir şey duymadım. Yine de sanırım Prens'in samimiyeti... Peki, ama kardeşim, Leydi Isabella nerede?"

"Bilmiyorum," dedi rahip, "çok ağladı ve odasına çekileceğini söyledi."

Jerome birden arkadaşının yanından ayrıldı ve aceleyle Prenses'e koştu ama o odasında değildi. Manastırın hizmetkârlarını sorguladı ama hiçbir bilgi alamadı. Manastırın ve kilisenin her tarafını boşuna aradı, onu gören var mıdır diye öğrenmek için civara ulaklar gönderdi ama işe yaramadı. Hiçbir şey bu iyi adamın kafa karışıklığına erişemezdi. Isabella'nın, Manfred'in karısının ölümüne sebep olduğundan kuşkulanarak telaşa kapıldığını ve daha gizli bir saklanma yerine çekildiğini düşündü. Bu yeni kaçış büyük olasılıkla Prens'in öfkesini zirveye çıkaracaktı. Her ne kadar inanılmaz görünse de Hippolita'nın ölüm haberi, Jerome'un şaşkınlığını iyice artırmıştı. Isabella'nın kaçışı, Manfred'i bir koca olarak istemediğini gösterse de Jerome rahatlamış hissedemiyordu; çünkü bu, oğlunun hayatını tehlikeye atıyordu. Şatoya dönmeye karar verdi; Manfred'e, masum olduğunu açıklasınlar ve gerekirse Theodore'un bağışlanmasına aracılık etsinler diye birkaç arkadaşının kendisine eşlik etmesini sağladı.

Bu arada, Prens avluya geçmiş, yabancı şövalye ile maiyetinin kabulü için şatonun kapılarının sonuna kadar açılmasını emretmişti. Birkaç dakika içinde süvari alayı geldi. Önce asaları olan iki haberci girdi. Sonra iki uşak ve iki trompetçinin takip ettiği bir elçi. Sonra yüz piyade. Bunlara aynı sayıda at eşlik ediyordu. Onların ardından şövalyenin renkleri olan kırmızı ve siyah renklerde giyinmiş elli üniformalı uşak. Sonra bir yedek at. At sırtında bir muhafız ve iki yanında iki haberci, dört parçasında Vicenza ve Otranto armalarının bulunduğu bir sancak taşıyorlardı; bu durum Manfred'i epey rencide etti ama kızgınlığını bastırdı. İki uşak daha. Şövalyenin günah çıkartan papazı tespih çekerek geliyordu. Öncekiler gibi giyinmiş elli üniformalı uşak. Baş Şövalye'nin yoldaşı olan, tamamen zırhla kaplı ve miğferlerinin çene kısmı indirilmiş iki şövalye. Bu iki şövalyenin kalkanlarını ve aletlerini taşıyan yaverleri. Şövalyenin kendi yaveri. Dev bir kılıç taşıyan ve kılıcın ağırlığı altında eziliyormuş gibi görünen yüz muhafız. Doru bir at üstünde, baştan ayağa zırh kuşanmış, mızrağını indirmiş, üzeri kırmızı ve siyah tüylerle süslü siperiyle yüzü tamamen gizlenmiş olan şövalyenin kendisi. Alayın sonunda, Baş Şövalye'ye yolu açmak için sağa sola doğru ilerleyen, trampetli ve trompetli elli piyade vardı.

Şövalye kapıya yaklaşır yaklaşmaz durdu; haberci ileriye çıkarak düelloya davet eden ifadeleri tekrar okudu. Manfred gözlerini dev kılıca dikmişti ve okunan metni dinliyormuş gibi görünmüyordu. Ama az sonra, arkasında esen sert rüzgâr dikkatini dağıttı. Arkasını döndü ve büyülü miğferin tüylerinin daha önce olduğu gibi sıradışı bir biçimde dalgalandığını gördü. Kaderin habercisiymiş gibi görünen durumların aynı anda ortaya çıkması karşısında yıkılmamak için Manfred'inki gibi bir yiğitlik gerekiyordu. Yine de her zaman açıkça gösterdiği cesarete yabancıların önünde ihanet etmeyi reddederek şöyle dedi:

"Sayın Şövalye, kim olursanız olun, size hoş geldiniz diyorum. Eğer ölümlü hamurundan yoğrulmuşsanız, mertliğiniz aynı mert-

likle karşılaşacaktır. Eğer gerçek bir şövalyeyseniz, istediğinizi elde etmek için büyü kullanmayı reddedersiniz. Bu alametler ister cennetten ister cehennemden olsun, Manfred amacının haklılığına ve ailesini her zaman korumuş olan Aziz Nicholas'ın yardımına güveniyor. Atınızdan inin, Sayın Şövalye ve dinlenin. Yarın eşit şartlara sahip olacaksınız. Tanrı haklının yanında olsun!"

Şövalye cevap vermedi ama atından indi ve Manfred tarafından şatonun büyük salonuna yönlendirildi. Avluyu geçerlerken Şövalye mucizevi miğfere bakmak için durdu; dizlerinin üstüne çökerek birkaç dakikalığına, içinden dua edermiş gibi göründü. Ayağa kalkıp, devam etmesi için Prens'e bir işaret yaptı. Salona girer girmez, Manfred yabancıya silahlarını bırakmasını önerdi, ama Şövalye kabul etmediğinin belirtisi olarak başını salladı.

"Sayın Şövalye," dedi Manfred, "bu hiç nazik değil, ama iyi niyetimden dolayı size karşı koymayacağım, sizin de Otranto Prensliği'nden yakınmak için sebebiniz olmasın. Benim tarafımdan bir ihanet tasarlanmadı, umarım sizin tarafınızdan da tasarlanmamıştır. İşte teminatımı alın." (Ona yüzüğünü verdi.) "Siz ve dostlarınız konukseverlik usullerimizin keyfini çıkarın. Yiyecekler ve içecekler getirilene kadar burada dinlenin. Maiyetinizin kalacağı yerler için emirler verip yanınıza döneceğim."

Üç şövalye onun nezaketine karşılık olarak başlarıyla selam verdiler. Manfred yabancının maiyetinin, Prenses Hippolita tarafından, hacıların kabulü için yaptırılmış olan bitişikteki imarethaneye yönlendirilmesini emretti. Kapıya doğru dönmek için avlunun etrafında dolaştıkları sırada, taşıyıcılardan kurtulan dev kılıç, miğferin karşısında yere düştü ve olduğu yerde kaldı. Olağandışı görüntülere neredeyse alışmış olan Manfred, bu yeni mucizenin şaşkınlığını da atlattı. O zamana kadar ziyafetin hazırlanmış olduğu salona geri dönerek sessiz konuklarını yerlerine geçmeleri için davet etti. İçi rahat olmasa da Manfred, topluluktakileri neşelendirmeye çalışıyordu. Onlara birkaç soru sordu ama sadece işaretlerle cevap aldı.

Miğferlerinin siperlerini ancak yemek yemelerine yetecek kadar kaldırmışlardı.

"Beyler," dedi Prens, "bu duvarlar arasında ağırladığım konuklar içinde benimle konuşmaktan kaçınan ilk sizlersiniz. Sanırım prenslerin makamlarını ve saygınlıklarını, yabancılar ve dilsizler karşısında tehlikeye atmaları pek alışıldık değildir. Vicenzalı Frederic adına geldiğinizi söylüyorsunuz; onun hep yürekli ve nazik bir şövalye olduğunu duymuşumdur. Açıkça söyleyebilirim ki o, dengi olan bir prensle sohbet ederek kaynaşmanın kendisine yakışmayacağını düşünmezdi. Hâlâ sessizsiniz. Peki! Öyle olsa da konukseverlik ve şövalyelik kurallarına göre bu çatı altında efendi sizsiniz, istediğinizi yaparsınız. Ama gelin, bana bir kadeh şarap verin, güzel hanımlarınızın sağlığına kadeh kaldırmamızı reddetmezsiniz."

Baş Şövalye iç çekti ve istavroz çıkardı, sofradan kalkmak üzereydi.

"Sayın Şövalye," dedi Manfred, "dediklerim sadece şakaydı. Sizi hiçbir şeye zorlamayacağım, dilediğinizi yapın. Neşelenmek size göre değilse, o hâlde üzülelim. İş konuları ilginizi daha çok çekebilir. Hadi gidelim, açıklamak zorunda olduklarım, sizi eğlendirmek için sarf ettiğim beyhude çabalardan daha çok keyif verebilir."

Manfred üç şövalyeyi içerideki bir odaya götürüp kapıyı kapattı ve onlardan oturmalarını rica etti, başkanları olan kişiye hitap ederek şöyle dedi:

"Sayın Şövalye, anladığım kadarıyla, Vicenza Markisi adına, yasal vasilerinin izniyle Kutsal Kilise huzurunda oğlumla sözlenen Leydi Isabella'yı geri almak ve kendisini, huzur içinde yatsın, Prens Alfonso'nun en yakın akrabası olarak kabul eden efendinize egemenlik haklarımı bırakmamı istemek için geldiniz. Önce taleplerinizden ikincisi hakkında konuşacağım. Siz ve efendiniz şunu bilmelisiniz ki Otranto Prensliği'ni babam Don Manuel'den devraldım, o da kendi babası Don Ricardo'dan devralmıştı. Çocuk sahibi olamadan Kutsal Topraklar'da ölen selefleri Alfonso, mal varlığını

sadık hizmetlerinden dolayı büyükbabam Don Ricardo'ya miras bırakmıştı."

Yabancı başını salladı.

"Sayın Şövalye," dedi Manfred samimi bir şekilde, "Ricardo yiğit ve namuslu bir insandı, dindar bir adamdı, bitişikteki kilise ve iki manastırı cömertçe tesis ettirmişti. Aziz Nicholas tarafından özel olarak korunuyordu – büyükbabam yetersizdi, diyorum ki, Don Ricardo yetersiz kalmıştı – bağışlayın, müdahaleniz düzenimi bozdu. Büyükbabamın hatırasına çok saygı duyuyorum. Evet, beyler, o bu mal varlığını korudu, kılıcıyla ve Aziz Nicholas'ın desteğiyle korudu. Babam da öyle yaptı. Ne olursa olsun, ben de öyle yapacağım. Ama efendiniz Frederic en yakın akrabadır. Unvanımı kılıçla elde etmeyi kabul ettim. Bu, kirli bir unvan olduğunu mu gösterir? Efendiniz Frederic nerede, sorabilir miyim? Haberler, esaret altındayken öldüğünü söylüyor. Diyorsunuz ki, hareketleriniz gösteriyor ki o yaşıyor, bunu sorgulamıyorum, sorgulayabilirim beyler ama yapmıyorum. Başka prensler Frederic'e, eğer becerebilirse, hakkını zorla almasını söyleyeceklerdir. Onlar saygınlıklarını bir düelloyla tehlikeye atmazlar, onu tanımadıkları dilsizlerin iradesine bırakmazlar! Bağışlayın beyler, çok heyecanlıyım. Ama kendinizi benim yerime koyun. Kahraman şövalyeler olarak sizin ve atalarınızın onuruna gölge düşürülmesi canınızı sıkmaz mıydı? Gelelim asıl konuya. Leydi Isabella'yı teslim etmemi istiyorsunuz. Beyler, size sormalıyım, onu almaya yetkili misiniz?"

Şövalye başıyla onayladı.

"Onu almaya," diye devam etti Manfred, "evet, onu almaya yetkilisiniz, ama nazik Şövalye, tam yetkiniz olup olmadığını sorabilir miyim?"

Şövalye başıyla onayladı.

"Bu çok iyi," dedi Manfred, "o hâlde önerime kulak verin. Bakın beyler, karşınızda erkeklerin en mutsuzu duruyor!" (Ağlamaya başladı.) "Merhamet gösterin bana. Bunu hak ediyorum, gerçekten

öyle. Şunu bilin ki tek umudumu, neşemi, ailemin dayanağını kaybettim. Conrad dün sabah öldü."

Şövalyeler şaşkınlık belirtileri gösterdiler.

"Evet, beyler, kader oğlumu aldı. Isabella serbesttir."

Baş Şövalye sessizliği bozarak, "O hâlde onu geri verecek misiniz?" diye haykırdı.

"Bana sabır gösterin," dedi Manfred. "İyi niyetinizi gösteren bu ifadeden, meselenin kan dökülmeden düzeltilebileceğini anladığıma seviniyorum. Bundan sonra kendi çıkarıma göre konuşmayacağım. Bana bakınca dünyadan nefret eden bir adam görüyorsunuz. Oğlumun ölümü beni dünyevi heveslerden kopardı. Gücün ve azametin artık gözümde hiç cazibesi kalmadı. Atalarımdan devraldığım saltanatı oğluma devretmeyi isterdim. Ama bitti! Hayat benim için öyle önemsiz ki meydan okumanızı keyifle kabul ettim. İyi bir şövalye vazifesi sırasında devrildiğinde, mezara büyük bir memnuniyetle gidecektir. Tanrı'nın istediği neyse, ona teslim oluyorum. Çünkü, ne yazık ki beyler, çok derdim var. Manfred imrenilecek biri değil, ama kuşku yok ki hikâyemi biliyorsunuzdur."

Şövalye bilmediğini belli eden işaretler yaptı, Manfred'in anlatacaklarıyla ilgiliymiş gibi görünüyordu.

"Beyler," diye devam etti Prens, "hikâyemin sizin için bir sır olması mümkün mü? Benimle ve Prenses Hippolita'yla ilgili hiçbir şey duymadınız mı?"

Başlarını salladılar.

"Hayır mı? O hâlde beyler, işte hikâye. Hırslı olduğumu sanıyorsunuz. Heyhat! Hırs daha dayanıklı maddelerden oluşur. Hırslı olsaydım, yıllardır vicdani endişelerin cehenneminde kurban olmazdım. Sabrınızı tüketiyorum. Kısa keseceğim. O hâlde bilin ki, Prenses Hippolita'yla olan evliliğim konusunda uzun zamandır aklım karışık. Ah! Beyler, keşke o mükemmel kadını tanısaydınız! Keşke ona bir sevgili gibi taptığımı, bir arkadaş gibi değer verdiğimi bilseydiniz. Ancak insan kusursuz mutluluk için doğmamıştır! O

da endişelerimi paylaşıyor, onun da rızasıyla bu meseleyi kilisenin huzuruna götürdüm çünkü onunla aramızda yasaklanmış derecede akrabalık ilişkisi var. Her an, ikimizi sonsuza kadar ayıracak kesin kararı bekliyorum. Hissettiklerimi anladığınıza eminim; anladığınızı görüyorum. Bu gözyaşlarını mazur görün!"

Şövalyeler konuşmanın nereye varacağını merak ederek birbirlerine baktılar.

Manfred devam etti.

"Oğlumun ölümü, ruhum bu endişeyle meşgulken meydana geldi, egemenlik haklarımdan vazgeçip sonsuza kadar insanlığın gözü önünden uzaklaşmaktan başka bir şey düşünmedim. Benim için tek güçlük, halkıma karşı merhametli olacak bir halef seçmek ve kendi kanımdanmış gibi sevdiğim Leydi Isabella'yı göndermekti. Çok uzak akrabalarıyla bile olsa, Alfonso'nun soyunu yeniden canlandırmak istiyordum. Beni bağışlayın, Ricardo'nun soyunun kendi akrabalarının yerini almasını Alfonso'nun istemiş olmasından memnuniyet duyuyorum. Gerçi onun akrabalarını nerede arayacaktım ki? Efendiniz Frederic'ten başkasını tanımıyordum. O da ya kâfirlere esir düşmüştü ya da ölmüştü. Hayatta ve evinde olsa bile, büyüyen Vicenza eyaletini, küçük Otranto Prensliği için bırakır mıydı? Bırakmaması durumunda, zavallı vefakâr halkımın başına sert ve zalim bir valinin getirildiğini görme düşüncesine katlanabilir miydim? Çünkü beyler, halkımı seviyorum ve Tanrı'ya şükür, onlar tarafından seviliyorum. Ancak bu uzun konuşmanın nereye varacağını soracaksınız. O hâlde kısaca şöyle beyler, Tanrı sizin gelişinizi bu zorluklara ve talihsizliklere çare olarak gösteriyor. Leydi Isabella serbesttir. Yakında ben de öyle olacağım. Halkımın iyiliği için her şeye boyun eğerim. Leydi Isabella'yı karım olarak almam, ailelerimiz arasındaki düşmanlığa son vermenin en iyi yolu, tek yolu değil mi? Hippolita'nın erdemleri benim için daima değerli olacak olsa da, bir Prens kendini düşünmemeli. O, halkı için doğmuştur."

Tam o sırada bir hizmetçi odaya girerek Manfred'e, Jerome ve

birkaç din kardeşinin hemen kendisiyle görüşmek istediklerini bildirdi.

Prens böyle araya girilmesine sinirlenmişti, Rahip'in yabancıların yanında Isabella'nın mabede sığındığını açığa çıkarmasından çekinerek Jerome'un içeri girmesine izin vermeyecekti. Ama onun Prenses'in geri döndüğünü haber vermek için geldiğini düşünerek, birkaç dakikalığına yanlarından ayrılacağı için şövalyelerden özür dilemeye başlamıştı ki rahiplerin gelişi buna engel oldu. Manfred içeriye izinsiz girdikleri için onları öfkeyle azarladı, rahipleri odadan dışarı çıkmaya zorlayacaktı, ama Jerome oradan kovulamayacak kadar telaşlıydı. Kendisinin masum olduğunu temin ederek yüksek sesle Isabella'nın kaçtığını açıkladı.

Bu haber ve haberin yabancıların önünde açıklanması Manfred'in aklını karıştırmıştı, anlaşılmaz cümlelerden başka bir şey söylemiyordu, bir yandan Rahip'i azarlıyor bir yandan da şövalyelerden özür diliyordu. Isabella'ya ne olduğunu öğrenmek istiyor, ama bunu şövalyelerin de öğrenmesinden aynı derecede korkuyordu. Onu takip etmek için sabırsızlanıyor, ama diğerlerinin bu takibe katılmasından çekiniyordu. Onu aramak için ulaklar göndermeyi önerdi, ama Baş Şövalye sessizliğini bozarak Manfred'i karanlık ve şüpheli davranışından dolayı ağır sözlerle kınadı ve Isabella'nın şatodan ilk ayrılışının sebebini sordu. Jerome'a susmasını ima eden sert bir bakış atan Manfred, Conrad'ın ölümü üzerine, onu nasıl geri göndereceğini kararlaştırana kadar Isabella'yı mabede yerleştirmiş gibi davrandı. Oğlunun hayatı için endişelenen Jerome, bu yalana karşı çıkmaya cesaret edemedi; ama aynı endişeyi taşımayan bir kardeşi genç kızın önceki gece kiliselerine kaçtığını dürüstçe açıkladı. Prens, kendisini utanç ve şaşkınlık içinde bırakan bu açıklamayı engellemek için boşuna uğraştı. Yabancı, duyduğu çelişkili açıklamalarla hayrete düşmüştü. Manfred'in, genç kızın kaçışından kaygı duyduğunu ifade etmiş olmasına rağmen, Prenses'i sakladığına neredeyse ikna olmuştu, kapıya koşarak şöyle dedi:

"Sen, hain Prens! Isabella bulunmalı!"

Manfred onu tutmaya çalıştı ama diğer şövalyelerin yardımıyla Prens'in elinden kurtuldu ve avluya koştu, hizmetkârlarını istedi. Şövalyeyi takipten vazgeçirmenin boşuna olacağını anlayan Manfred, ona eşlik etmeyi önerdi. Hizmetkârlarını çağırıp Jerome'u ve rahiplerden bazılarını kendilerine rehberlik etmeleri için yanlarına alarak şatodan çıktılar. Manfred Şövalye'nin beraberindekileri korumak için özel olarak emirler verirken, bir yandan da şövalyeye karşı, yardımlarını istemek için bir ulak gönderecekmiş gibi davranıyordu.

Topluluk şatodan ayrılır ayrılmaz, salonda ölüme mahkûm edildiğini gördüğünden beri genç köylü için oldukça meraklanan ve onu kurtaracak yollar bulmayı düşünen Matilda'ya, bazı kadın hizmetçileri, Manfred'in tüm adamlarını Isabella'yı aramaları için farklı yönlere gönderdiğini haber verdi. Manfred bu emri verirken aceleyle genel ifadeler kullanmış, Theodore'un başına yerleştirilmiş olan muhafızın da dahil olmasını kastetmemiş ama bunu unutmuştu. Böyle buyurgan bir Prens'e itaat etmeye meraklı olan ve değişikliğe olan ilgi ve düşkünlükleri yüzünden her ani takibe katılan hizmetkârlar, şatoda tek bir adam bile bırakmamışlardı. Matilda hizmetçilerinin yanından ayrılıp gizlice kara kuleye çıktı, kapının sürgüsünü açarak, şaşkına dönmüş Theodore'a kendini tanıttı.

"Genç adam," dedi, "evlatlık vazifesi ve kadına yakışan tevazu, attığım adımı ayıplasa da kutsal hayırseverlik, tüm bağların üstüne çıkarak bu davranışı aklıyor. Kaçın; hapishanenizin kapıları açık; babam ve hizmetkârları burada değiller; ama yakında dönebilirler. Güven içinde gidin, cennetin melekleri yolunuzu açık etsin!"

Theodore memnun olmuş bir hâlde, "Siz kesinlikle o meleklerden birisiniz!" dedi, "Ancak kutsal bir azize sizin gibi konuşabilir, davranabilir ve görünebilir. İlahî koruyucumun adını öğrenebilir miyim? Sanırım babanızın adını andınız. Bu mümkün mü? Manfred'in kanından biri kutsal merhameti hissedebilir mi? Sevgili hanımefendi, cevap vermiyorsunuz. Fakat buraya nasıl geldiniz?

Neden kendi güvenliğinizi önemsemeden Theodore gibi bir zavallıyı dert ediyorsunuz? Gelin, birlikte kaçalım. Bağışladığınız hayat, sizi korumaya adanacaktır."

"Ne yazık ki yanılıyorsunuz," dedi Matilda iç çekerek, "ben Manfred'in kızıyım ama beni bekleyen bir tehlike yok."

"Hayret!" dedi Theodore, "Dün gece size hizmet ettiğim için şükrettim, merhametli şefkatiniz şimdi bana oldukça cömert biçimde karşılık veriyor."

"Hâlâ yanılgı içindesiniz," dedi Prenses, "ama açıklama yapmanın zamanı değil. Sizi kurtarmak elimdeyken kaçın, erdemli delikanlı. Babam geri dönerse, sizin de benim de korkmak için sebebimiz olacak."

"Güzel hanımefendi, başınıza gelecek olan felaketi göze alarak yaşamayı kabul edeceğimi nasıl düşünürsünüz?" dedi Theodore, "Bin kere ölüme katlanırım, daha iyi."

"Sizin gecikmenizden başka bir tehlike yok benim için," dedi Matilda. "Gidin artık, kaçışınıza yardım ettiğim anlaşılamaz."

"Sizden kuşkulanılmayacağına cennetteki azizler üzerine yemin edin," dedi Theodore, "yoksa burada, başıma gelecek olanları bekleyeceğime ant içerim."

"Ah! Çok yücegönüllüsünüz," dedi Matilda, "ama emin olun ki benden hiç kuşkulanılmayacaktır."

"Beni kandırmadığınızın belirtisi olarak güzel elinizi verin bana," dedi Theodore, "bırakın onu minnettarlığın sıcak gözyaşlarıyla ıslatayım."

"Sakın!" dedi Prenses, "Olamaz."

"Ah!" dedi Theodore, "Bu zamana kadar felaketten başka şey görmedim, belki de hiçbir zaman iyi talihle karşılaşmayacağım. Kutsal minnettarlığın saf sevincini kabul edin. Ruhum elinize coşkusunu damgalayacak."

"Sakın yapmayın ve gidin," dedi Matilda. "Isabella sizi ayaklarıma kapanmış görse nasıl karşılar?"

"Isabella kim?" dedi genç adam şaşkınlıkla.

"Aman Tanrım!" dedi Prenses, "Korkarım, düzenbaz birine yardım ediyorum. Bu sabahki merakınızı unuttunuz mu?"

"Görünüşünüz, davranışlarınız, tüm güzelliğiniz tanrısallık sergiliyor," dedi Theodore, "fakat sözleriniz karanlık ve gizemli. Konuşun, hanımefendi, konuşun ki hizmetkârınız anlasın."

"Gayet iyi anladınız!" dedi Matilda. "Ama bir kez daha size gitmenizi emrediyorum. Boş konuşmalarla zaman harcarsam, kanınızı koruyabilecekken onu elime bulaştıracağım."

"Gidiyorum, hanımefendi," dedi Theodore, "çünkü öyle istiyorsunuz, çünkü babamın ağarmış saçlarını kederle mezara getirmeyeceğim. Söyleyin, tapılası hanımefendi, nazik şefkatinize mazhar olacağımı söyleyin."

"Durun," dedi Matilda, "sizi de Isabella'nın kaçtığı yeraltı mahzenine götüreceğim. Oradan, sığınabileceğiniz Aziz Nicholas Kilisesi'ne çıkabilirsiniz."

"Ne!" dedi Theodore, "Yeraltı geçidini bulmasına yardım ettiğim kişi siz değildiniz de bir başkası mıydı?"

"Başkasıydı," dedi Matilda, "ama daha fazla soru sormayın. Sizin hâlâ burada beklediğinizi gördükçe ürperiyorum. Mabede gidin."

"Mabede mi?" dedi Theodore. "Hayır, Prenses, mabetlere çaresiz genç kızlar ve suçlular sığınır. Theodore'un ruhunda suç yoktur, suçlu görüntüsü de takınmayacak. Bana bir kılıç verin, hanımefendi, babanız da Theodore'un aşağılık bir kaçışı küçümsediğini öğrensin."

"Düşüncesiz delikanlı!" dedi Matilda. "O haddini bilmez elinizi Otranto Prensi'ne kaldırmaya cüret mi edeceksiniz?"

"Babanıza karşı bunu yapmaya gerçekten cüret edemem," dedi Theodore. "Bağışlayın, hanımefendi, unutmuştum. Ama size bakınca Manfred zorbasından doğduğunuz aklıma gelebilir mi? Ancak o sizin babanız ve şu andan itibaren yaralarım tamamen unutulmuştur."

Yukarıdan geliyormuş gibi görünen derin ve yankılı bir inilti Prenses ve Theodore'u irkiltti.

"Aman Tanrım! Bizi dinliyorlar!" dedi Prenses.

Ortalığı dinlediler, fakat başka ses duyamayınca buna sıkışmış buharın yol açtığına karar verdiler. Prenses usulca Theodore'un önünden giderek onu, babasının silah deposuna götürdü. Genç adam orada zırh ve silah kuşandıktan sonra Matilda tarafından arka kapıya yönlendirildi.

"Kasabadan ve şatonun batı tarafından uzak durun," dedi Prenses, "Manfred ve yabancılar aramayı orada yapıyor olmalılar; siz diğer tarafa gidin. Orada, ormanın arkasında, doğuya doğru uzanan bir sıra kayalık var ve orası deniz kıyısına kadar ulaşan bir mağara labirentiyle oyulmuştur. Sizi kıyıdan alıp götürmesi için bir tekneye işaret verinceye kadar orada kalabilirsiniz. Gidin! Tanrı yardımcınız olsun! Bazen dualarınızda Matilda'yı hatırlayın!"

Theodore kendini onun ayaklarının dibine attı. Matilda'nın, öpmemesi için direndiği narin elini tutarak ilk fırsatta şövalyelik nişanı edineceğine ant içti ve sonsuza kadar onun şövalyesi olmaya yemin etmek için tutkuyla yalvardı. Prenses cevap vermeden, birdenbire, mazgalları sallayan bir gök gürültüsü duyuldu. Theodore fırtınaya aldırmadan ısrarını sürdürecekti ama Prenses korktu, aceleyle şatoya çekildi ve karşı gelinemeyecek bir tavırla genç adama gitmesini emretti. Theodore içini çekti ve uzaklaştı ama gözlerini kapıdan ayırmadı, ta ki Matilda, ikisinin de ilk kez tattığı, kalplerinin derin derin yudumladığı bir tutkuyla dolu olan görüşmeyi bitirip kapıyı kapatana kadar.

Theodore babasına kurtulduğunu bildirmek için dalgın dalgın manastıra gitti. Jerome'un orada olmadığını ve hikâyesinin bazı ayrıntılarından henüz haberdar olduğu Leydi Isabella için arama yapıldığını öğrendi. Kadınlara karşı nezaket barındıran doğası, Isabella'ya yardım etme arzusunu harekete geçirdi ama keşişler genç kızın izlediği yolu tahmine yarayacak hiçbir bilgi veremiyor-

lardı. Onu aramak için uzaklarda dolaşmayı istemiyordu, çünkü Matilda kalbine öyle güçlü işlenmişti ki onun bulunduğu yerden fazla uzaklaşmaya dayanamazdı. Jerome'un kendisi için gösterdiği hassasiyet, bu isteksizliği kuvvetlendiriyordu; hatta onun şatoyla manastır arasında gidip gelmesinin esas nedeninin evlat sevgisi olduğuna kendini ikna etmişti.

Theodore sonunda, Jerome gece dönene kadar, Matilda'nın gösterdiği ormana çekilmeye karar verdi. Oraya vardığında, zihninde hüküm süren tatlı efkârla uyumlu en loş gölgeleri aradı. Bu ruh hâli içinde, önceleri münzevilerin sığınma yerleri olan, şimdi ise bölgede, kötü ruhların dadandığı söylenen mağaralarda bilinçsizce gezindi. Bu rivayeti duyduğunu hatırladı; cesur ve maceracı bir yaradılışı olduğundan, bu labirentin girintilerini keşfetme merakına seve seve boyun eğdi. Çok uzaklaşmamıştı ki oraya ondan önce geldiği anlaşılan birinin ayak seslerini duyduğunu sandı.

Theodore kutsal inancın inanılmasını emrettiği her şeye sımsıkı bağlanmış olsa da, iyi insanların sebepsiz yere karanlık güçlerin şerrine terk edildiklerine dair bir endişeye sahip değildi. Bu yerin, yolcuları taciz edip hayrete düşürdükleri söylenen şeytanın temsilcilerinden çok, hırsızlar tarafından istila edildiğini düşünüyordu. Cesaretini kanıtlamak için uzun süredir sabırsızlıkla yanıp tutuşuyordu. Kılıcını çekip, adımlarını önünden ilerleyen belirsiz hışırtıya doğru yönelterek sakince yürüdü. Giydiği zırh ondan kaçan kişiye karşı bir işaret gibiydi. Artık yanılmadığına ikna olan Theodore, adımlarını hızlandırdı ve iyice telaşlanarak kaçan kişiye yetişti; derken nefes nefese kalmış bir kadın önüne düşüverdi. Hızla onu kaldırmak istedi ama kadın öyle büyük bir dehşet içindeydi ki kollarında bayılacağından endişe etti. Onun telaşını gidermek için tüm nazik sözleri kullandı, onu incitmeyeceğine ve hayatı pahasına koruyacağına dair güvence verdi. Theodore'un kibar tavrıyla kendine gelen ve gözlerini koruyucusundan ayırmayan hanımefendi, "Elbette, bu sesi daha önce duydum!" dedi.

"Bildiğim kadarıyla bu olamaz," dedi Theodore, "tahmin ettiğim gibi Leydi Isabella değilseniz şayet."

"Merhametli Tanrım!" diye haykırdı genç kız. "Beni aramak için gönderilmediniz, değil mi?" Bu sözleri söylerken kendini Theodore'un ayaklarının dibine attı ve onu Manfred'e teslim etmemesi için yalvardı.

"Manfred'e mi!" diye haykırdı Theodore. "Hayır, hanımefendi. Sizi daha önce bir kez onun zorbalığından kurtarmıştım, şu an üstesinden gelmekte zorlanacağım ama sizi onun cesaretinin ulaşamayacağı bir yere yerleştireceğim."

"Sizin geçen gece şatonun mahzeninde karşılaştığım o yücegönüllü yabancı olmanız mümkün mü?" dedi genç kız. "Ölümlü olmadığınız, benim koruyucu meleğim olduğunuz kesin. İzin verin, dizlerimin üstüne çöküp teşekkür..."

"Durun! Nazik Prenses," dedi Theodore, "kendinizi zavallı ve kimsesiz bir delikanlının önünde alçaltmayın. Eğer Tanrı beni sizin kurtarıcınız olarak seçtiyse, işini tamamlayacak ve sizin uğrunuza bana kuvvet verecektir. Ama gelin, hanımefendi, mağaranın ağzına çok yakınız, en gizli girintileri arayalım. Sizi tehlikeden uzak bir yere yerleştirene kadar huzur bulamayacağım."

"Eyvah! Ne demek istiyorsunuz, efendim?" dedi genç kız. "Bütün davranışlarınız soylu, bütün duygularınız ruhunuzu saflığını ifade ediyor ama bu karışık tenha köşelerde size tek başıma eşlik etmem uygun mudur? Birlikte bulunursak, tenkitçi dünya davranışım hakkında ne düşünür?"

"Erdemli inceliğinize saygı duyuyorum," dedi Theodore, "siz de onurumu kıracak bir kuşku barındırmayın. Sizi bu kayaların en gizli kovuğuna götürmeyi, sonra da girişini her türlü canlıya karşı hayatım pahasına korumayı kastetmiştim. Ayrıca, hanımefendi," diye devam etti derin bir iç çekerek, "görünüşünüz güzel ve kusursuz, arzularım masum olmasalar da, bilin ki ruhum bir başkasına adandı ve her ne kadar..."

Ani bir gürültü Theodore'un sözlerini sürdürmesine engel oldu. Az sonra bu sesleri ayırt ettiler:

"Isabella! Hey! Isabella!"

Titreyen Prenses önceki gibi korkuyla can çekişmeye başlamıştı. Theodore onu cesaretlendirmeye çalıştı, ama boşunaydı. Onun tekrar Manfred'in eline düşmesine izin vermektense ölmeyi tercih edeceğine söz verdi; gizlenmeye devam etmesi için yalvardı, onu arayan kişinin yaklaşmasına engel olmak için dışarıya çıktı.

Mağaranın ağzında bir köylüyle konuşan silahlı bir şövalyeyle karşılaştı, köylü kayalıktaki geçitlere giren bir hanımefendi gördüğünü söylüyordu. Şövalye onu aramaya hazırlanıyordu ki Theodore yoluna çıktı, kılıcını çekerek sert bir şekilde onun daha ileri gitmesini engelledi.

"Sen de kimsin, yolumu kesmeye cüret eden de kim?" dedi Şövalye kibirle.

"Yapabileceğinden fazlasına cüret etmeyen biri," dedi Theodore.

"Leydi Isabella'yı arıyorum," dedi Şövalye, "ve anlıyorum ki bu kayaların arasına saklanmış. Bana engel olma, yoksa öfkemi kışkırttığına pişman olursun."

"Öfken ne kadar rezilse, amacın da o kadar iğrenç," dedi Theodore. "Geldiğin yere dön, yoksa kimin öfkesinin daha korkunç olduğunu birazdan görürüz."

Bu yabancı Vincenza Markisi'nden gelen Baş Şövalye'ydi, Prenses hakkında bilgi almakla ve onun üç şövalyenin eline düşmesini engellemeye yönelik çeşitli emirler vermekle meşgul olan Manfred'in yanından dörtnala uzaklaşmıştı. Baş Şövalye, Prenses'in kaçışından Manfred'in haberi olduğu şüphesine kapılmıştı ve Prens'in genç kızı saklaması için görevlendirdiğini düşündüğü adamın hakareti şüphelerini kuvvetlendirdi. Hiç cevap vermedi, kılıcını Theodore'a doğru savurarak tüm engeli çabucak ortadan kaldıracaktı ki, yabancıyı Manfred'in komutanlarından biri zanneden ve onu kışkırtmakla kalmayıp bunun sonucuna katlanmaya da hazır olan Theodore, bu kılıç darbesine karşılık verdi. Uzun zamandır göğsünde saklanan

yiğitlik birden açığa çıktı. Gururu ve öfkesi, cesaret isteyen eylemlere güçlü birer teşvik olan Şövalye'nin üstüne hızla atıldı. Dövüş şiddetliydi ama uzun sürmedi. Theodore, Şövalye'yi üç farklı yerinden yaraladı ve sonunda onu etkisiz hâle getirdi, çünkü kan kaybından bayılmıştı.

İlk saldırı hamlesinde kaçan köylü, Manfred'in emriyle Isabella'yı aramak üzere ormana dağılmış olan hizmetkârlardan bazılarını uyarmıştı. Soylu yabancı olduğunu anladıkları Şövalye yere düştüğü sırada çıkageldiler. Theodore, Manfred'e duyduğu nefrete rağmen, kazandığı zafere merhamet ve fedakârlık duygularına kapılmadan bakamıyordu. Rakibinin kimliğini ve onun Manfred'in muhafızı değil de düşmanı olduğunu öğrenince daha çok etkilendi. Manfred'in hizmetkârlarına, Şövalye'nin silahlarının çıkarılmasında ve yaralarından akan kanın durdurulmasında yardım etti. Kendine gelerek konuşmaya başlayan Şövalye, zayıf ve titrek bir sesle şöyle dedi:

"Cömert düşman, ikimiz de yanıldık. Seni o zorbanın adamı sandım. Görüyorum ki sen de aynı hatayı yapmışsın. Özür dilemek için çok geç. Bayılmak üzereyim. Isabella yakınlardaysa, onu çağır, ona önemli sırlar..."

"Ölüyor!" dedi hizmetkârlardan biri, "Kimsenin yanında haç yok mu? Andrea, başında dua et."

"Su getirin," dedi Theodore, "ve boğazına akıtın, ben Prenses'e gidiyorum."

Bunu söyleyip Isabella'ya koştu. Ona mütevazı bir şekilde, birkaç kelimeyle, babasının sarayından gelen bir muhafızı yanlışlıkla yaralama talihsizliğine uğradığını, onun ölmeden önce genç kız için önemli olan bir şeyi açıklayacağını anlattı.

Theodore'un, onu dışarı çıkmaya çağıran sesini işitince heyecanlanmış olan Prenses, duydukları karşısında şaşkına döndü. Yiğitliğinin bu yeni kanıtıyla, bozulan moralini düzelten Theodore'un kendisine kılavuzluk etmesine izin verdi ve kan kaybeden Şövalye'nin sessizce yattığı yere geldi. Ama Manfred'in hizmetkârlarını görünce

korkuları depreşiverdi. Theodore onların silahsız olduklarını göstermeseydi ve Prenses'i yakalamaya cüret ettikleri takdirde onları ânında öldürmekle tehdit etmeseydi, genç kız yine kaçacaktı.

Yabancı, gözlerini açıp da karşısında bir kadın görünce, "Siz, yalvarırım bana doğruyu söyleyin, siz Vicenzalı Isabella mısınız?" dedi.

"Evet, benim," dedi genç kız, "Tanrı sizi sağlığınıza kavuştursun!"

"O hâlde siz, o hâlde siz," dedi Şövalye konuşmaya çabalayarak, "babanıza bakıyorsunuz. Bana bir..."

"Ah! Hayret! Dehşet! Neler duyuyorum! Neler görüyorum!" diye haykırdı Isabella. "Babam! Siz benim babamsınız! Buraya nasıl geldiniz, efendim? Tanrı aşkına, konuşun! Ah! Yardıma koşun, yoksa ölecek!"

"Çok doğru," dedi Şövalye tüm gücünü harcayarak, "ben Frederic, babanım. Evet, seni kurtarmaya geldim. Ama olmayacak. Bana bir veda öpücüğü ver ve al..."

"Efendim," dedi Theodore, "kendinizi yormayın, sizi şatoya taşımamıza izin verin."

"Şatoya mı!" dedi Isabella. "Yardım için şatodan daha yakın bir yer yok mu? Babamı o zorbayla karşı karşıya mı getireceğiz? Oraya giderse, yanında gitmeye cesaret edemem. Ama onu bırakmam mümkün mü?"

"Çocuğum," dedi Frederic, "nereye götürüldüğüm benim için önemli değil. Birkaç dakika sonra tehlikenin ötesinde olacağım. Ama gözlerim sana sevgiyle bakarken beni terk etme, sevgili Isabella! Kim olduğunu bilmediğim bu cesur şövalye, senin masumiyetini koruyacaktır. Efendim, çocuğumu bırakmayacaksınız, değil mi?"

Kurbanının başında gözyaşları döken ve Prenses'i hayatı pahasına koruyacağına söz veren Theodore, Frederic'i, şatoya götürülmesine izin vermeye ikna etti. Yaralarını ellerinden geldiğince sardıktan sonra onu, hizmetkârlardan birine ait olan atın üstüne yerleştirdiler. Theodore yanında yürüyordu, babasını bırakmaya dayanamayan üzgün Isabella ise kederle arkadan geliyordu.

IV

Kederli topluluk şatoya varır varmaz, Hippolita ve Matilda tarafından karşılandı, Isabella yaklaştıklarını duyurmak için hizmetkârlardan birini önceden onlara yollamıştı. Frederic'in en yakın odaya götürülmesini sağlayan hanımlar, cerrahlar onun yaralarını muayene ederken oradan çekildiler. Matilda, Theodore ile Isabella'yı birlikte görünce yüzü kızarmıştı; ancak Isabella'ya sarılıp babasının başına gelen talihsizlikten ötürü duyduğu üzüntüyü belirterek bunu gizlemeye çalıştı. Kısa süre sonra cerrahlar Hippolita'ya, Marki'nin yaralarından hiçbirinin tehlikeli olmadığını, kızını ve prensesleri görmek istediğini haber verdiler.

Theodore, dövüşün Frederic için ölümcül olduğuna dair kaygılarından kurtulmanın sevincini ifade etme bahanesiyle, Matilda'nın peşinden gitme isteğine karşı koyamadı. Matilda'nın gözleri Theodore'unkilerle öyle sık buluşuyordu ki, Theodore'u dikkatle izleyip Matilda'dan gözünü ayırmadığını gören Isabella, onun mağarada ilgi duyduğundan bahsettiği kişinin kim olduğunu hemen anladı. Bu sessiz sahne sürerken, Hippolita Frederic'e, kızını geri almak için neden bu gizemli yolu izlediğini sordu ve çocuklarını evlendirme tasarısından dolayı efendisini bağışlaması için özürlerini sundu.

Frederic, Manfred'e öfkelenmiş olsa da Hippolita'nın nezaketi ve iyiliğine karşı duyarsız değildi, ama daha çok Matilda'nın güzelliğinden etkilenmişti. Onları yatağının yanında tutmayı isteyerek, Hippolita'ya hikâyesini anlattı. Kâfirlerin elinde hapis tutulurken, esir düştüğünden beri hiç haber alamadığı kızını rüyasında gördüğünü söyledi; rüyada kızının, korkunç talihsizliklerin tehdidi altın-

da bir şatoda alıkonulduğunu, eğer özgürlüğüne kavuşup Joppa yakınlarındaki bir ormana giderse daha fazlasını öğreneceğini görmüştü. Telaşa kapılmış, rüyanın söylediğini yerine getirmeye gücü yetmeyince zincirleri her zamankinden ağır gelmeye başlamıştı. Ancak düşünceleri özgürlüğüne kavuşmanın yollarıyla meşgulken, Filistin'de savaşan müttefik prenslerin fidyesini ödediğini bildiren iyi haberi almıştı. Rüyasında işaret edilen ormana gitmek için hemen yola çıkmıştı.

Üç gün boyunca kendisi ve hizmetkârları tek insan bile görmeden ormanda dolaşmışlar, ama üçüncü günün akşamında içinde, can çekişen saygıdeğer bir keşişle karşılaştıkları bir mağaraya varmışlardı. Güçlü ilaçlar vererek baygın adamı konuşturmuşlardı.

"Çocuklarım," demişti adam, "sizin merhametinize mecburum, ancak boşuna; sonsuz uykuya gidiyorum, ama Tanrı'nın isteğini yerine getirmenin memnuniyetiyle ölüyorum. Yurdumun dinsizlerin kurbanı olduğunu gördükten sonra –Eyvah! O korkunç manzaraya tanıklık edeli elli yıldan fazla oluyor!– bu yalnızlığa ilk çekildiğimde, Aziz Nicholas bana göründü ve bir sır verdi, ölüm döşeğine düşene kadar hiçbir ölümlüye bu sırrı açıklamamamı söyledi. İşte o büyük an geldi, kuşku yok ki sizler güven duymam emredilen o seçilmiş savaşçılarsınız. Bu zavallı cesede karşı son görevinizi yerine getirir getirmez bu mağaranın sol tarafındaki yedinci ağacın dibini kazın ve acılarınız... Ah! Yüce Tanrım, canımı al!"

Dindar adam bu sözlerle son nefesini vermişti.

"Günün ağarmasıyla," diye sözlerine devam etti Frederic, "kutsal naaşı toprağa verdikten sonra söylenen yeri kazdık. Ama iki metre kadar kazdıktan sonra devasa bir kılıç –tam da avluda duran o kılıç– bulunca şaşkına dönmüştük. Biz onu yerinden kaldırmaya çalışırken sıkışmış olsa da, kınından kısmen çıkmış olan kılıcın üzerinde şunlar yazılıydı... Hayır, hanımefendi," diye ekledi Marki, Hippolita'ya dönerek, "onları tekrar etmekten kaçınırsam beni bağışlayın. Cinsiyetinize ve makamınıza saygı duyuyorum, sizin için

değerli olan şeyleri incitecek sözlerle kulağınızı rahatsız etmekten sorumlu olmak istemem."

Frederic durakladı. Hippolita ürperdi. Frederic'in, ailesini tehdit eden kaderi gerçekleştirmek üzere Tanrı tarafından tayin edildiğine kuşkusu yoktu. Matilda'ya tedirgin bir şefkatle bakarken bir damla gözyaşı sessizce yanağından süzüldü, ama kendini toparlayarak şöyle dedi:

"Devam edin efendim, Tanrı hiçbir şeyi boşuna yapmaz; ölümlüler onun ilahî isteklerini alçakgönüllülükle ve itaatle kabul etmelidirler. Bizim üzerimize düşen, onun gazabına karşı çıkmak ya da emirlerine boyun eğmektir. Cümleyi tekrarlayın efendim, boyun eğmiş dinliyoruz."

Frederic bu kadar ileri gittiğine üzülmüştü. Hippolita'nın ağırbaşlılığı ve metaneti saygıyla içine işlemiş, Prenses'le kızının birbirlerine gösterdikleri hassas, sakin ilgi neredeyse gözlerini yaşartmıştı. Yine de söyleneni yapmaktan kaçınmasının daha endişe verici olacağından çekinerek, titrek ve kısık bir sesle şu dizeleri tekrarladı:

Bu kılıca uyan bir miğfer nerede bulunursa,
Kızın tehlikelerle kuşatılmıştır orada;
Genç kızı yalnızca Alfonso'nun soyu kurtarabilir,
Ve bir Prens'in uzun süredir huzursuz olan ruhunu sakinleştirebilir.

"Bu dizelerde," dedi Theodore sabırsızca, "prensesleri etkileyen ne var ki? Böyle önemsiz dayanağı olan gizemli bir hassasiyetle neden sarsıldılar?"

"Sözleriniz nezaketsiz, genç adam," dedi Marki, "her ne kadar talih bir kez sizin tarafınızı tutmuş olsa da..."

Theodore'un Matilda'ya karşı hissettiği duyguların etkisiyle heyecana kapıldığını fark ederek içerleyen Isabella, "Onurlu efendim," dedi, "bir köylü çocuğunun sözleri sinirlerinizi bozmasın. Size borçlu olduğu saygıyı unutuyor, ama alışık değil ki..."

Yükselen gerilimden endişelen Hippolita, Theodore'un cüretini dizginledi, ama bunu, onun gayretini onaylayan bir tavırla yaptı ve konuyu değiştirip Frederic'e efendisini nerede bıraktığını sordu. Marki cevap vermek üzereydi ki dışarıdan bir ses duydular ve sesin nedenini öğrenmek için ayağa kalktıkları sırada, olanlara dair eksik bir söylenti duymuş olan Manfred, Jerome ve topluluğun bir kısmı odaya girdi. Manfred, başına gelen talihsizlik nedeniyle üzüntüsünü bildirmek ve dövüşün ayrıntılarını öğrenmek için aceleyle Frederic'in yatağına doğru ilerledi, derken korku ve şaşkınlıkla irkilerek, "Ne! Nesin sen! Sen, korkunç hayalet! Ecelim mi geldi?" diye haykırdı.

Hippolita onu kollarının arasında sıkıca tutarak, "Sevgili bağışlayıcı efendim," diye haykırdı. "Ne görüyorsunuz? Gözlerinizi neden öyle diktiniz?"

Manfred nefes nefese, "Ne!" diye haykırdı, "Hiçbir şey görmüyor musun Hippolita? Bu korkunç hayalet yalnız bana mı gönderildi?"

"Tanrı aşkına, efendim," dedi Hippolita, "kendinize gelin, aklınızı başınıza toplayın. Burada bizden, dostlarınızdan başka kimse yok."

"Ne, şu Alfonso değil mi?" diye haykırdı Manfred. "Onu görmüyor musun? Beynimin hezeyanı olabilir mi bu?"

"Bu mu! Efendim," dedi Hippolita, "bu Theodore, talihsiz genç."

Manfred alnına vurarak, "Theodore mu!" dedi kederle, "Theodore ya da bir hayalet, Manfred'in dengesini bozdu. Ama o buraya nasıl geldi? Nasıl zırhlar içinde olur?"

"Sanırım Isabella'yı aramaya gitmiş," dedi Hippolita.

Manfred yeniden öfkeye kapılarak, "Isabella!" dedi. "Evet, evet, buna kuşku yok. Ama onu hapis tuttuğum yerden nasıl kaçtı? Onun bu hâle gelmesini sağlayan Isabella mı, yoksa bu iki yüzlü ihtiyar Rahip mi?"

"Bir ebeveyn çocuğunun kurtuluşu üzerine kafa yormuşsa," dedi Theodore, "suçlu olur mu?"

Oğlunun, bir dayanağı olmadan kendisini suçlarmış gibi konuşmasına şaşıran Jerome, ne düşüneceğini bilemiyordu. Theodore'un

nasıl kaçtığını, nasıl silahlandığını ve Frederic'le nasıl karşılaştığını anlayamıyordu. Yine de Manfred'in, oğluna karşı öfkesini kışkırtabilecek bir soru sormayı göze alamıyordu. Jerome'un sessizliği, Manfred'i, Theodore'un salıverilmesini onun tasarladığına ikna etti.

Prens, Rahip'e hitap ederek, "Seni nankör ihtiyar," dedi, "benim ve Hippolita'nın cömertliklerine böyle mi karşılık veriyorsun? Kalbimin en samimi arzularına karşı çıkmakla yetinmeyerek, piçini silahlandırıp beni aşağılaması için şatoma getiriyorsun!"

"Efendim," dedi, Theodore, "babama haksızlık ediyorsunuz. Ne o ne ben huzurunuzu bozacak bir düşünce barındırabiliriz. Kendimi majestelerinin memnuniyetine adamam küstahlık mıdır?" diye ekledi. Kılıcını saygıyla Manfred'in ayaklarının dibine bıraktı. "Bakın işte göğsüm, eğer orada sadakatsiz bir düşüncenin bulunduğundan kuşkulanıyorsanız, vurun efendim. Size ve size ait olanlara saygı taşımayan tek bir duygu yüreğime kazınmamıştır."

Theodore'un bu sözleri nezaket ve coşkuyla söylemesi orada bulunan herkesin ilgisini çekmişti. Manfred bile etkilenmişti, ama onun Alfonso'ya benzerliğine takılıp kaldığı için hayranlığı gizli korkusuyla gölgeleniyordu.

"Ayağa kalk," dedi Manfred, "şu an meselem senin hayatın değil. Ama bana hikâyeni ve bu ihtiyar hainle nasıl bir bağlantın olduğunu anlat."

"Efendim," dedi Jerome hevesle.

"Sus! Düzenbaz!" dedi Manfred, "Konuşurken ona yardım edilmesine izin vermeyeceğim."

"Efendim," dedi Theodore, "Yardım istemiyorum, hikâyem çok kısa. Beş yaşındayken, annemle birlikte Sicilya sahilinden korsanlar tarafından kaçırılıp Cezayir'e götürüldüm. Annem on iki aydan kısa bir süre içinde üzüntüden öldü." Yüzünde bin tane tedirgin ifade beliren Jerome'un gözlerinden yaşlar boşandı. "Ölmeden önce," diye devam etti Theodore, "giysimin kolunun içine, Falconara Kontu'nun oğlu olduğumu ifade eden bir yazı tutturdu."

"Çok doğru," dedi Jerome, "o sefil baba benim."

"Tekrar sessiz olmanı emrediyorum," dedi Manfred. "Devam et."

"İki yıl öncesine kadar köle olarak yaşadım," dedi Theodore, "efendimle beraber denizlerde seyahat ederken, korsanları alt eden bir Hıristiyan gemisi tarafından kurtarıldım; kaptana kendimi tanıttığımda beni cömertlikle Sicilya kıyılarına bıraktı. Ama heyhat! Bir baba bulacağıma, onun yokluğunda sahildeki mülkünün, beni ve annemi tutsak eden korsan tarafından yerle bir edildiğini, şatosunun yakılıp yıkıldığını ve babamın, geri dönünce kalan malları satarak Napoli Krallığı'nda kendini dine adadığını öğrendim, ama nerede olduğunu kimse bana söyleyemiyordu. Parasız ve kimsesiz, bir babanın kucağına kavuşma umudu olmadan, elime geçen ilk fırsatta gemiyle Napoli'ye doğru denize açıldım; altı gündür, el emeğimle geçimimi sağlayarak bu bölgede dolaşıyorum. Dün sabaha kadar Tanrı'nın bana kafa dinginliği ve kanaatkâr bir yoksulluktan başka bir şey kısmet ettiğini sanmıyordum. İşte efendim, Theodore'un hikâyesi budur. Umduğumdan fazla kutsandım çünkü babamı buldum; hak ettiğimden daha talihsizim çünkü majestelerinin hoşnutsuzluğuna neden oldum."

Durdu. İzleyenlerden nazikçe bir takdir mırıltısı yükseldi.

"Hepsi bu değil," dedi Frederic, "onun anlatmadığı şeyleri eklemek namus borcumdur. O alçakgönüllü olsa da ben cömert olmalıyım. O, Hıristiyan âleminin en cesur gençlerinden biridir. Ayrıca cana yakındır. Hakkında fazla bilgim yok, ama bildiğim kadarıyla dürüstlüğüne kefil olurum. Kendisine dair anlattıkları doğru olmasaydı, dile getirmezdi. Kendi adıma, delikanlı, soyunuza yakışan dürüstlüğe saygı gösteriyorum. Ama siz beni incittiniz. Yine de damarlarınızda akan soylu kanın, kaynağını yakın zaman önce bulmuşken kaynaması pekâlâ kabul edilebilir." (Manfred'e dönerek) "Gelin, efendim, eğer ben onu bağışlayabiliyorsam siz de kesinlikle bağışlayabilirsiniz. Onu hayalet zannediyorsanız bu, gencin kabahati değil."

Bu iğneleyici sözler Manfred'in canını sıkmıştı.

"Eğer başka dünyadan varlıklar," diye cevap verdi kibirle, "aklıma korkuyu düşürme gücüne sahiplerse, yaşayan bir insanın yapabileceğinden fazlasıdır bu; genç bir adamın gücü buna yetmez."

"Efendim," diye araya girdi Hippolita, "konuğumuzun istirahate ihtiyacı var. Bırakalım da dinlensin, olur mu?" Bunu söyleyip Manfred'in elinden tutarak Frederic'in yanından ayrıldı ve beraberindekilere de yolu gösterdi.

Prens, en gizli duygularını keşfettiğini hatırlatan bir konuşmayı bırakıp gittiğine üzülmedi, Theodore'un sabah şatoya dönmek şartıyla (genç adamın memnuniyetle kabul ettiği bir şarttı) babasıyla birlikte manastıra gitmesine izin verdikten sonra, odasına götürülmeye razı oldu. Matilda ve Isabella kendi düşüncelerine dalmışlardı ve birbirlerinden pek hoşnut olmadıkları için o gece daha fazla sohbet etmek istemiyorlardı. Çocukluklarından beri aralarında olan yakınlığa nazaran daha az ilgiyle ve daha resmi ifadelerle birbirlerinden ayrılarak odalarına çekildiler.

Pek samimiyetle ayrılmış olmasalar da, güneş doğar doğmaz daha büyük bir sabırsızlıkla buluştular. Zihinleri uykuyu kabul edecek hâlde değildi ve önceki gece birbirlerine sormak istedikleri bin soruyu akıllarına topluyorlardı. Matilda, Isabella'nın Theodore tarafından çok tehlikeli durumlardan iki kez kurtarılmasını düşünüyor ve bunun tesadüfi olmadığına inanıyordu. Frederic'in odasındayken Theodore'un gözlerinin kendisinin üzerinde olduğu doğruydu; ama bu, onun Isabella'ya olan ilgisini, her ikisinin babasından da gizlemek için yapılmış olabilirdi. En iyisi bunu açıklığa kavuşturmaktı. Isabella'nın sevgilisine aşk besleyerek arkadaşına haksızlık etmemek için gerçeği bilmek istiyordu. Dolayısıyla kıskançlık kışkırtmıştı ama aynı zamanda merakını haklı göstermek için arkadaşlık bahanesine sarılmıştı.

En az onun kadar huzursuz olan Isabella'nın, kuşkuları için daha iyi bir dayanağı vardı. Theodore'un sözleri ve gözleri kalbinin dolu

olduğunu ifade etmişti. Bu doğruydu. Ama belki de Matilda onun tutkusuna uygun değildi, her zaman aşka karşı ilgisiz görünürdü, tüm düşünceleri Tanrı üzerine kuruluydu.

"Neden Matilda'nın aklını çeldim ki?" dedi Isabella kendi kendine, "Cömertliğim yüzünden cezalandırılıyorum. Fakat ne zaman karşılaştılar? Nerede? Olamaz. Kendimi kandırıyorum. Belki de dün gece birbirlerini ilk kez görmüşlerdir. Theodore'un hislerini etkileyen başka biri olmalı. Eğer öyleyse, düşündüğüm kadar mutsuz olmam. Eğer o kişi arkadaşım Matilda değilse... Nasıl olur! Bana karşı ilgi duymadığını kaba ve gereksiz şekilde açıklayan bir adamın sevgisini istemeye tenezzül edebilir miyim? Hem de görgü kurallarına göre en basit nezaket ifadelerine ihtiyaç duyulan bir anda. Sevgili Matilda'ma gideceğim, o beni doğru olan bu onurlu tavırda destekleyecektir. Erkekler yalancıdır. Ona rahibe olmasını tavsiye edeceğim. Bu eğilimde olduğumu görünce çok sevinecektir. Bundan böyle manastıra kapanma isteğine karşı çıkmayacağımı da bildireceğim."

Bu ruh hâli içinde, Matilda'ya kalbini tamamen açmaya karar vermiş olarak Prenses'in odasına gitti, onu çoktan giyinmiş ve dalgın dalgın kolunun üzerine yaslanmış vaziyette buldu. Kendi hissettiklerine uyan bu tavır, Isabella'nın kuşkularını yeniden canlandırmış, arkadaşına duymak istediği güveni yıkmıştı. Karşılaştıklarında yüzleri kızardı, konuşurken duygularını gizleme işinde epey acemiydiler. Bazı anlamsız sorular ve cevaplardan sonra Matilda, Isabella'ya kaçışının sebebini sordu. Tamamen kendi tutkusuyla meşgul olup Manfred'inkini neredeyse unutan Isabella, Matilda'nın, önceki gece olanlara yol açan, manastırdan son kaçışından söz ettiği sonucuna vararak, "Martelli manastıra annenizin öldüğü haberini getirdi," diye cevap verdi.

Matilda araya girerek, "Ah!" dedi, "Bianca bana o yanlışlığı açıkladı. Beni baygın görünce, 'Prenses Öldü!' diye haykırmış ve şatoya her zamanki yoksulluk yardımını almaya gelmiş olan Martelli de..."

Isabella başka şeylerle ilgilenmeyerek, "Bayılmanıza ne sebep oldu?" dedi.

Matilda kızarıp kekeleyerek, "Babam... karşısındaki bir suçluyu yargılıyordu..." dedi.

"Hangi suçlu?" dedi Isabella heyecanla.

"Genç bir adam," dedi Matilda, "sanırım şu genç adamdı..."

"Ne, Theodore mu?" dedi Isabella.

"Evet," diye cevap verdi Matilda, "onu daha önce hiç görmedim. Babamı nasıl kızdırdığını bilmiyorum, ama size yardım ettiği için efendimin onu bağışlamasına memnun oldum."

"Bana yardım etti demek!" diye cevap verdi Isabella. "Babamı yaralayıp neredeyse ölümüne yol açmasını bana yardım etmek olarak mı ifade ediyorsunuz? Sadece dünden beri, bir babam olduğunu öğrenmekle kutsanmış olsam da umuyorum ki Matilda, o küstah gencin cüretine kızmayacak kadar evlatlık hassasiyetine yabancı olduğumu düşünmüyordur. Var olmamı sağlayan kişiye el kaldırmaya cüret etmiş birine herhangi bir yakınlık hissetmem mümkün değil. Hayır, Matilda, kalbim ondan iğreniyor. Çocukluğunuzda bana sözünü verdiğiniz arkadaşlığı hâlâ koruyorsanız, beni sonsuza kadar mutsuz etme noktasına gelmiş bir adamdan nefret edersiniz."

Matilda başını eğdi ve cevap verdi: "Umarım sevgili Isabella, Matilda'nın arkadaşlığından kuşku duymuyordur. O genci düne kadar hiç görmedim, benim için neredeyse bir yabancıdır; ancak cerrahlar babanızın tehlikeyi atlattığını söylediklerine göre, Marki'nin sizinle ilgisi olduğunu bilmediğine ikna olduğum birine karşı acımasız bir kin beslememelisiniz."

"Davasını oldukça dokunaklı bir şekilde savunuyorsunuz," dedi Isabella, "üstelik size bu kadar yabancı olduğunu dikkate alırsak! Yanılıyorum ya da iyiliğinize karşılık veriyor."

"Ne demek istiyorsunuz?" dedi Matilda.

Isabella, Theodore'un ona eğilimi olduğunu Matilda'ya ima ettiğine pişman olarak, "Hiçbir şey," dedi. Sonra konuyu değiştirip

Matilda'ya, Manfred'in Theodore'u hayalet zannetmesinin nedenini sordu.

"Aman Tanrım!" dedi Matilda, "Onun Alfonso'nun salondaki portresine ne kadar benzediğini fark etmediniz mi? Onu zırhın içinde görmeden önce bile bunu Bianca'ya söylemiştim, ama miğferi de takınca resimdekinin aynısı oldu."

"Resimlere pek dikkatle bakmam," dedi Isabella, "bu genç adamı da sizin yaptığınız gibi dikkatle incelemedim. Ah, Matilda! Kalbiniz tehlikede, ama bir arkadaş olarak sizi uyarmama izin verin, Theodore âşık olduğunu bana itiraf etti. Onunla ilk kez dün karşılaştığınız için âşık olduğu kişi siz olamazsınız, değil mi?"

"Kesinlikle olamaz," diye cevap verdi Matilda, "ama sevgili Isabella, söylediğim herhangi bir şeyden neden böyle bir sonuç..." Durdu ve sonra şöyle devam etti: "O önce sizi gördü. Değersiz güzelliğimin, size adanmış bir kalbi cezbedebileceğini düşünecek kadar kibirli değilim. Matilda'nın kaderi ne olursa olsun, siz mutlu olun Isabella!"

Nazik bir söze karşı koyamayacak kadar açık yürekli olan Isabella, "Sevgili arkadaşım," dedi, "Theodore'un hayranlık duyduğu kişi sizsiniz, bunu gördüm, buna ikna oldum. Kendi mutluluğuma dair bir düşünce, sizinkini engellememe izin vermez."

Bu dürüstlük, nazik Matilda'nın gözlerini doldurdu ve bu cana yakın genç kızların arasına bir anlığına soğukluk sokan kıskançlık, az sonra yerini ruhlarının doğal samimiyetine ve doğruluğuna bıraktı. İkisi de birbirlerine, Theodore'un kendilerinde bıraktığı etkiyi itiraf ettiler ve bu güven duygusunu, her birinin diğeri lehine hakkından vazgeçmekte ısrar ettiği bir cömertlik mücadelesi izledi. Sonunda Isabella'nın erdeminin saygınlığı, Theodore'un, tercihinin Matilda olduğunu neredeyse açıkladığını hatırlatarak onun, tutkusunu zapt etmeye ve sevdiği kişiyi arkadaşına bırakmaya karar vermesini sağladı.

Bu dostluk yarışı sırasında Hippolita kızının odasına girdi.

"Hanımefendi," dedi Isabella'ya, "Matilda'ya karşı çok hassassınız ve perişan ailemizi etkileyen ne varsa öyle nazikçe ilgileniyorsunuz ki kızımla aramda, sizin duymanızın yakışık almayacağı hiçbir sır olamaz."

Prensesler dikkat kesilmiş ve endişelenmişlerdi.

"O hâlde bilin ki hanımefendi," diye devam etti Hippolita, "ve sen de sevgili Matilda, şu son iki uğursuz günde olanlar, Tanrı'nın, Otranto saltanatının Manfred'in elinden Marki Frederic'in eline geçmesini istediğine beni ikna etti; belki de bu yüzden hepimizin yıkımının ailelerimizin birleşmesiyle önleneceği düşüncesine kapıldım. Bu niyetle, efendim Manfred'e çok sevgili evladını babanız Frederic'e vermesini önerdim."

"Beni, Marki Frederic'e mi!" diye haykırdı Matilda. "Aman Tanrım! Merhametli annem... ve bunu babama söylediniz mi?"

"Söyledim," dedi Hippolita, "önerimi sakince dinledi ve Marki'ye haber vermeye gitti."

"Ah! Zavallı Prenses!" diye haykırdı Isabella, "Siz ne yaptınız? Farkında olmadan, bu iyiliğiniz kendiniz, benim ve Matilda için ne büyük bir yıkım hazırlıyor!"

"Benden size ve kızıma yönelecek bir yıkım mı?" dedi Hippolita. "Bu ne demek olabilir?"

"Eyvah!" dedi Isabella, "Kalbinizin saflığı başkalarının günahkârlığını görmenize engel oluyor. Efendiniz Manfred, o dine saygısız adam..."

"Durun!" dedi Hippolita, "Benim huzurumda, genç hanım, Manfred'den saygısızca söz etmemelisiniz. O benim efendim ve kocam ve de..."

"Fazla uzun sürmeyecek," dedi Isabella, "şayet hain planlarını uygulamaya koyabilirse."

"Bu konuşma tarzı beni şaşırtıyor," dedi Hippolita. "Hisleriniz hararetli Isabella, ama şu âna kadar onların sizi taşkınlığa sürükleyeceğini hiç bilmiyordum. Manfred'in hangi hareketi onu bir cani, bir katil gibi görmenize yol açıyor?"

"Siz, erdemli ve pek saf Prenses!" diye cevap verdi Isabella. "Hedeflediği sizin hayatınız değil, sizden ayrılmak! Sizden boşanmak!"

"Benden boşanmak mı!" diye haykırdı Hippolita. Matilda da aynı anda "Annemden boşanmak mı!" diye haykırdı.

"Evet," dedi Isabella, "ve suçunu tamamlamak için şunu tasarlıyor... Söyleyemem ki!"

"Daha önce söylediklerinizi geride bırakacak ne olabilir ki?" dedi Matilda.

Hippolita susmuştu. Kederden konuşamıyordu. Manfred'in son zamanlardaki belirsiz konuşmaları duyduklarını doğruluyordu.

Isabella bir duygu coşkunluğuyla kendini Hippolita'nın ayaklarının dibine atarak, "Sevgili Leydi! Hanımefendi! Anne!" diye haykırdı. "Bana güvenin, bana inanın, sizi incitmeye razı olacağıma, böyle bir iğrençliğe boyun eğeceğime bin kez ölürüm... Ah!"

"Bu kadarı da fazla!" diye haykırdı Hippolita, "Bir suç akla ne suçlar getiriyor! Ayağa kalkın, sevgili Isabella, erdeminizden kuşku duymuyorum. Ah! Matilda, bu darbe senin için çok ağır! Ağlama, çocuğum ve hiç söylenme, sana emrediyorum. Unutma, o hâlâ senin baban!"

"Ama siz de benim annemsiniz," dedi Matilda şiddetle, "ve siz erdemlisiniz, masumsunuz! Ah! Yakınmamalı mıyım?"

"Yakınmamalısın," dedi Hippolita, "gel, her şey yoluna girecek. Manfred, kardeşini kaybetmenin acısıyla ne dediğini bilmiyordu; belki de Isabella onu yanlış anlamıştır. Onun yüreği iyidir ve çocuğum, her şeyi bilmiyorsun! Tepemizde asılı duran bir yazgı var. Tanrı'nın eli uzanıyor. Ah! Keşke seni mahvolmaktan kurtarabilsem! Evet," diye devam etti daha kararlı bir sesle, "belki de kendimi kurban etmem her şeyi telafi edebilir. Gidip boşanmayı kendim teklif edeceğim, bana ne olursa olsun. Komşu manastıra çekileceğim ve hayatımın geri kalanını, çocuğum için dua edip gözyaşı dökerek geçireceğim... Ve de Prens için!"

"Bu dünya için fazla iyisiniz," dedi Isabella, "Manfred de fazla-

sıyla kötü. Ama hanımefendi, zaafınızın benim adıma da karar vereceğini düşünmeyin. Yemin ederim ki, duyun beni tüm melekler..."

"Durun, rica ediyorum," diye haykırdı Hippolita, "unutmayın, kendi başınıza değilsiniz, bir babanız var."

Isabella araya girerek, "Babam," dedi, "dine aykırı bir eylemi emretmeyecek kadar dindar ve soyludur. Fakat emreder mi, bir baba lanetli bir eyleme zorlayabilir mi? Oğulla sözlenmiştim, babayla evlenebilir miyim? Hayır, hanımefendi, hayır! Manfred'in iğrenç yatağına zorla sürüklenmeyeceğim. Ondan nefret ediyorum, ondan tiksiniyorum. İlahî ve insani kanunlar yasaklıyor. Ve arkadaşım, sevgili Matilda'm! Kıymetli annesini inciterek onun nazik ruhunu yaralar mıyım? Kendi annemi... Başka anne tanımadım ki..."

"Ah! O ikimizin de annesi!" diye haykırdı Matilda. "Onu bu kadar, Isabella, bu kadar çok sevebilir miyiz?"

"Tatlı çocuklarım," dedi duygulanan Hippolita, "Hassasiyetiniz beni kahrediyor, ama buna boyun eğmemeliyim. Kendi seçimlerimizi yapma hakkımız yok. Tanrı, babalarımız ve kocalarımız bizim adımıza karar vermelidir. Manfred ve Frederic'in neye karar verdiklerini öğrenene kadar sabredin. Marki, Matilda'nın elini tutmayı kabul ederse, Matilda'nın da buna hemen razı olacağını biliyorum. Gerisine Tanrı karışabilir ve engel olabilir." Matilda'nın sessiz gözyaşlarıyla ayaklarına kapandığını görünce, "Bu ne demek oluyor çocuğum?" diye devam etti, "Ama hayır, bana cevap verme kızım, babanın iradesine karşı gelecek tek bir söz bile duymamalıyım."

"Ah! İtaatimden, size ve ona olan korkunç itaatimden kuşkulanmayın!" dedi Matilda. "Ama kadınların en saygıdeğeri, karşılaştığım tüm bu şefkatten, bu iyilikten sonra annelerin en iyisinden bir düşünceyi nasıl saklayabilirim?"

"Ne söyleyeceksiniz?" dedi Isabella ürpererek. "Kendinize gelin, Matilda."

"Hayır, Isabella," dedi Prenses, "eğer ruhumun en gizli köşeleri onun izni olmadan bir düşünce barındırıyorsa, bu eşsiz anneye la-

yık olamam. Dahası, onu kırdım; onun onayını almadan bir tutkunun kalbime girmesine izin verdim. Ama işte vazgeçiyorum, burada Tanrı'ya ve ona söz veriyorum..."

"Çocuğum!" dedi Hippolita, "Çocuğum, bunlar nasıl sözler! Kader bizim için daha ne felaketler hazırlıyor? Sen! Bir tutku mu? Sen, tam da yıkım ânında..."

"Ah! Suçumu kabul ediyorum!" dedi Matilda. "Eğer anneme acı çektirirsem kendimden iğrenirim. O, bu dünyada sahip olduğum en değerli şeydir. Ah! O adamı bir daha asla görmeyeceğim!"

"Isabella," dedi Hippolita, "bu tatsız sır her neyse sizin de haberiniz var. Konuşun!"

"Ne!" diye haykırdı Matilda, "Kendi suçumu anlatmama bile izin vermeyecek kadar mı kaybettim annemin sevgisini? Ah! Sefil, sefil Matilda!"

"Çok acımasızsınız," dedi Isabella, Hippolita'ya. "Erdemli bir zihnin kederini fark edip paylaşamaz mısınız?"

Hippolita, Matilda'yı kollarına alarak "Çocuğuma acımamak mı!" dedi. "Ah! Onun iyiliğini, tümüyle erdem, şefkat ve sorumluluktan ibaret olduğunu biliyorum. Seni bağışlıyorum, benim kusursuz, biricik umudum!"

Sonra prensesler Hippolita'ya, Theodore'a duydukları ortak beğeniyi ve Isabella'nın onu Matilda'ya bırakma niyetini açıkladılar. Hippolita düşüncesizliklerinden ötürü onları ayıpladı ve iki babanın da vârisleri olan kızlarını, soylu doğmuş olsa bile öyle yoksul bir adama vermeye rıza göstermesinin imkânsızlığını anlattı. Tutkularının henüz yeni olması ve Theodore'un ikisinden de kuşkulanmak için çok az sebebinin bulunması onu rahatlatmıştı. İkisine de genç adamla haberleşmekten kaçınmalarını sıkıca tembih etti. Matilda buna hevesle söz verdi. Ama arkadaşının onunla kavuşmasına katkıda bulunma niyetiyle gururlanan Isabella, genç adamdan uzak durmakta kararsız kaldı ve hiç cevap vermedi.

"Manastıra gideceğim," dedi Hippolita, "ve bu felaketlerden kurtulmak için yeni ayinler düzenlenmesini söyleyeceğim."

"Ah! Anneciğim," dedi Matilda, "bizi bırakacaksınız demek; manastıra sığınıp ölümcül planını gerçekleştirmesi için babama bir fırsat vereceksiniz demek. Heyhat! Vazgeçmeniz için diz çökerek size yalvarıyorum. Beni Frederic'e kurban mı edeceksiniz? Peşinizden manastıra geleceğim."

"Sakin ol, çocuğum," dedi Hippolita, "hemen geri döneceğim. Tanrı istemediği ve sana faydası olmadığı sürece seni asla bırakmam."

"Beni kandırmayın," dedi Matilda. "Siz emredene kadar Frederic'le evlenmeyeceğim. Eyvah! Başıma ne gelecek?"

"Bu haykırış da ne?" dedi Hippolita. Geri döneceğime söz verdim sana."

"Ah! Anneciğim," diye cevap verdi Matilda, "kalın ve beni kendimden koruyun. Bir kaş çatışınız babamın şiddetinden daha fazlasını yapabilir. Kalbimi kaptırdım ve onu geri almamı sadece siz sağlayabilirsiniz."

"Yeter," dedi Hippolita, "durumu kötüleştirme, Matilda."

"Theodore'u bırakabilirim," dedi Matilda, "ama başkasıyla evlenmeli miyim? İzin verin sizinle sunağa geleyim ve sonsuza kadar kendimi dünyadan çekeyim."

"Kaderin babana bağlı," dedi Hippolita, "eğer babandan başka şeylere saygı göstermeyi öğrendiysen, şefkatimi gösterememişim demektir. Elveda çocuğum! Senin için dua etmeye gidiyorum."

Hippolita'nın asıl amacı, bu boşanmayı vicdanen onaylamamasının mümkün olup olmadığını Jerome'a sormaktı. Manfred'i sık sık prensliği bırakmaya teşvik etmiş, vicdani hassasiyeti bunu kendisi için sürekli bir yük hâline getirmişti. Bu tereddütler, kocasından ayrılmasının başka koşullarda görünebileceğinden daha az ürkütücü görünmesini sağlıyordu.

Geceleyin şatodan ayrılan Jerome, Manfred'in önünde, kendisini kaçışına yardım etmekle suçlamasının nedenini öğrenmek için Theodore'u sertçe sorguladı. Theodore, bunu Manfred'in

Matilda'dan şüphelenmesini engellemek amacıyla yaptığını itiraf etti; Jerome'un kutsal hayatı ve kişiliğinin onu zorbanın gazabından koruduğunu da ekledi. Jerome, oğlunun o prensese olan ilgisini fark edince yürekten üzüldü; onu dinlenmesi için bırakırken, sabah kendisine, tutkusunu zapt etmesi için önemli nedenler bildireceğine söz verdi.

Theodore da, Isabella gibi, kısa süre önce kalbinin isteklerine karşı olan kararlara boyun eğmek zorunda bırakan baba otoritesiyle tanışmıştı. Rahip'in bildireceği nedenleri pek merak etmiyordu ve onlara boyun eğme niyeti de yoktu. Matilda'nın onun üzerindeki etkisi evlada yakışan bir sevgiden daha kuvvetliydi. Bütün gece aşka dair hayallerle kendini mutlu etti ve ancak sabah ayininden çok sonra, Rahip'in, Alfonso'nun mezarında kendisine eşlik etmesini buyurduğunu hatırlayabildi.

Jerome onu gördüğünde, "Genç adam," dedi, "bu gecikme hoşuma gitmedi. Bir babanın emirleri daha şimdiden bu kadar hafife mi alınıyor?"

Theodore beceriksiz bahaneler uydurup gecikmesini fazla uyumuş olmasına bağladı.

Rahip sertçe, "Peki rüyalarında kim vardı?" diye sordu. Oğlunun yüzü kızardı. "Hadi, hadi," diye kaldığı yerden devam etti Rahip, "düşüncesiz delikanlı, bu olamaz. O günahkâr tutkuyu göğsünden söküp at..."

"Tutku mu!" diye haykırdı Theodore. "Günah, masum bir güzellik ve erdemli bir alçakgönüllülükle bir arada bulunabilir mi?"

"Tanrı'nın yok olmaya mahkûm ettiklerine sevgi beslemek," diye cevap verdi Rahip, "günahtır. Bir zorbanın soyu, üçüncü ya da dördüncü kuşakta dünyadan silinmelidir."

"Tanrı günahkârların suçları yüzünden masumlara da çektirir mi?" dedi Theodore. Dürüst Matilda yeterince erdemlidir..."

"Seni mahvedecek kadar," diye araya girdi Jerome. "O vahşi Manfred'in iki kez cezalandırılmana hükmettiğini bu kadar çabuk mu unuttun?"

"Hayır, unutmadım efendim," dedi Theodore, "öyle ki kızının merhameti beni onun hükmünden kurtardı. Yaraları unutabilirim ama iyilikleri asla."

"O yaraları Manfred'in soyundan aldın," dedi Rahip, "akıl erdirebileceğinin ötesindeler. Cevap verme, ama şu kutsal görüntüye bak! Bu mermer anıtın altında Alfonso'nun külleri duruyor. O, her türlü erdemle donatılmış bir prens, halkının babası! İnsanlığın sevinci! Diz çök, dikbaşlı çocuk ve bir babanın anlatacağı, ruhundan kutsal intikam heyecanı dışında her türlü duyguyu çıkaracak olan korku hikâyesini dinle. Alfonso! Yaralı Prens! Bırak, huzursuz gölgen bu kederli havaya heybetle çöksün, bu titreyen dudaklar... Ha! Kim var orada?"

"Kadınların en perişanı!" dedi Hippolita kilisenin koro bölümüne girerken. "Peder, müsait misiniz? Fakat bu genç neden diz çökmüş? Yüzlerinizdeki bu korku ifadesinin anlamı nedir? Neden bu kutsal mezarın yanındasınız? Ah! Bir şey mi gördünüz?"

Rahip biraz kafası karışık biçimde, "Bu acınacak hâldeki bölgenin dertlerine son vermesi için," diye cevap verdi, "Tanrı'ya dua ediyorduk. Bize katılın, hanımefendi! Sizin lekesiz ruhunuz, bugünlerde kötülük alametleriyle ailenize açıkça bildirilen hükümlere karşı dokunulmazlık sağlayabilir."

"Onları uzak tutması için Tanrı'ya şevkle dua ediyorum," dedi dindar Prenses. "Biliyorsunuz ki, efendim ve masum çocuklarım için Tanrı'nın lütfunu elde etmek hayatımın meşguliyetidir. Heyhat! Biri benden alındı! Tanrı zavallı Matilda'm için duysun beni! Peder! Onun için aracılık edin!"

Theodore kendinden geçerek, "Her yürek onu kutsayacaktır," diye haykırdı.

"Sessiz ol, sabırsız delikanlı!" dedi Jerome. "Ve siz, sevgili Prenses, yukarıdaki güçlerle mücadele etmeyin! Tanrı verdi ve Tanrı aldı. Onun kutsal adına şükredin ve hükümlerine boyun eğin."

"En samimi şekilde bunu yapıyorum," dedi Hippolita, "ama

Tanrı tek tesellimi esirgemeyecek mi? Matilda'nın da mı yok olması gerekiyor? Ah! Peder, geldim çünkü... ama oğlunuzu gönderin. Söyleyeceklerimi sizden başkası duymamalı."

"Tanrı tüm dileklerinizi kabul etsin, güzel Prenses!" dedi Theodore çekilirken. Jerome ise kaşlarını çatmıştı.

Sonra Hippolita, Rahip'e, Manfred'e sunduğu öneriyi, onun bunu uygun bulduğunu ve Matilda'yı Frederic'e teklif etmeye gittiğini anlattı. Jerome, Alfonso'nun en yakın akrabası ve onun yerine geçme hakkının sahibi olan Frederic'in, bu hakkını gaspeden biriyle anlaşmaya razı olmasının imkânsızlığı iddiasının arkasına sığınarak bu fikirden hoşlanmadığını saklamadı. Fakat Hippolita'nın ayrılığa karşı çıkmayacağını itiraf edip rızasının meşruluğu konusunda onun düşüncesini sorduğu zaman, Rahip şaşkına dönmüştü. Prenses'in tavsiye isteğine hevesle karşılık verdi; Manfred ile Isabella'nın öngörülen evliliğinden hoşlanmadığını ifade etmeden, Hippolita'nın rızasının günahkârlığını en ürkütücü renklerle resmetti, eğer razı olursa aleyhine verilecek hükümleri bildirdi ve böyle bir teklife her türlü öfke ve itiraz belirtisiyle yaklaşmasını en sert ifadelerle tembih etti.

Bu sırada Manfred, niyetini Frederic'e söylemiş ve çifte nikâh yapmayı teklif etmişti. Matilda'nın güzelliğinden etkilenmiş olan zayıf Prens, teklifi büyük bir hevesle dinledi. Hükümdarlığı kaba kuvvetle ele geçirme umudunun azaldığını anlayan Marki, Manfred'e olan düşmanlığını unuttu. Kızının zorbayla evliliğinden bir vârisin dünyaya gelmemesi ihtimalini ümit ederek, Matilda'yla evlenirse prensliğin kendisine geçmesinin kolaylaşacağını varsayıyordu. Teklife belli belirsiz karşı çıktı; âdet yerini bulsun diye, Hippolita boşanmaya rıza gösterene kadar kabul etmeyecekmiş gibi davrandı. Manfred bu görevi üstlendi.

Başarısıyla heyecanlanmış, kendini erkek evlatlarını beklerken görmek için sabırsızlanarak, karısının rızasını koparmaya kararlı bir şekilde onun odasına koşmuştu. Manastırda olduğunu öğrenince öfkelendi. Kabahati ona, niyetinin Isabella tarafından Hippolita'ya

bildirilmiş olabileceğini hissettiriyordu. Manastıra gitmesinin, boşanmaya engel çıkarana kadar orada kalma niyetini ifade edip etmediğinden kuşkulandı. Çoktandır Jerome'a karşı duyduğu şüphe, Rahip'in kendi görüşlerine karşı çıkmakla kalmayıp Hippolita'yı manastıra sığınma kararına yönlendirmiş olabileceğinden korkmasına yol açtı. Manfred, bu durumu açığa çıkarmak ve olacakları engellemek için sabırsızca manastıra koştu ve Rahip, Prenses'e, boşanmaya asla razı olmamasını ısrarla tembihlerken oraya vardı.

"Hanımefendi," dedi Manfred, "ne işin var burada? Neden Marki'nin yanından dönmemi beklemedin?"

"Kararlarınız için hayır duası istemeye geldim," diye cevap verdi Hippolita.

"Kararlarımın bir rahibin aracılığına ihtiyacı yok, "dedi Manfred, "ve tüm bu insanların arasında bir tek bu ak saçlı haine mi akıl danışıyorsun?"

"Saygısız Prens!" dedi Jerome, "Sunağa hizmet edenlere hakaret etmek için seçtiğiniz yer sunak mı? Fakat Manfred, dine karşı tasarladığınız planlar biliniyor. Tanrı ve bu erdemli hanımefendi onları biliyor. Hayır, kaşlarınızı çatmayın Prens. Kilise tehditlerinizi umursamıyor. Onun gürleyen sesi sizin gazabınızı bastıracak. Kilisenin kararı öğrenilene kadar lanetli boşanma niyetinizi sürdürmeye cüret etmeyin, yoksa ben de başınıza onun lanetini sararım."

Manfred, Rahip'in sözlerinin yol açtığı korkuyu gizlemeye çalışarak, "Küstah isyankâr!" dedi. "Meşru prensini tehdit etmeye mi kalkışıyorsun?"

"Siz meşru prens değilsiniz," dedi Jerome, "prens de değilsiniz. Gidin, iddianızı Frederic'le görüşün ve bu yapıldığında..."

"Yapıldı," diye cevap verdi Manfred. "Frederic, Matilda'yı kabul etti ve bir erkek çocuğum olmadığı sürece hakkından vazgeçmeye razı..." O bu sözleri söylediği sırada Alfonso'nun heykelinin burnundan üç damla kan aktı. Manfred'in benzi attı ve Prenses dizlerinin üstüne çöktü.

"Bakın!" dedi Rahip, "Alfonso'nun kanının Manfred'inkiyle asla karışmayacağının mucizevi işaretine dikkat edin!"

"Merhametli efendim," dedi Hippolita, "bırakın, Tanrı'ya boyun eğelim. Daima itaatkâr olan karınızın sizin gücünüze baş kaldıracağını düşünmeyin. Efendimin ve Kilise'nin iradesinden başka iradem yok. O saygıdeğer mahkemeye başvuralım. Bizi birleştiren bağları koparmak elimizde değil. Eğer kilise evliliğimizin feshini onaylarsa, öyle olsun. Kederle geçecek birkaç yılım var. Onları geçirmek için, dibinde sizin ve Matilda'nın güvenliği adına dua edeceğim bu sunaktan daha iyi bir yer var mı?"

"Ama o zamana kadar burada kalmamalısın," dedi Manfred. "Benimle şatoya gel, orada boşanma için uygun usulleri bildireceğim. Fakat bu her şeye karışan Rahip oraya gelmiyor. Konuksever çatım bir haini asla barındırmayacak artık ve papaz efendinin oğlunu da," diye devam etti, "topraklarımdan sürüyorum. Sanırım, onun kutsal bir kişiliği yok ve Kilise'nin koruması altında da değil. Isabella'yla evlenecek olan kişi, Peder Falconara'nın birden ortaya çıkan oğlu olmayacak."

"Birden ortaya çıkanlar," dedi Rahip, "meşru prenslerin tahtlarında ansızın belirenlerdir; fakat ot gibi solup kaybolurlar ve bulundukları yer artık onları tanımaz olur."

Rahip'e küçümseyen bir bakış atan Manfred, Hippolita'ya yolu gösterdi; ama kilisenin kapısında, hizmetkârlarından birine manastırın çevresinde gizlenmesini ve şatodan biri oraya gelirse hemen kendisine haber vermesini fısıldadı.

V

Manfred'in, Rahip'in davranışları üzerine aklından geçen her düşünce, onu Jerome'un, Isabella ile Theodore arasındaki aşkın sırdaşı olduğuna ikna ediyordu. Ama Jerome'un daha önceki uysallığına uymayan bu yeni küstahlığı daha derin kaygılar hissettiriyordu. Prens, Rahip'in Frederic'ten gelecek gizli bir desteğe güvendiğinden bile kuşkulandı; Frederic'in gelişinin Theodore'un tuhaf biçimde ortaya çıkışıyla aynı zamana denk gelmesi, haberleştiklerine delalet eder gibiydi. Yine de onu daha çok tedirgin eden şey, Theodore'un Alfonso'nun portresiyle benzerliğiydi. Alfonso'nun çocuk sahibi olmadan öldüğü kesinlikle biliniyordu. Frederic ise Isabella'yı kendisine vermeye razı olmuştu. Bu çelişkiler, sayısız azapla aklını karıştırıyordu.

Zorluklardan kurtulmasını sağlayacak iki yol olduğunu görüyordu. Biri, egemenlik haklarını Marki'ye bırakmaktı; gurur, hırs ve bu hakları kendi soyuna saklama olasılığına işaret eden kadim kehanetlere olan inancı, o düşünceyle mücadele ediyordu. Diğeri ise Isabella'yla evliliğini hızlandırmaktı. Uzun bir süre bu kaygı dolu düşüncelere daldıktan sonra, Hippolita'yla şatoya doğru sessizce yürürken, sonunda Prenses'e huzursuzluğunun nedenini söyledi. Onun boşanmaya rıza göstermesini, hatta söz vermesini sağlamak için akla yatkın olan ve ima edilebilecek her nedeni kullandı. Hippolita'nın, onun iradesine boyun eğmek için ikna edilmeye pek ihtiyacı yoktu. Prens'i egemenlik haklarından vazgeçmeye ikna ederek onu kazanmaya çalıştı; fakat teşviklerinin sonuçsuz kaldığını görünce, vicdanı elverdiği kadarıyla, ayrılığa karşı çıkmayacağına

söz verdi; Manfred'in henüz ileri sürdüklerinden daha iyi nedenler bulunmadıkça boşanma talebinde bulunmayı üstlenmeyecekti.

Bu rıza, eksik de olsa, Manfred'in umutlarının çoğalması için yeterliydi. Gücünün ve zenginliğinin Roma mahkemesindeki davasına yardım edeceğine inanıyordu, Frederic'i bu amaçla oraya göndermeye karar verdi. Bu prens, Matilda'ya karşı öyle güçlü duygular hissediyordu ki Manfred, Marki'nin kendisiyle işbirliğine istekli görünüp görünmemesine göre, kızının güzelliklerini teklif ederek ya da geri çekerek dilediği her şeyi elde etmeyi umuyordu. Güvenliği için başka önlemler alana kadar Frederic'in ortalıkta olmaması bile önemli bir puan kazanmak demekti.

Hippolita'yı odasına gönderip Marki'nin odasına doğru gitti; ama büyük salondan geçerken Bianca'yla karşılaştı. Bu kızın iki genç hanımefendinin de sırdaşı olduğunu biliyordu. Hemen aklına, ona Isabella ve Theodore konusunu sormak geldi. Kızı salondaki cumbalı pencerenin girintisine çağırıp güzel sözler ve vaatlerle yatıştırarak, Isabella'nın duyguları hakkında bir şey bilip bilmediğini sordu.

"Ben mi! Efendim! Hayır, efendim... Evet, efendim... Zavallı hanımefendi! Babasının yaraları için fazlasıyla endişeli, ama ona babasının iyi olacağını söylüyorum. Majesteleri de öyle düşünmüyor mu?"

"Onun, babası hakkında ne düşündüğünü sormuyorum sana," diye cevap verdi Manfred, "ama onun sırlarını biliyorsun, iyi bir kız ol ve söyle bana, genç bir adam var mı? Ha? Beni anlıyorsundur."

"Aman Tanrım! Majestelerini anlamak mı? Hayır, anlamıyorum. Ona birkaç yara iyileştiren ot ve istirahat önerdim..."

"Babasından," diye cevap verdi Prens sabırsızlıkla, "söz etmiyorum. Onun iyileşeceğini biliyorum."

"Çok şükür! Majestelerinin böyle söylemesine çok sevindim; çünkü genç hanımın umutsuzluğa kapılmasına izin vermenin doğru olmadığını düşünsem de, sanırım Marki hazretleri solgun görünüyordu ve bir şey daha... Hatırlıyorum da genç Ferdinand, Venedikli tarafından yaralandığı zaman..."

"Konunun dışına çıkıyorsun," diye araya girdi Manfred, "ama işte, al bu mücevheri, belki dikkatini toplamanı sağlar. Hayır, reverans yapma, lütfum bununla kalmayacak. Hadi, bana doğruyu söyle, Isabella'nın gönlü kimde?"

"Peki! Majestelerinin öyle bir tarzı var ki!" dedi Bianca, "Şüphesiz... Ama majesteleri sır saklayabilir mi? Eğer ağzınızdan kaçarsa..."

"Kaçmaz, kaçmaz," diye haykırdı Manfred.

"Hayır, ama yemin edin, majesteleri."

"Benim söylediğim öğrenilecek olursa..."

"Doğruya doğru, Leydi Isabella'nın oğlunuz olan genç efendime karşı hiçbir zaman fazla yakınlık hissettiğini sanmıyorum. Ama insan onun tatlı bir genç olduğunu anlıyordu. Eminim ki ben bir prenses olsaydım... Kusura bakmayın! Leydi Matilda'nın yanına gitmeliyim. Başıma gelenlere hayret edecek."

"Kal," diye haykırdı Manfred, "soruma cevap vermedin. Hiç mesaj ya da mektup taşıdın mı?"

"Ben mi! Aman Tanrım!" diye haykırdı Bianca. "Mektup taşımak mı? Kraliçe olmak için dahi tercih etmem. Umarım majesteleri, fakir olsam bile dürüst olduğumu düşünüyordur. Majesteleri, Kont Marsigli'nin Leydi Matilda'ya kur yapmaya geldiğinde bana ne teklif ettiğini hiç duymadı mı?"

"Hikâyeni dinlemek için," dedi Manfred, "vaktim yok. Dürüstlüğünden şüphe duymuyorum. Fakat benden bir şey gizlememek senin görevin. Isabella, Theodore'la ne zamandır tanışıyor?"

"Majestelerinin gözünden de hiçbir şey kaçmaz!" dedi Bianca. "Ama ben bu konu hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Theodore, şüphesiz, düzgün bir genç adam ve Leydi Matilda'nın dediği gibi, Alfonso'ya çok benziyor. Majesteleri bunu fark etmedi mi?"

"Evet, evet, hayır, bana eziyet ediyorsun," dedi Manfred. "Nerede karşılaştılar? Ne zaman?"

"Kim? Leydi Matilda mı?" dedi Bianca.

"Hayır, hayır, Matilda değil, Isabella. Isabella, bu Theodore'la ilk ne zaman tanıştı?"

"Yüce Meryem!" dedi Bianca, "Nasıl bileyim?"

"Biliyorsun," dedi Manfred, "ve ben de bilmeliyim. Bileceğim..."

"Efendim! Majesteleri genç Theodore'u kıskanmıyor, değil mi?" dedi Bianca.

"Kıskanmak mı? Hayır, hayır. Neden kıskanayım? Belki de onları evlendirmek istiyorum... Eğer Isabella'nın isteksiz olmadığından emin olsaydım."

"İsteksiz mi! Hayır, Prenses'e kefilim," dedi Bianca. "Hıristiyan topraklarına ayak basan en çekici genç adam o. Hepimiz ona âşığız. Şatoda onun prensimiz olmasına sevinmeyecek tek kişi bile yoktur. Yani Tanrı siz majestelerini yanına çağırmaya lütfettiğinde demek istiyorum..."

"Gerçekten mi?" dedi Manfred, "iş o kadar ileri gitti demek! Ah! Bu lanet olası Rahip! Ama vakit kaybetmemeliyim. Hadi, Bianca, Isabella'nın yanına git. Ama sana emrediyorum, olanlar hakkında tek söz etme. Theodore'a karşı ne hissettiğini öğren. Bana iyi haberler getir ve o yüzüğün yenisi gelsin. Döner merdivenin dibinde bekle. Marki'yi ziyaret edeceğim ve dönüşte seninle biraz daha konuşacağım."

Genel bir sohbetten sonra Manfred, acil meseleler hakkında konuşmak zorunda oldukları için Frederic'ten yanındaki iki şövalyeyi göndermesini istedi. İkisi yalnız kalır kalmaz, kurnazca bahanelerle Matilda konusunda Marki'nin ağzını aramaya başladı. Onun, kendi arzusuna göre davranmaya meyilli olduğunu görünce, evlilik törenlerinde ortaya çıkacak zorluklarla ilgili imalarda bulundu. Tam o anda Bianca aceleyle odaya girdi, çılgın gibi görünüyor, hareketlerinden büyük bir dehşet içinde bulunduğu belli oluyordu.

"Ah! Efendim, efendim!" diye haykırdı, "Hepimiz mahvolduk! Yine geldi! Yine geldi!"

Manfred şaşkınlıkla, "Yine gelen ne?" diye haykırdı.

"Ah! O el! O dev! O el! Yardım edin bana! Korkudan çıldırıyorum," diye haykırdı Bianca. "Bu gece şatoda uyumayacağım. Nereye

gideyim? Eşyalarım yarın arkamdan gelebilir. Francesco'yla evlensem mutlu olur muydum? İşte bu, hırstan ileri geliyor!"

"Sizi böyle korkutan şey nedir, genç hanım?" dedi Marki. "Burada güvendesiniz, endişelenmeyin."

"Ah! Efendim, çok iyisiniz," dedi Bianca, "ama cesaret edemem. Hayır, yalvarırım gitmeme izin verin. Bu çatı altında bir saat daha kalacağıma her şeyi arkamda bırakmayı tercih ederim."

"Git buradan, aklını kaçırmışsın," dedi Manfred. "Sözümüzü kesme, önemli konular hakkında konuşuyorduk. Efendim, bu genç kız kriz geçiriyor. Benimle gel, Bianca."

"Ah! Azizler! Hayır," dedi Bianca, "majestelerini uyarmak için geldiği kesin. Yoksa neden bana görünsün ki? Sabah ve akşam dua ederim. Ah! Keşke majesteleri Diego'ya inanmış olsaydı! Onun salonun yanındaki odada gördüğü ayağın benzeri bu el. Peder Jerome bize sık sık, kehanetin bugünlerde gerçekleşeceğini söylüyordu... 'Bianca,' diyordu, 'sözlerimi bir kenara yaz...'"

Manfred öfkeyle, "Saçmalıyorsun," dedi. "Defol! Bu saçmalıkları da arkadaşlarını korkutmaya sakla."

"Ne! Efendim," diye haykırdı Bianca, "bir şey görmediğimi mi düşünüyorsunuz? Büyük merdivenlerin dibine gidin. Yaşadığıma emin olduğum gibi onu gördüğüme de eminim."

"Ne gördünüz? Bize ne gördüğünüzü söyleyin, güzel kız," dedi Frederic.

"Majesteleri," dedi Manfred, "sonunda onlara inanacak kadar hayalet hikâyeleri dinlemiş aptal bir kızın hezeyanlarına kulak verebilir misiniz?"

"Bu, hayalden fazlası," dedi Marki. "Korkusu, hayal gücünün eseri olamayacak kadar doğal ve güçlü görünüyor. Söyleyin bize, güzel kız, sizi böyle etkileyen şey nedir?"

"Evet, efendim, size teşekkür ederim," dedi Bianca. "Sanırım çok solgun görünüyorum, kendimi toparlayınca daha iyi olacağım. Majestelerinin emriyle Leydi Isabella'nın odasına gidiyordum..."

"Ayrıntıları istemiyoruz," diye araya girdi Manfred. "Mademki Marki hazretleri öyle istiyor, devam et; ama kısa kes."

"Efendim! Majesteleri insanı nasıl da engelliyor!" diye cevap verdi Bianca. "Korkarım tüylerim... Eminim ki hayatımda hiç... Peki! Efendim, size söylediğim gibi, majestelerinin emriyle Leydi Isabella'nın odasına gidiyordum. O, açık mavi odada kalıyor, sağ tarafta bir çift merdiven var. Büyük merdivenlere geldiğimde, majestelerinin armağanına bakıyordum..."

"Ya sabır!" dedi Manfred, "Bu kız sadede gelemeyecek mi? Kızıma sadakatle hizmet etmenden ötürü sana değersiz bir mücevher vermemin Marki için ne önemi var? Ne gördüğünü öğrenmek istiyoruz."

"Eğer izin verirseniz," dedi Bianca, "majestelerine anlatacağım. İşte yüzüğü ovalıyordum, eminim ki daha üç basamak çıkmamıştım, zırhın tıkırtısını duydum. Diego'nun, salonun yanındaki odada, devin onu altüst ettiği sırada duyduğunu söylediği, dünyada benzeri olmayan o sesti."

"Ne devi bu, efendim?" dedi Marki. "Şatonuza devler ve cinler mi dadandı?"

"Tanrım! Nasıl? Siz salonun yanında bulunan odadaki devin hikâyesini duymadınız mı?" diye haykırdı Bianca. "Majestelerinin size anlatmamış olmasına şaşırdım. Belki bir kehanet olduğunu da bilmiyorsunuzdur..."

"Bu saçmalık dayanılmaz," diye araya girdi Manfred. "İzin verin de şu aptal kızı gönderelim, efendim! Konuşacağımız daha önemli meseleler var."

"Kabul edin ki," dedi Frederic, "bunlar saçmalık değil. Ormanda yanına gönderildiğim dev kılıç, onun benzeri olan şuradaki miğfer... Bunlar da zavallı kızın beyninin hayalleri mi?"

"Efendim, Jaquez'in de böyle düşünmesi sizi memnun edebilir," dedi Bianca. "Biz bazı tuhaf değişimlere tanık olmadan ayın ortaya çıkmayacağını söylüyor. Bana göre, bunlar yarın gerçekleşecek olur-

larsa şaşırmam; çünkü dediğim gibi, zırhın tıkırtısını duyduğumda soğuk terler döktüm. Yukarı baktım, inanır mısınız, büyük merdivenlerin en üstteki tırabzanında zırh içinde kocaman bir el gördüm. Bayılacağımı sandım. Buraya gelene kadar hiç durmadım... Kendimi şatonun dışına bir atsaydım! Leydi Matilda dün sabah bana, Prenses Hippolita'nın bir şey bildiğini söyledi."

"Küstahsın!" diye haykırdı Manfred. "Marki hazretleri, bu sahnenin beni küçük düşürmek için planlandığından şüpheleniyorum. Kendi hizmetkârlarım onurumu kıran hikâyeler yaymak için kandırıldılar mı? Erkekçe bir cesaretle hakkınızın peşine düşün ya da önerildiği gibi, ihtilafımızı çocuklarımızın evlilikleriyle yok edelim. Ama bana inanın, ücretli hizmetçi kızları kullanmak sizin durumunuzdaki bir prense yakışmıyor."

"Suçlamanızı reddediyorum," dedi Frederic. "Bu saate kadar genç hanımı hiç görmedim. Ona mücevher de vermedim. Efendim, efendim, vicdanınız, kabahatiniz sizi itham ediyor, şüpheyi de benim üstüme çekiyor; fakat kızınız sizde kalsın, artık Isabella'yı da aklınızdan geçirmeyin. Çoktandır ailenizin üstüne çökmüş olan kıyamet, onunla bütünleşmeme engel oluyor."

Frederic'in bu sözleri söylediği sıradaki kararlı ses tonundan telaşlanan Manfred, onu sakinleştirmeye çalıştı. Bianca'yı gönderdikten sonra, Marki'ye öyle şeyler teklif etti, Matilda için öyle ustalıklı övgüler sıraladı ki Frederic bir kez daha tereddüt etti. Yine de tutkusu çok yeni olduğu için aklından geçen kuşkuların hemen üstesinden gelemiyordu. Bianca'nın söylediklerinden, Tanrı'nın Manfred'e karşı olduğuna inanmasını sağlamaya yetecek kadarını anlamıştı. Tasarlanan evlilikler de hak talebini ortadan kaldırıyordu. Otranto Prensliği'nin, Matilda vasıtasıyla elde edeceği şarta bağlı veraset hakkından daha güçlü bir cazibesi vardı. Yine de vaatlerinden tamamen vazgeçmeyecekti; ama zaman kazanmak amacıyla, Manfred'e Hippolita'nın gerçekten boşanmaya razı olup olmadığını sordu. Başka engel kalmamasının heyecanını duyan Prens, karısı üzerin-

deki etkisine de güvenerek, karısının boşanmaya razı olduğuna ve gerçeği Hippolita'nın ağzından duymasının onu tatmin edebileceğine dair Marki'ye güvence verdi.

Onlar böyle konuşurlarken ziyafetin hazır olduğu haberi geldi. Manfred, Frederic'i büyük salona götürdü, orada Hippolita ve genç prensesler tarafından karşılandılar. Manfred, Marki'yi Matilda'nın yanına oturttu, kendisi de karısıyla Isabella'nın arasına oturdu. Hippolita sakin bir ciddiyetle hareket ediyordu; ama genç hanımlar sessiz ve hüzünlüydüler. Gecenin geri kalanında Marki'yle arasındaki meselenin peşini bırakmamaya kararlı olan Manfred, aşırı neşeliymiş gibi görünerek ve Frederic'e durmadan şarap kadehleri dayayarak ziyafeti geç saatlere kadar sürdürdü. Manfred'in arzu ettiğinden daha tedbirli olan Frederic, onun bu yoğun ısrarlarına, yakın zaman önce kan kaybetmesini bahane ederek karşı koydu. Prens ise moral bozukluğunu düzeltmek ve umursamaz görünmek için kendini zehirleyecek kadar olmasa da bol bol içti.

Gece iyice ilerlemiş, ziyafet sona ermişti. Manfred, Frederic'le birlikte ayrıldı; ama Frederic hâlsizliğini ve dinlenmesi gerektiğini ileri sürerek odasına çekildi; Prens'e nazikçe, kendisi ona katılana kadar, kızının majesteleriyle ilgileneceğini söyledi. Manfred daveti kabul etti ve kederli Isabella'ya odasına kadar refakat etti. Matilda ise şatonun surlarında gecenin tazeliğinin keyfini çıkarmak için annesinin yanına gitti.

Herkes dağılınca, Frederic odasından ayrılarak Hippolita'nın yalnız olup olmadığını soruşturdu; Prenses'in hizmetkârlarından biri onu dışarıya çıkarken görmediğini, bu saatte genellikle özel ibadet odasına çekildiğini ve onu muhtemelen orada bulacağını söyledi. Yemek sırasında Marki, Matilda'yı artan bir tutkuyla seyretmişti. Şimdi Hippolita'yı, kocasının güvencesini verdiği eğilimde görmeyi diliyordu. Endişe duyduğu kehanetler de arzularının arasında unutulmuştu. Sessizce ve fark edilmeden Hippolita'nın odasına doğru ilerledi, onu boşanmayı kabul etmesi için cesaretlendirmek niyetiy-

le içeriye girdi; çünkü Manfred'in, Matilda'yı kendisine vermeden önce, Isabella'ya sahip olmayı değiştirilemez bir şart olarak sunmaya karar verdiğini anlamıştı.

Marki, Prenses'in odasına hâkim olan sessizliğe şaşırmadı. Kendisine bildirildiği gibi, ibadet odasında olacağı sonucuna vararak ilerledi. Kapı aralıktı; gece kasvetli ve bunaltıcıydı. Kapıyı usulca ittiğinde sunağın önünde diz çökmüş birini gördü. Yaklaşınca bir kadın gibi değil de, sırtı ona dönük, uzun yünlü elbise giymiş biri gibi göründü. Duaya dalmış gibiydi. Marki geri dönmek üzereydi ki şahıs ayağa kalktı ve Frederic'e bakmadan, bir süre derin düşüncelere dalmış vaziyette durdu. Marki, kutsal kişinin ortaya çıkmasını bekleyerek ve ibadetini nezaketsizce böldüğü için ondan özür dilemeye niyetlenerek, "Saygıdeğer Peder, Leydi Hippolita'yı arıyordum," dedi.

"Hippolita mı?" diye cevap verdi boğuk bir ses. "Bu şatoya Hippolita'yı aramak için mi geldin?" Sonra şahıs yavaşça dönünce, Frederic keşiş cüppesine sarınmış bir iskeletin etsiz çenesini ve boş göz çukurlarını fark etti.

Frederic geri çekilerek, "İyilik melekleri koruyun beni!" diye haykırdı.

Hayalet, "Onların korumasına layık ol!" dedi.

Frederic, dizlerinin üstüne çökerek, hayaletin ona merhamet etmesi için yalvardı.

"Beni hatırlamadın mı?" dedi hayalet. "Joppa ormanını hatırla!"

Frederic titreyerek, "Sen o kutsal keşiş misin?" diye haykırdı. "Sonsuz huzurun için bir şey yapabilir miyim?"

"Bedensel zevklerin peşine düşmek için mi esaretten kurtuldun?" dedi hayalet. "Toprağa gömülü kılıcı ve üzerine kazınmış olan Tanrı'nın buyruğunu unuttun mu?"

"Unutmadım, unutmadım," dedi Frederic, "ama söyle, kutsal ruh, benden yapmamı istediğin şey nedir? Yapılacak ne kaldı?"

"Matilda'yı unutmak!" dedi hayalet ve gözden kayboldu.

"Frederic'in kanı donmuştu. Birkaç dakika hareketsiz kaldı. Sonra sunağın önünde yere kapanarak tüm azizlere, bağışlanmasına aracılık etmeleri için yalvardı. Bu heyecanı bir gözyaşı seli takip etti; her şeye rağmen güzel Matilda'nın hayali aklına düştü, tövbe ile tutku arasında kalarak yerde öylece durdu. Marki, ruhsal ızdırabından kurtulamadan, Prenses Hippolita elinde ince bir mumla tek başına ibadet odasına girdi. Yerde hareketsiz duran bir adam görünce, onun ölü olduğunu düşünerek çığlık attı. Onun korkusu Frederic'i kendine getirdi. Yüzü gözyaşlarıyla ıslanmış bir hâlde aniden ayağa kalkarak Prenses'in huzurundan hızla uzaklaşacaktı, ama Hippolita onu durdurarak, en dokunaklı ifadelerle rahatsızlığının sebebini ve onu bu vaziyette bulmasına hangi tuhaf rastlantının yol açtığını açıklamasını rica etti.

Marki kederle, "Ah, erdemli Prenses!" dedi ve sustu.

"Tanrı aşkına, efendim," dedi Hippolita, "bu heyecanın nedenini açıklayın! Bu mahzun seslerin, adımı endişeyle vurgulamanızın anlamı nedir? Tanrı, perişan Hippolita için daha ne dertler hazırlıyor? Yine de sessizsiniz! Tüm merhametli melekler adına, size yalvarıyorum, soylu Prens," diye devam etti Frederic'in ayaklarına kapanarak, "yüreğinizdekini açıklayın. Benim için üzüldüğünüzü görüyorum, çektirdiğiniz şiddetli azabı hissediyorsunuz. Konuşun, Tanrı aşkına! Çocuğumu ilgilendiren bir şey mi biliyorsunuz?"

"Konuşamam," diye haykırdı Frederic. "Ah Matilda!"

Birdenbire Prenses'in yanından ayrılarak kendi dairesine koştu. Kapıda, onu aramaya ve gecenin birkaç saatini müzik ve eğlenceyle geçirmeyi teklif etmeye gelen, yüzü şaraptan ve aşktan kızarmış Manfred yanına yaklaştı. Ruh hâline uygun olmayan bu davete kızan Frederic, onu kaba bir biçimde kenara itti, odasına girip kapıyı Manfred'in yüzüne sertçe çarptı ve içeriden sürgüledi. Bu anlaşılmaz davranışa öfkelenen kibirli Prens, pek ölümcül aşırılıklara eğilimli bir ruh hâliyle oradan çekildi. Avludan geçerken, Jerome ve Theodore'u gözetlesin diye manastıra yerleştirdiği hizmetkâra rast-

ladı. Acele etmekten soluk soluğa kalmış olan bu adam, efendisine Theodore ve şatodan bir hanımefendinin o sırada Aziz Nicholas Kilisesi'nde, Alfonso'nun mezarı başında özel bir görüşme yaptıklarını bildirdi. Theodore'u oraya kadar takip etmişti, ama geçenin karanlığı kadının kim olduğunu anlamasını engellemişti.

Öfkeye kapılan ve çekinmeden tutkusunda ısrar etmesi üzerine Isabella tarafından reddedilen Manfred, onun huzursuzluğuna Theodore'la buluşmak için sabırsızlanmasının neden olduğuna kuşku duymuyordu. Bu varsayımla tahrik olmuş ve genç kızın babasına da hiddetlenmiş bir hâlde gizlice büyük kiliseye koştu. Sıraların arasından sessizce geçerek, ışıklı pencerelerden hafifçe süzülen solgun ay ışığının rehberliğinde, aradığı kişilerin belirsiz fısıltılarının yönlendirdiği Alfonso'nun mezarına doğru süzüldü. Anlayabildiği ilk sözler şunlardı:

"Eyvah! Bana mı bağlı? Manfred birleşmemize asla izin vermeyecek."

Zorba, hançerini çekip kızın omzunun üzerinden konuşan kişinin göğsüne saplayarak "Hayır, işte bu ona engel olacak!" diye haykırdı.

"Ah! Ben, katledildim!" diye haykırdı Matilda yere yığılırken. "Yüce Tanrım, ruhumu yanına al!"

Theodore, "Vahşi, merhametsiz canavar, ne yaptın!" diye haykırdı, üstüne atılıp hançerini elinden sertçe çekti.

"Dur, çek o saygısız elini!" diye haykırdı Matilda, "O benim babam!"

Aklı başına gelmeye başlayan Manfred, göğsünü yumrukladı, ellerini saçlarına doladı ve kendine saplamak için hançeri Theodore'dan geri almaya çalıştı. Şaşkına dönen ve sadece Matilda'ya yardım etmek için üzüntüsüne hâkim olan Theodore, haykırışlarıyla keşişlerden bazılarının yardıma gelmesini sağlamıştı. Bir kısmı, sarsılmış hâldeki Theodore'la birlikte, ölmekte olan Prenses'in kanamasını durdurmaya uğraşırken, kalanı da Manfred'in kendine zarar verme-

sine engel oluyordu.

Kendini sabırla kaderine teslim eden Matilda, minnettar bir sevgilinin bakışlarıyla Theodore'un gayretinden razı olduğunu bildirdi. Yine de hâlsizliği konuşmasına izin verdiği ölçüde, yardım edenlere babasını teselli etmeleri için yalvardı. O zamana kadar Jerome da vahim haberi almış ve kiliseye varmıştı. Bakışları Theodore'u ayıplar gibiydi, ama Manfred'e dönerek şöyle dedi:

"Şimdi, zorba! Senin o dinsiz ve takıntılı kafanın meydana getirdiği kederin neticesine bak! Alfonso'nun kanı, intikam için Tanrı'ya yakardı ve Tanrı, sunağının cinayetle kirlenmesine izin verdi ki Prens'in mezarının dibinde kendi kanını dökebildin!"

"Zalim adam!" diye haykırdı Matilda, "Bir babanın kederini ağırlaştırıyorsun. Tanrı babamı kutsasın ve benim yaptığım gibi onu bağışlasın! Efendim, benim merhametli babam, çocuğunuzu bağışlıyor musunuz? Aslında buraya Theodore'u görmeye gelmedim. Theodore'u bu mezarın yanında dua ederken buldum, annem beni buraya sizin adınıza ve kendisi adına yalvarmam için göndermişti. Sevgili babam, çocuğunuzu kutsayın ve onu bağışladığınızı söyleyin."

"Seni bağışlamak mı? Bu ölüm saçan canavar mı?" diye haykırdı Manfred. "Katiller bağışlayabilir mi? Seni Isabella zannettim, ama Tanrı kanlı elimi çocuğumun kalbine yöneltti. Ah Matilda! Söyleyemiyorum...Öfkemin körlüğünü bağışlayabilir misin?"

"Bağışlayabilirim, bağışlıyorum. Tanrı şahidim olsun!" dedi Matilda. "Fakat sormaya zamanım varken... Ah! Annem! O ne hissedecek? Onu teselli edecek misiniz, efendim? Onu bir kenara bırakmayacaksınız, değil mi? Sizi gerçekten seviyor! Ah, bayılıyorum! Beni şatoya götürün. Gözlerimi annemin kapatmasını sağlayacak kadar yaşayabilecek miyim?"

Theodore ve keşişler, manastıra götürülmesine izin vermesi için içtenlikle yalvardılar, ama şatoya taşınma isteğinde öyle ısrarcıydı ki onu bir sedyeye yerleştirerek arzu ettiği gibi oraya taşıdılar.

Matilda'nın başını koluyla destekleyen ve umutsuz bir aşkın ızdırabı içinde üzerine eğilen Theodore, hâlâ ona yaşam umudu aşılamaya çalışıyordu. Öte yandan Jerome, cennet hakkındaki konuşmalarla onu avutuyor, genç kızın masum gözyaşlarıyla yıkadığı bir haçı önünde tutarak onu ölümsüzlüğe geçişine hazırlıyordu. Pek derin bir kedere gömülmüş olan Manfred, çaresizlik içinde sedyenin peşinden gidiyordu.

Onlar şatoya varmadan önce, korkunç felaketten haberdar edilen Hippolita katledilen çocuğunu karşılamak için âdeta uçarak yola düşmüştü, ama kederli alayı gördüğünde acısının kuvveti onu hissiz bıraktı ve bayılarak cansızmış gibi yere yığıldı. Ona eşlik eden Isabella ve Frederic de neredeyse aynı derecede üzüntüyle kahrolmuşlardı. Sadece Matilda kendi durumuna karşı duyarsız görünüyordu; her düşünce, annesi için hissettiği şefkatin içinde kaybolmuştu.

Sedyenin durdurulmasını emretti, Hippolita kendine gelir gelmez, genç kız babasını istedi. Konuşamayacak durumda olan adam yaklaştı. Matilda babasının ve annesinin ellerini tutup avucunda kenetledi ve sonra kalbine götürdü. Manfred bu dokunaklı şefkat sahnesine dayanamadı. Kendini yere attı ve doğduğu güne lanet okudu. Matilda'nın bu duygusal çırpınmaları kaldıramayacağından endişelenen Isabella, Manfred'in odasına götürülmesini emretme işini üstlendi ve Matilda'nın da en yakın odaya taşınmasını sağladı. Ancak kızı kadar hayatta sayılabilecek olan Hippolita, ondan başka her şeye kayıtsızdı. Ama cerrahlar Matilda'nın yarasını muayene ederken, şefkatli Isabella'nın endişesi onu da oradan uzaklaştırmak istediğinde, "Beni uzaklaştırmak mı? Asla, asla! Sadece onda yaşadım ve onunla öleceğim!" diye haykırdı.

Matilda annesinin sesini duyunca gözlerini açtı, ama hiç konuşmadan tekrar kapattı. Yavaşlayan nabzı ve elinin nemli soğukluğu iyileşeceğine dair tüm umutları hemen yok etmişti. Theodore dışarıdaki odaya kadar cerrahları takip etti ve cinnet benzeri bir heyecan içinde, onların o vahim hükmü açıkladıklarını duydu.

"Yaşarken benim olamayacağına göre, hiç değilse ölürken benim olsun!" dedi ve Marki'yle birlikte cerrahlara refakat eden Rahip'e, "Peder! Jerome! Ellerimizi birleştirmeyecek misin?" diye haykırdı.

"Bu çılgın düşüncesizliğinin anlamı nedir?" dedi Jerome. "Şimdi evliliğin zamanı mı?"

"Zamanı, zamanı!" diye haykırdı. "Heyhat! Başka zaman yok!"

"Genç adam, çok mantıksızsınız," dedi Frederic. "Bu kader ânında sizin abartılı heyecanlarınıza kulak asacağımızı mı sanıyorsunuz? Prenses'e karşı hangi hak iddialarında bulunabilirsiniz ki?"

"Bir prensin hak iddiaları," dedi Theodore, "Otranto egemenliğine sahip bir prensin. Bu saygıdeğer adam, babam, bana kim olduğumu söyledi."

"Saçmalıyorsunuz," dedi Marki. "Mademki Manfred cinayetle, günahkâr bir cinayetle tüm haklarını kaybetti, artık benden başka Otranto Prensi yok."

Jerome amirane bir tavırla, "Efendim," dedi, "size doğruyu söylüyor. Bu sırrı böyle çabuk açıklamaya niyetim yoktu, ama kader kendi işini öne alıyor. Theodore'un ateşli tutkusunun belli ettiği şeyi, benim dilim de onaylıyor. Bilin ki Prens, Alfonso Kutsal Topraklar'a doğru denize açıldığında..."

"Açıklama yapmanın sırası mı?" diye haykırdı Theodore. "Baba, gel ve beni Prenses'le evlendir. O benim olsun! Başka her konuda sorumluluğumu bilerek itaat edeceğim sana. Hayatım! Sevgilim Matilda!" diye devam etti Theodore tekrar içerideki odaya koşarak, "Benim olmayacak mısın? Kutsamayacak mısın senin..."

Isabella, Prenses'in sona yaklaştığını anlayarak, ona sessiz olmasını işaret etti.

"Ne, öldü mü?" diye haykırdı Theodore. "Bu mümkün mü?"

Theodore'un haykırışlarının şiddeti Matilda'yı kendine getirdi. Gözlerini açıp etrafta annesine bakındı.

"Canım benim, buradayım!" diye haykırdı Hippolita. "Seni bırakacağımı sanma!"

"Ah! Ne kadar iyisiniz," dedi Matilda. "Ama benim için ağlamayın, anneciğim! Kederin olmadığı yere gidiyorum. Isabella, beni sevdiniz; benim bu kıymetli kadına duyduğum sevgiden onu mahrum etmeyeceksiniz, değil mi? Gerçekten hâlim kalmadı!"

Hippolita bir gözyaşı seli içinde, "Ah! Çocuğum! Çocuğum!" dedi, "Seni bir anlığına da olsa burada tutamaz mıyım?"

"Bu olmayacak," dedi Matilda, "beni Tanrı'ya emanet edin. Babam nerede? Onu bağışlayın, sevgili anneciğim... Ölümümden ötürü onu bağışlayın. O bir hataydı. Ah! Unutmuştum... Sevgili anneciğim, Theodore'u bir daha görmeyeceğime söz vermiştim... Belki de felaketi getiren buydu... Ama kasıtlı değildi... Beni bağışlayabilir misiniz?"

"Ah! Acı çeken ruhumu yaralama!" dedi Hippolita, "Sen beni asla incitmedin. Eyvah! Kendinden geçiyor! Yardım edin! Yardım edin!"

"Bir şey daha söyleyecektim," dedi Matilda mücadele ederek, "ama olamayacak... Isabella... Theodore... Hatırım için... Ah!" Son nefesini verdi.

Isabella ve yardımcıları Hippolita'yı ölüden ayırdılar; ama Theodore kendisini ondan uzaklaştırmaya kalkışan herkesi öldürmekle tehdit etti. Onun toprak kadar soğuk ellerine binlerce öpücük kondurdu ve umutsuz aşkın söyletebileceği her sözü söyledi.

Bu sırada Isabella, üzgün Hippolita'yı birlikte odasına gidiyordu; fakat avlunun ortasında, kendi düşünceleriyle aklı karışmış olan ve bir kez daha kızını görmeye istekli bir hâlde onun kaldığı odaya doğru ilerleyen Manfred'le karşılaştılar. Ay yükselmiş olduğundan, yüzlerindeki mutsuz ifadeyi görüp korktuğu olayın gerçekleştiğini anladı.

"Ne! Öldü mü!" diye haykırdı çılgınca bir şaşkınlıkla.

O anda bir gök gürültüsü şatoyu temellerine kadar sarstı; yer sallandı ve arkadan ölümcül zırhın tangırtısı duyuldu. Frederic ve Jerome kıyamet gününün geldiğini sandılar. Jerome, Theodore'u

onlarla birlikte gelmeye zorlayarak avluya koştu. Theodore göründüğü anda, Manfred'in arkasındaki şato duvarları büyük bir güçle yıkıldı ve yıkıntıların ortasında Alfonso'nun muazzam boyuttaki bir sureti ortaya çıktı.

"Alfonso'nun gerçek vârisi Theodore, işte karşınızda!" dedi görüntü. Bu sözleri söyleyip bir gök gürültüsü eşliğinde görkemli bir şekilde göğe yükseldi; birbirinden ayrılan bulutların arasından Aziz Nicholas'ın sureti göründü ve Alfonso'nun silüetini de yanına alarak tüm ihtişamıyla fâni gözlerden uzaklaşıverdi.

Seyirciler ilahî iradeyi kabul ederek yere kapandılar. Sessizliği ilk bozan Hippolita oldu.

"Efendim," dedi umutsuz hâldeki Manfred'e, "insan azametinin değersizliğine bakın! Conrad gitti! Matilda da artık yok! Theodore'un ise Otranto'nun gerçek prensi olduğunu görüyoruz. Hangi mucizeyle öyle olduğunu bilmiyorum, akıbetimizin bildirilmiş olması bizim için yeterli! Yaşayacağımız birkaç elim saati, Tanrı'nın başka gazaplarına karşı koyarak geçirmesek, olmaz mı? Tanrı bizi istemiyor, bize inziva sunan şuradaki kutsal manastır odalarından başka bir yere kaçamayız."

"Sen, masum ama kederli kadın! Benim günahlarım yüzünden keder çeken kadın! Yüreğim sonunda senin dinî öğütlerine açıldı. Ah! Olur mu? Ama olamaz... Çok şaşırdın... Bırak, sonunda kendime âdil davranayım! Gücenmiş Tanrı'ya sunabileceğim tüm memnuniyet, utancı yüklenmektir. Hikâyem bu hükümleri getirdi. İtirafım bunun kefaretini ödesin. Ama, ah! Gaspın ve öldürülmüş bir çocuğun kefareti nasıl ödenebilir ki? Hem de kutsal yerde öldürülmüş bir çocuğun! Kaydedin beyler, bu kanlı kayıt geleceğin zorbalarına bir uyarı olsun!

"Hepinizin bildiği gibi, Alfonso Kutsal Topraklar'da öldü. Sözümü keseceksiniz, akıbetinin iyi olmadığını söyleyeceksiniz. Çok doğru, yoksa başka ne için Manfred bu acı kadehi tortularına kadar içmek zorunda kalsın ki? Büyükbabam Ricardo onun mabe-

yincisiydi, atalarımın günahlarının üstünü kapatırdım, ama boşuna olur! Alfonso zehirlenerek öldü. Uydurma bir vasiyet Ricardo'yu onun vârisi ilan etti. Günahları da peşinden geldi, ama Conrad'ı da Matilda'yı da kaybeden o değildi! Hâkimiyeti gaspetmenin tüm bedelini ben ödüyorum! Bir fırtınaya yakalandı. Günahı aklından çıkmıyordu, Otranto'ya varana kadar yaşarsa bir kilise ve iki manastır kuracağına dair Aziz Nicholas'a söz verdi. Adağı kabul edildi. Aziz ona rüyasında göründü, meşru sahibi şatoya sığamayacak kadar büyüyene kadar ve Ricardo'nun kanından erkek çocuklar ona sahip olduğu sürece, Ricardo'nun soyunun Otranto'da hüküm süreceğini vadetti. Heyhat! Heyhat! Onun o sefil soyundan geriye, benden başka, ne erkek ne kadın kaldı! Ben üstüme düşeni yaptım, gerisini bu üç günün acıları anlatıyor. Bu genç adam nasıl Alfonso'nun vârisi olabilir, bilmiyorum, yine de bundan kuşku duymuyorum. Bu mülkler onundur, onları bırakıyorum, ama Alfonso'nun bir vârisi olduğunu bilmiyordum. Tanrı'nın iradesini sorgulamıyorum. Manfred, Ricardo'nun yanına çağırılana kadar, o kederli boşluğu mahrumiyet ve dualar doldurmalıdır."

"Geriye kalanları anlatmak bana düşüyor," dedi Jerome. "Alfonso, Kutsal Topraklar'a doğru denize açıldığında bir fırtına onu Sicilya kıyılarına sürüklemişti. Ricardo ve maiyetini taşıyan diğer gemi ise, lord hazretlerinin de duymuş olacağı gibi, ondan ayrıldı."

"Çok doğru," dedi Manfred, "bana verdiğiniz unvan, toplum dışına itilmiş birinin talep edebileceğinden fazlası. Neyse, öyle olsun, devam edin."

Jerome'un yüzü kızardı ve devam etti.

"Alfonso üç ay boyunca rüzgâr uygun olmadığından Sicilya'da kaldı. Orada Victoria adında güzel bir kıza âşık oldu. Kızı yasak zevkler için ayartmayacak kadar dindar bir adamdı. Evlendiler. Bu aşkın, bağlı olduğu kutsal savaş yeminine aykırı olduğunu düşünerek Haçlı Seferi'nden dönene kadar evliliklerini gizli tutmaya karar verdi; geri döndüğünde onu arayıp bulmayı ve meşru karısı olarak

tanımayı tasarlamıştı. Bıraktığında Victoria hamileydi. Onun yokluğunda bir kız çocuk doğurdu. Ama efendisinin ölümüne ve yerine Ricardo'nun geçtiğine dair vahim söylentiyi duyana kadar bir annenin acılarını hissetmiş sayılmazdı. Kimsesiz, çaresiz bir kadın ne yapabilirdi? Beyanı işe yarar mıydı? Yine de efendim, elimde geçerli bir yazılı belge var."

"Gerek yok," dedi Manfred, "bugünlerde yaşanan dehşet, şimdi gördüğümüz hayali görüntü, hepsi, açıklamanızı bin tane parşömenden daha fazla doğruluyor. Matilda'nın ölümü ve benim uzaklaştırılmam..."

"Sakin olun, efendim," dedi Hippolita, "bu kutsal adam acılarınızı depreştirmek istemedi."

Jerome devam etti.

"Gereksiz şeyler üzerinde durmayacağım. Victoria'nın doğurduğu kız, ergenlik çağına geldiğinde benimle evlendirildi. Victoria öldü, sır ise içimde saklı kaldı. Theodore'un hikâyesi de gerisini anlatmıştı."

Rahip durdu. Kederli topluluk şatonun ayakta kalan kısmına çekildi. Sabah Manfred, Hippolita'nın da onayıyla prenslikten çekildiğine dair imza attı ve ikisi de komşu manastırlarda dinî yaşam biçimini benimsediler. Frederic, Hippolita'nın Isabella'ya olan sevgisinin teşvikiyle kızını yeni prense teklif etti. Ama Theodore'un acısı başka bir aşk düşüncesini kabul etmesi için fazla tazeydi; ancak Isabella'yla sevgili Matilda'sı hakkında sıkça sohbet ettikten sonra, sadece ruhunu ele geçiren hüznü daima hoş görebilecek birinin dostluğunda mutluluğu tadabileceğine ikna oldu.

SON

SONSÖZ

HORACE WALPOLE'UN GOTİK MİRASI

Dr. Uğur KILINÇ

Politikacı, sanat tarihçisi, aynı zamanda antika meraklısı bir koleksiyoncu olan Horace Walpole, babası ve Birleşik Krallık'ın ilk başbakanı Robert Walpole'un ölümünden iki yıl sonra Twickenham kasabasında bir malikâne satın aldı. 1748'de dostu Horace Mann'a yazdığı mektupta *"...kendi zevkimi tatmin etmek ve hayalimi gerçekleştirmek üzere küçük, gotik bir şato inşa edeceğim,"* diyerek bu yere yönelik planlarından bahsetmişti.* Filhakika yukarıdan Thames Nehri'ne nazır malikâne Walpole'un yaşamı boyunca, onun beğenisini yansıtan gotik bir yapıya evrildi. Yazarın Strawberry Hill adını verdiği şato, aynı zamanda dönemin İngiliz mimarisinde gotik stilin dirilişini temsil eden en önemli göstergelerden biri oldu. 1757'de şatosunda özel bir basımevi kuran Walpole, yakın dostu Thomas Gray'in de aralarında bulunduğu şair ve yazarların eserlerini yayımladı. Strawberry Hill'de sanat tarihi ve koleksiyonculuk üzerine ça-

* Frederick S. Frank (2003). *Horace Walpole's The Castle of Otranto, A Gothic Story and The Mysterious Mother, A Tragedy.* Ed. Frederick S. Frank. Toronto: Broadview Press, s. 39.

lışmalarına devam eden yazar, *Otranto Şatosu*'nu da burada kaleme almaya başladı.*

Kendisi gibi antika eşyaları ve eski yazmaları ilgiyle takip eden dostu William Cole'a yazdığı 1765 tarihli mektubunda *Otranto Şatosu* romanını yazma sürecinin bir haziran sabahı gördüğü rüyanın etkisiyle başladığını aktaran Walpole, bu durumu "*Benim gibi, kafası gotik hikâyelerle dolu bir adam için oldukça doğal bir rüya,*" olarak yorumluyordu.** Walpole'un rüyasında gördüğü, eski bir şatonun merdivenlerinde zırhlı, devasa bir eldi. Bu imgenin nasıl şekilleneceğini ve anlatının nereye gideceğini öngörmeden yazmaya başlayan Walpole, romanı tamamladığında dostu Gray'in de teşvikleriyle, kendi basımevi aracılığıyla yayımladı. 1764'ün Noel Günü, 500 kopyası çoğaltılan kitabın künyesinde basım tarihi olarak 1765 yazılıydı. Lâkin eserin ilk baskısında dikkat çeken tek ayrıntı bu değildi. Walpole ilk baskıda kendi adını gizleyerek *Otranto Şatosu*'nu, 1529'da İtalya'da yayımlanan ve yakın zamanda İngiliz Katolik bir ailenin kütüphanesinde bulunan bir el yazması metinden tercüme olarak okura sunmuştu. Öyle ki kitabın iç kapağında roman yazarı Onuphrio Muralto, İtalyancadan çeviren ise William Marshal görünüyordu. Yazarın tercih ettiği bu yaklaşım, sonraki yılların gotik anlatılarında da benimsenecekti.***

On sekizinci yüzyılın ilk yarısında kentleşmenin ve sanayileşmenin ivme kazandığı İngiltere'de, kâğıt üretimlerinin ve matbaacılığın ucuzlamasıyla okuryazar nüfus çoğalmış, edebi ürünlere olan

---

* Jonathan Dent (2016). *Sinister Histories: Gothic Novels and Representations of the Past From Horace Walpole to Mary Wollstonecraft,* Manchester: Manchester University Press, s. 29.

** Frederick S. Frank (2002). "Horace Walpole (1717-1797)". *Gothic Writers: A Critical and Bibliographical Guide.* Ed., Douglass H. Thomson, Jack G. Voller, Frederick S. Frank. Westport: Greenwood Press, s. 439.

*** Jonathan Dent (2016). *Sinister Histories: Gothic Novels and Representations of the Past From Horace Walpole to Mary Wollstonecraft,* Manchester: Manchester University Press, s. 40.

talep daha önce olmadığı kadar artmıştı.* Yeni edebi biçimlerin ortaya çıktığı bu dönemde Walpole'un, diğerleri kadar yeni bir biçim olmayan romanı geçmişe ait bir anlatı olarak sunması akıllıca bir seçimdir. Nitekim *Otranto Şatosu*'nun kısa sürede getirdiği başarının ve ilginin ardından Walpole, eserin sahibi olduğunu duyurmakla kalmadı, aynı yıl gerçekleşen ikinci baskıda romana "*Gotik Bir Hikâye*" alt başlığını ekledi.** Dolayısıyla Walpole'u, artık günümüzde yerleşik bir tür olarak konumlanan korkunun kökenine ait olan gotiğin edebi öncüsü olmasının yanı sıra bu türe adını veren bir yazar olarak anmamız gerekir.

"Gotik" daha önce, Walpole'un çağdaşları olan *Mezarlık Şairleri* (*Graveyard Poets*) tarafından mantığın ve sağduyunun sınırlarını tehdit eden yasak duyguları betimlemek için kullanıldı. Thomas Gray, Edward Young ve Robert Blair gibi şairlerin mısralarında gotik, kasvetin, huşunun ve ulvi korkunun yüceliğinin göstergesiydi. *Mezarlık Şairleri*'nin ortaçağa yönelik nostaljileri manastırların, şatoların ve mezarlıkların geçitlerinde ölümle, karamsarlıkla ve melankoliyle yüzleşiyordu.*** On sekizinci yüzyılın ortalarında, gotik estetiğin şiir biçimine yansıyan gölgesinin roman biçimindeki tezahürü ise Walpole'un *Otranto Şatosu* adlı eseri oldu. Aydınlanma Çağı'nda göz ardı edilmeye ve bastırılmaya alışkın olunan duyguları aklın önüne geçiren *Otranto Şatosu,* dönemin edebiyat avlusuna tekinsiz bir gürültüyle düşerek okurları sarstı.

Walpole, *Otranto Şatosu*'nun ortaya çıkışında görmüş olduğu rüyanın etkisinden söz etse de anlatının edebiyat tarihine iz bırakan yönlerinin belirginliğinde yazarın sanatsal yetkinliği öne çıkar. Bu

---

* Leo Löwenthal (1961). *Literature, Popular Culture and Society*. New Jersey: Prentice-Hall, s. 52-53.

** Frederick S. Frank (2003). *Horace Walpole's The Castle of Otranto, A Gothic Story and The Mysterious Mother, A Tragedy*. Ed. Frederick S. Frank. Toronto: Broadview Press, s. 63.

*** Jonathan Dent (2016). *Sinister Histories: Gothic Novels and Representations of the Past From Horace Walpole to Mary Wollstonecraft,* Manchester: Manchester University Press, s. 440-441.

dönemde sanat eserinde aklın ve mantığın yerini alan acı, korku ve doğaüstü tehlikelerin beğeniyi sağlayabildiğine yönelik estetik vurgu, yalnızca *Mezarlık Şairleri*'nin eserleriyle sınırlı değildir. James Hervey'nin ölmeye, ölüme ve ölümden sonra yaşama dair konuları işlediği *Meditations Among the Tombs* (1745)*; Edmund Burke'ün yüce ve güzel olgularını estetik bağlamda tartışarak sanat eserindeki gotiğe ve korkuya yönelik verimli bir düşünce alanı yarattığı *A Philosophical Enquiry into the Origin of Our Ideas of the Sublime and Beautiful* (1757)** ve Richard Hurd'ün William Shakespeare, John Milton ve Edmund Spenser gibi yazarların eserlerini romans ve gotik unsurlar bağlamında değerlendirerek her iki formu da yücenin (*sublime*) sağlayıcısı olarak övdüğü *Letters on Chivalry and Romance* (1762)*** eserleri, hiç şüphesiz Walpole'un gotik imgelemini besleyen fikirler sunmuştur.

Yankı Enki, gotik imgelemin ölüm ile olan ilişkisini yorumlarken "*İster edebi ister mimari olsun, ölümlülük ve ölümsüzlük üzerine sözü olmayan bir gotik yapıt olamaz,*" der ve ekler, "*Gotiğe malzeme olacak en doğaüstü olay, ölümdür.*"**** Horace Walpole, gotik edebiyatın bu vazgeçilmez ilkesinin ilk örneğini *Otranto Şatosu* romanıyla sunar okurlara. Esasen Strawberry Hill'in kendisi bile yazarın gündelik yaşamında gotiğe ve onun temsil ettiği değerlere ne denli yer açtığını kanıtlar niteliktedir. Walpole'un gotik şatosu, mimari bağlamda sadece yeni olana *direnişi* değil aynı zamanda kadimin *dirilişini* vurgular. *Otranto Şatosu* ise dönemin roman biçimine karşı bir direniş, aynı zamanda okuru *yüce* hissiyatıyla buluşturan dirilişin pitoresk bir temsilidir.

---

* James Hervey (1816). *Meditations and Contemplations*, Bungay: Brightly and Childs. S. 1-64.

** Edmund Burke (1764). *A Philosophical Enquiry Into the Origin of Our Ideas of the Sublime and Beautiful*. London: R. and J. Dodsley.

*** Richard Hurd (1911). *Letters on Chivalry and Romance With the Third Elizabethan Dialogue*. Ed. Edith J. Morley. London: Henry Frowde, s. 79-155.

**** Yankı Enki (2017). *Maskenin Düştüğü Yer, Korku Edebiyatı Yazıları*. İstanbul: İthaki Yayınları, s. 53.

Otranto Şatosu, okuru dehşet ve korkunun hayretiyle yüzleştiren bir anlatı barındırır. Romandaki şato, mahzenler, karanlık koridorlar, mağara labirenti ve gizli yeraltı geçitleri gibi tekinsizliğin ve kaosun sağlayıcısı olan uzamlar kendisinden sonra yazılan gotik eserlerde sıkça kullanılmıştır. Karakterler ise muasır değil ancak farklıdır. Otranto Prensi Manfred, kötü ve erdem yoksunu lâkin kimi zaman acıma duygusuyla öne çıkan bir adamdır. Oğlu Conrad'ın talihsiz ölümünün ardından Isabella ile evlenme çabası, karısı Hippolita ile olan ilişkisini ensest bir konuma oturtarak boşanma planını meşrulaştırmaya çalışması ve büyükbabasının haksız yere gaspettiği Otranto Prensliği üzerindeki hâkimiyetini koruma hevesi, olay örgüsünü besleyen önemli çatışma unsurlarıdır. Peder Jerome karakteriyse, *The Monk* (1796) gibi sonraki yıllarda yayımlanan gotik anlatılardakinin aksine, dindarlık olgusunu pekiştiren bir din adamı temsili sunar. Alfonso'nun gerçek vârisi olarak anlatı boyunca erdemli bir duruş sergileyen tek karakter Theodore'dur. Vârisin omzundaki kanlı ok lekesi, asaletin ve soyluluğun işareti olarak folklor ve mit metinlerinde de yer alan bir motiftir. Hippolita, Matilda ve Isabella gibi kadın karakterler ise olay örgüsünde zeki, erdemli ancak erkek otoritesine bağlılıklarıyla öne çıkarlar. *Otranto Şatosu*'nu gotik yapan, bu karakterlerin gotik uzamlardaki ruhsal ve fiziksel mücadeleleridir.

Devasa miğfer, Alfonso'nun hayaleti, hayaletin keşiş cüppesine sarınmış etsiz bir iskelet olarak görünümü, şatoyu temellerine kadar sarsan doğaüstü bir güç, görünmez ellerin kapattığı kapılar, karakterlerin çaresizliği ve tekinsiz mekânlarda üzerlerine çöken melankoli duygusu... *Otranto Şatosu*'nda gotik imgelemin karşılığı olan bu gibi pek çok unsur, sonraki yıllarda yazılan öykü ve romanları etkilemiştir. O hâlde gotiğe her ne kadar, nostaljik bir bakışla Aydınlanma karşıtı bir işlev atfedilse de, estetik bağlamda ilerleyici bir tür olduğunu söylemek mümkündür. Gotiğin doğaüstüyle olan bağı folklorik bir nostaljiyle açıklanamaz, çünkü gotik edebiyatın en

önemli malzemesi ölümdür. Okurların hem yabancı hem de aşina olduğu ölüm olgusu, gotik romanda tekinsizlik maskesini takınarak olay örgüsü boyunca uzamların ve karakterlerin arasında gezinir. Horace Walpole, *Otranto Şatosu* eseriyle gotik romanın ilk örneğini sunmuştur.

Walpole 1767'de Madame du Deffand'a yazdığı mektubunda, *Otranto Şatosu*'nu yaşadığı çağ için yazmadığını, romanı dönemin kurallarına ve eleştirmenlerine rağmen hayal gücünü serbest bırakarak ortaya çıkardığını söyler.* Aynı mektupta, yaşadığı yıllarda beğeninin aklın ve felsefenin işgalinde olduğunu ancak yakın gelecekte romanın gerçek hayranlarına kavuşacağından bahseder. Walpole'un bu yorumu ilginçtir, zira kendisi hayattayken *Otranto Şatosu* Fransızca, Almanca ve İtalyanca dillerine tercüme edilerek yayımlanmıştır. Roman, dönemin okurları tarafından ilgi görmekle kalmamış, kendisinden sonra pek çok gotik eserin yazılmasında etkili olmuştur. Belki de yazar mektuptaki bu yorumuyla, gotiğin yaşamın ve zamanın düzenini ihlal eden yönüne vurgu yapmaktadır. Ne de olsa gotik hâlâ hayatımızdadır. Hem yabancı hem de aşina olduğumuz anlatıların temsili, günümüzün korku edebiyatında devam etmektedir. *Otranto Şatosu* ise Horace Walpole'un gotik mirasıdır. Onun edebiyatta öncüsü olduğu gotik ve korku türü, insanın ölüm ile yaşam dikotomisini pekiştirerek varlığını sürdürecektir.

2022, Samsun

* Frederick S. Frank (2003). *Horace Walpole's The Castle of Otranto, A Gothic Story and The Mysterious Mother, A Tragedy.* Ed. Frederick S. Frank. Toronto: Broadview Press, s. 262.